

TILINPÄÄTÖS

Maaseutuviraston (Mavi) tilinpäätös vuodelta 2018

Dnro 3615/02.00.05/2018

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	2
1.1. Johdon katsaus	2
1.2. Tuloksellisuus.....	4
1.3. Vaikuttavuus	4
1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus	4
1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	7
1.4. Toiminnallinen tehokkuus	12
1.4.1. Toiminnan tuottavuus	15
1.4.2. Toiminnan taloudellisuus	16
1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	18
1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	18
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta	19
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	19
1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	30
1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	33
1.7. Tilinpäätösanalyysi	36
1.7.1. Rahoituksen rakenne	36
1.7.2. Talousarvion toteutuminen	37
1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma	39
1.7.4. Tase	40
1.7.5. Mavin kautta maksetut tuet	41
1.7.6. Mavin IT-toiminta	44
1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	46
1.9. Arviointien tulokset	46
1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	46
2. Talousarvion toteumalaskelma	50
3. Tuotto- ja kululaskelma	56
4. Tase	58
5. Liitetiedot	60
6. Allekirjoitus	68

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Maaseutuviraston (Mavi) perustamisesta tuli toimintakertomusvuonna kuluneeksi 11 vuotta. Kulunut vuosi jää historiaan viraston viimeisenä toimintavuotena, sillä vuoden 2019 alusta alkaen Mavin toiminnot ovat osana Ruokavirastoa. Mavia puolentoista vuoden ajan luotsannut ylijohtaja Antti-Jussi Oikarinen valittiin syksyllä 2018 uuden Ruokaviraston pääjohtajaksi, jolloin Mavin ylijohtajan ohjaksiin tarttui loppuvuoden ajaksi KTT Juha Tall.

Vuoden alkuun Mavin tehtäväkentässä tapahtui muutoksia lähinnä laadunvarmennuksen osalta, jonka tehtävät siirtyivät ministeriön sisäisen tarkastuksen yksikköön. Siirrolla pyrittiin erottamaan laadunvarmennus selkeämmin maksajaviraston toiminnasta sekä kehittämään todentamisviranomaistehtävien kokonaisprosessia.

Alkuvuodesta 2018 Mavi isännöi vuosittaista maksajavirastotapaamista, johon osallistujia saapui Ruotsista ja Tanskasta saakka. Tapaamiset ovat osoittautuneet hyödyllisiksi ajankohtaisen tiedon jakamisessa ja pohjoismaisessa yhteistyössä. Tapaamisessa nousi esiin erityisesti tulevan ohjelmakauden yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistus, josta kaikilla oli yksi yhteinen toivomus: yksinkertaistaminen. Aktiivinen CAP-valmisteluun osallistuminen periytyy Mavilta uudelle virastolle.

Maakuntauudistuksen parissa tiiviinä jatkunut työ sai hengähdystauon toimintakertomusvuoden aikana, kun hallitus päätti uudistuksen lykkäämisestä vuoden 2021 alkuun. Aikataulumuutoksen myötä elokuulle 2018 suunniteltu Mavin, Eviran ja MMM:n yhteinen maakuntakiertue peruttiin ja järjestelyihin palataan tuonnempana. Uudistukseen liittyvissä valmisteluissa edistytään toimintakertomusvuoden aikana, joten uudessa virastossa voidaan rauhallisesti odottaa asian etenemistä.

Viljelijätukien haku sähköisesti pysyi korkealla tasolla vuonna 2018. Vuonna 2018 tukihakemuksen jätti sähköisesti 46 175 maatilaa mikä on noin 92 % kaikista maataloista. Ympäristökorvauksen syysilmoituksessa oli kaikkein korkein sähköisen asioinnin osuus 96%. Päätukihakua oli kolmatta vuotta auki pidempään, aina 15.6. asti. Päätukihakemuksen palauttaneita viljelijöitä oli nyt ensimmäistä kertaa alle 50 000, joka on noin 3 500 vähemmän kuin vuonna 2015, jolloin nykyisen EU:n yhteisen maatalouspolitiikan mukaiset tuet olivat ensimmäistä kertaa haettavissa. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sekä kansallisten rakennetukien tukihakemuksista sähköisesti palautettiin 92 prosenttia; joka oli hieman pienempi edelliseen vuoteen verrattuna, mutta silti hyvällä tasolla.

Maaseutuohjelmasta rahoitettavaan Neuvo 2020 –neuvontatoimenpiteeseen valmistui keväällä 2018 toinen väliarviointi. Raportissa ehdotettiin neuvojen määrän kasvattamista, jotta tarjonta pystyttäisiin varmistamaan koko maassa. Neuvontatoimenpide nähtiin tarpeellisenä ja toivottiin, että se on käytettävissä myös tulevilla ohjelmakaudella. Suuri osa neuvontatapahtumista on liittynyt ympäristökorvauksen ja eläinten hyvinvointikorvauksen tukiehtoihin. Nauta- ja sikatilat ovat olleet kiinnostuneimpia neuvonnasta: näistä tiloista yli kaksi kolmasosaa on käyttänyt neuvontapalveluita. Viljailoista neuvontapalveluja on käyttänyt noin neljäsosa.

Viljelijäasiakkaiden haasteet jatkuivat jo toista vuotta paikoin todella haasteellisina sadonkorjuuloina vaikeuttaen jo ennestään taloudellisessa ahdingossa olevien tilojen toimintaa. Mavi maksoi syksyllä ennakoitua suuremman osuuden (85%) vuoden 2018 luonnonhaittakorvauksesta, ympäristökorvauksesta ja luonnonmukaisen kasvintuotannon korvauksesta. Ennakkomaksut voitiin maksaa tavallista suurempina, koska EU-komissio on antoi hyväksyntänsä korotuksille taloudellisen tilanteen helpottamiseksi. Vuoden lopulla maksuun saatettiin myös lisätukia maatalouden kannattavuusongelmien ja viime kesän kuivuudesta aiheutuneiden ongelmien vuoksi. Maksut kohdentuivat kansallisiin kotieläintukiin, sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettuun tukeen sekä maidon tuotantotukeen. Joulukuussa maksettiin 95 prosenttia perustuen, viherryttämistuen, nuoren viljelijän EU-tuen ja peltokasvipalkkion määrästä sekä EU:n eläinpalkkioiden 1. maksuerä, yhteensä noin 482 miljoonaa euroa. Mavi maksoi vuonna 2018 haettuja viljelijätukia hakuvuoden aikana noin 1,5 miljardia euroa (92

% viljelijätukien kokonaissummasta). Mavi maksoi vuoden 2018 aikana tukia yhteensä noin 2 miljardia euroa.

Henkilöstön työtyytyväisyys kasvoi vuoteen 2017 verrattuna, ollen valtion keskimääräistä työtyytyväisyyttä paremmalla tasolla. Viraston oman toimintamenomomentin nettomenot olivat toimintakertomusvuonna 25,5 milj. euroa. Vuodelle 2019 siirtyvä erä oli tuottavuusrahoitus huomioiden 5,3 milj. euroa ja pysyi näin ollen samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Siirtyvään määrärahaan vaikuttivat erityisesti yhdistymishankkeen kustannukset sekä tuottavuusrahoitukselliset tietojärjestelmähankkeet, joiden tekemistä on jaettu eri vuosille. Tulevien vuosien toiminnan ja talouden suunnittelu säilyy näköpiirissä haasteellisenä, joka korostaa pitkän aikavälin suunnittelun tärkeyttä erityisesti tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotyössä.

Tietoturallinen toiminta kuuluu viraston arkeen. Kuluneen vuoden aikana valmisteltiin yhdistyvien virastojen kanssa uutta yhteistä tietoturvapoliittikkaa. Mavi osallistui vuoden aikana valtionhallinnon ensimmäiseen yhteiseen TAISTO-harjoitukseen, jossa harjoiteltiin käytännössä tietoturvapoikkeamis- ja henkilötietojen tietoturvaloukkausten yhteydessä tarvittavia toimintamalleja ja prosesseja. Toiminnassa on huomioitu myös kesällä voimaan astunut yleinen tietosuoja-asetus.

Loppuvuodesta Mavi sai vieraita Kroatian maksajavirastosta. Virastojen tapaaminen tarjosi mahdollisuuden vertailla maaseudun kehittämisen toimeenpanoa Suomessa ja Kroatiassa. Vieraat kertoivat yhdeksi matkansa syyksi sen, että olivat kuulleet Leader-toiminnan olevan Suomessa huipputasoa. Vierailun aikana keskusteltiin paljon juuri Leader-asioista. Maiden järjestelmissä todettiin olevan paljon samankaltaisuuksia.

Vuosi 2018 piti sisällään laajalti uuden viraston valmistelutyötä yhdistämishankkeen puitteissa, jossa uuteen 1.1.2019 toimintansa aloittaneeseen Ruokavirastoon siirtyi Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) ja Mavin toiminnat sekä osa Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskusta (Mitpa). Ministeriön, asiakkaiden, kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa koko vuoden tiiviinä jatkunut työ sai ansaitsemansa kiitoksen, kun uusi virasto pääsi aloittamaan toimintansa heti vuodenvaihteen jälkeen.

Lähivuosien haasteena voidaan nähdä Ruokaviraston toiminnan vakiinnuttaminen ja samaan aikaan valmistelussa olevan aluehallintouudistuksen läpivientiin osallistuminen viraston tehtäväkenttään kuuluvien asioiden osalta. Maksajavirastoasioiden hallittu toimeenpano tulee varmistaa uudistuksista huolimatta myös tulevina vuosina.

1.2. Tuloksellisuus

Maaseutuviraston ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä tulossopimuksessa sovittiin viraston yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tulostavoitteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä vuosille 2018–2022.

Kokonaisuutena monivuotiset tulostavoitteet toteutuivat vuonna 2018 seuraavasti:

Taulukko 1. Tulostavoitteet ja niiden toteutuminen vuosina 2016–2018.

Arviointi	2016		2017		2018	
	Kpl	%-osuus	Kpl	%-osuus	Kpl	%-osuus
Tavoitteesta on luovuttu	1	4 %	-	-	1	6%
Tavoite ei ole toteutunut	1	4 %	-	-	-	-
Tavoite on toteutunut osittain	2	9 %	7	37 %	6	33%
Tavoite on saavutettu	19	83 %	12	63 %	11	61%
Tavoite on ylitetty	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	23	100 %	19	100 %	18	100%

Tulossopimuksessa sovitut tulostavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpiteet on listattu ja arvioitu edelleen kappaleissa 1.3.1., 1.4. ja 1.6. Tulostavoitteet saavutettiin yhtä lukuunottamatta täysin tai osittain. Yhdestä tulostavoitteesta luovuttiin virastosta riippumattomista syistä. Useat tulostavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet kohdistuvat useammalle vuodelle, joten työ tavoitteiden toteuttamiseksi jatkuu myös vuoden 2018 jälkeen.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden osalta tavoitteita saavutettiin hyvin mm. koulujakelujärjestelmän liitännäistoimenpiteiden, tuontipuutarkastusten, CAP27 valmisteluun osallistumisen ja kärkihankkeiden Mavin osuuksien osalta. Raportoinnin kehittämistyö jatkuu uudessa virastossa. Palveluiden ja prosessien sähköistämistä jatkettiin edelleen ja mm. sekä pinta-alaperusteisten tukien että hanke-, yritys- ja rakennetukien haussa sähköisesti hakemuksensa jättäneiden prosenttiosuudeksi asetetut tavoitteet ylittyivät.

Toiminnallisen tehokkuuden osalta tulostavoitteet toteutuivat hyvin mm. Ruokaviraston valmistelutyön, EU-tietosuojasetuksen toimeenpanon, tuotanto- ja sovelluskehitysympäristöjen ja sähköisen tiedonohjauksen osalta. Keskeiset tietojärjestelmähankkeet saavutettiin hyvin tai osittain.

Voimavarojen hallinnan osalta tulostavoitteet toteutuivat niin ikään hyvin. Maakuntaudistuksen valmistelu on vaatinut aktiivista osallistumista ja näiden osalta asetettujen tavoitteiden voidaan arvioida saavutetun. Maksajavirastoluonnoksien valmisteluun liittyvästä tulostavoitteesta luovuttiin pääministerin kerrottua kesällä aikataulumuutoksesta. Talouden ja toiminnan seuranta on ollut aktiivista koko toimintakertomusvuoden ajan ja tarvittavia toimenpiteitä on pystytty tekemään, jotta siirtyvä erä säilyi riittävällä tasolla. Henkilötyövuosikertymä laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maaseutuviraston toiminta tukee maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan sekä pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamista. Toiminta tukee Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalle (2014–2020) asetettujen strategisten ja määrällisten tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi virasto ohjaa ELY-keskuksia ja muita toimijoita siten, että niiden toiminnan vaikutuksesta ohjelman tavoitteet saavutetaan.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla vuosille 2018–2022 ovat

- A1. Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua.
- A2. Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät.
- A3. Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet.
- A4. Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla.
- A5. Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä.

Lisäksi Mavi on toteuttanut osaltaan seuraavia hallitusohjelman kärkihankkeita ja muita hallitusohjelmataavoitteita:

- suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun, joka sisältyy Biotalous ja puhtaat ratkaisut -painopistealueelle
- virasto osallistuu säädösten sujuvoittamista ja normipurkua koskeviin hallitusohjelman kärkihankkeisiin oman tehtäväalueensa osalta
- virasto osallistuu Digitalisoidaan julkiset palvelut -kärkihankekokonaisuuteen

Tulostavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden toteutumien arvioinnissa on käytetty valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

- 1 = Tavoitteesta on luovuttu,
- 2 = Tavoite ei ole toteutunut,
- 3 = Tavoite on toteutunut osittain,
- 4 = Tavoite on saavutettu,
- 5 = Tavoite on ylitetty.

Seuraavassa taulukossa on listattu ne toimenpiteet, joiden kautta Mavi on toteuttanut yllä olevien yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamista:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	Tavoite, toimenpide	Arvosana	Tilanne 31.12.2018
1.	Kilpailutetaan/toimeenpannaan uusimuotoisen koulujakelujärjestelmän mukaiset liitännäistoimenpiteet.	4	Kilpailutus tehty. Liitännäisten toteutus aloitettu.
2.	EUTR-tarkastusten määrä 2018: Mavi toteuttaa 35 tuontipuutarkastusta.	4	EUTR-tarkastuksia suoritettu yhteensä 35 kpl.
3.	Osallistutaan vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden valmisteluun ja etukäteisvaikuttamiseen.	4	Virastosta on nimetyt edustajat ministeriön virallisiin CAP27-työryhmiin, joiden ensimmäiset kokoukset on pidetty loppuvuodesta. Lisäksi monet asiantuntijat ovat ilmoittaneet kiinnostuksensa osallistua ministeriön CAP27-työpajoihin, jotka käynnistyvät alkuvuodesta 2019. Ministeriö kutsuu itsenäisesti tarvittavat henkilöt paikalle.

			Ministeriön kanssa pidetään viikottain torstaisin kahden tunnin CAP27-kokous uuden kauden EU-säädösvalmistelu-asioiden läpikäyntiin. Sisäistä tiedonkulkua on tuettu sähköisellä työtilalla ja viikoittaisella CAP-kokouksella, jossa käydään läpi ajankohtaiset asiat. Valmistelussa mukana olevat osallistuvat myös osastojen yhteiseen CAP-koordinaatioryhmään kuukausittain.
4.	Toimialaohjauksen ja Mavin omien prosessien avulla varmistetaan, että maaseutuohjelman tavoitteet toteutuvat siten, että suoritusvaraus saadaan.	3	Mavi on kehittänyt raportointia tulosten saavuttamisen mittaamiseksi. Mavi on toimittanut ohjelman edistymisen seurantaan varten varojen sidontaraportin ministeriölle marraskuussa 2018. Mavi on osallistunut toimialaohjaukseen.
5.	Ruokapolitiikan selonteon mukaisesti edistetään ruoka-alan toimijoiden välistä yhteistyötä viestinnän keinoin (kansalliset laatujärjestelmät, EU-laatuohjelmat).	3	Osallistuttu EU-menekinedistämislaisuuden järjestämiseen. Järjestetty työpajoja nimisuojaajajärjestelmään liittyen.
6.	Tiedon tarvisijalla on käytössään laaja valikoima luotettavia raporttipohjia. Laaditaan työsuunnitelma ja ohjeistus, ja edetään pohjien toteutuksessa siten, että maaseutuohjelman tavoitetaulukko on vakioraporttina saatavilla vuoden 2017 raportointia varten huhtikuussa 2018 ja muut mahdolliset vakioraportit ovat käytettävissä vuoden 2018 loppuun mennessä.	3	Maaseudun kehittämisosastolta on oltu aktiivisesti mukana käynnistämässä raportoinnin kehittämistä niin osastolla ja koko Mavissa. 27.11.2018 Mavin johtoryhmä asetti raportoinnin kehittämis- ja koordinoitiryhmän, mikä kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa ja jatkaa työtä Ruokavirustossa. Ryhmän työ auttaa osaltaan kesken olevaa Hyrrän vakioraporttiprojektia. Vakioraportista ohjelman EU-osuuden sidonta- ja maksuasetusta kuvaava raportti saatiin testikäyttöön joulukuussa. Toteuttamisessa on haasteita, mutta tavoite on saada jo tekeillä olevat 3-5 keskeistä ohjelman seurantaan liittyvää vakioraporttia valmiiksi vuoden 2019 aikana.
7.	Leader-ryhmien toimintarahan maksupäätösten käsittelyajat lyhentyvät (tavoite alle 90 vrk:n). Tulossopimus: Leader-ryhmien toimintarahan ja teknisen avun käsittelyajat lyhentyvät (tavoite alle 90 vrk nykyisen 140 vrk:n sijaan.)	3	Toimintarahan maksuhakemusten käsittelyajat ovat lyhentyneet tasaisesti koko vuoden, käsittelyajan mediaani oli tammikuussa 200 vrk ja joulukuussa 122 vrk. Hakemusten laatua on parannettu ryhmäkohtaisella palautteella, sekä joulukuussa Leader-ryhmille järjestetyllä taloushallinnon koulutuksella.
8.	Mavi osuus HIO-kärkihankkeiden toimeenpanossa Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun Mavi osallistuu säädösten sujuvoittamista ja normipurkua koskeviin hallitusohjelman kärkihankkeisiin oman tehtäväalueensa osalta • arvioimalla jatkuvasti toimintaansa ja karsimalla toiminnastaan tarpeetonta byrokratiaa • etsimällä yhdessä MMM:n kanssa edelleen lainsäädännön ja ohjauksen keinoin mahdollisuuksia liialliseksi koetun byrokratian keventämiseksi • sähköistämällä prosesseja mahdollisimman laajasti • tuomalla toimeenpanon näkökulman vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden tukijärjestelmien suunnitteluun mm. arvioimalla eri vaihtoehtoja niiden hallinnollisen taakan näkökulmasta • osallistumalla Paikkatietoalusta-hankkeeseen	4	Osallistuttu Etelä-Savon byrokratian purkamishankkeen useisiin viranomaistyöpajoihin ja loppuseminaariin. Hyrrä-tukien kehittämissuunnitelman toteutukset käynnistyivät hanketarkastusten otanta- ja perusjoukko- toimintojen toteutuksilla. Toiminnot siirtyivät tuotantoon joulukuussa. Hyrrä-asiointipalvelun käyttöliittymän teknisen uudistuksen-, hanketarkastuksen ja pysyvyyden seurannan toimintojen suunnittelu aloitettiin joulukuussa. Ministeriölle on laadittu useita CAP27:ään liittyviä yksinkertaistamismuistioita.

			Jatkettu mukana paikkatietoalustahankkeen satelliittikuvien jakelu ja prosessointiosahankkeessa. Osallistuttu ohjausryhmän kokouksiin sekä Syken kanssa työstyetty hankkeeseen kuuluvaa Mavin palvelupilottia. Lisäksi vuoden aikana 2018 tehtiin Spatneo Oy:n ja Bitcompin kanssa monitorointipilotit. Molemmista piloteista tulokset/loppuraportit saatu vuoden lopussa. Vuoden 2018 lopussa asetettiin myös Maaseutuvirastoon monitorointihanke suunnittelemaan ja kehittämään monitorointiprosessia.
--	--	--	---

Taulukko 2. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset tunnusluvut vuosina 2015–2018.

Tunnusluku	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018
Sähköinen tukihakuprosentti pinta-alaperusteisissa tuissa	86	90	92	92	92
Sähköinen tukihakuprosentti yritys-, hanke- ja rakennetuissa	73	77	94	86	92
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen sidontaprosentti	-	35	47	50	70
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen maksuprosentti sidonnoista	-	21	27	30	57
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen maksuprosentti ohjelman rahoitus-suunnitelmasta	-	7	13	20	40

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Mavin kautta maksettavien kansallisten ja EU-tukien tarkoituksena on mm. turvata maatalous- ja puutarhatuotannon kannattavuus ja jatkuvuus sekä tuotannon harjoittaminen kestävästi ja ympäristöystävällisesti, maataloustuotteiden hintatason vakauttaminen ja EU:n markkinoiden tasapainon säätelyminen, eläinten hyvinvoinnin edistäminen, tuotteiden ja elintarvikkeiden laadun parantaminen sekä maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen.

Mavin toimintakertomuksessa on arvioitu siirtomenojen vaikuttavuutta virastolle tilijaottelussa osoitettujen siirtomenomomenttien osalta.

Siirtomenomomentti: 30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v) käyttö 79,3 milj. euroa <u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u> Avustusten vaikuttavuustavoitteina on mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Kärkihankkeina on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyyn turvaaminen. Avustuksella pyritään turvaamaan tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostetaan erityisesti kotieläintuotantorakennusinvestointeihin. <u>Toiminnan tuloksellisuus:</u> Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt ennallaan tai kasvanut. Esimerkiksi tuotannon tehostumisen ja laajentumisen myötä tuotosseurantaan kuuluvilla lypsykarjatililla tuotettu maitomäärä tilaa kohden on kolminkertaistunut viimeisen viiden toista vuoden aikana ja samaan aikaan keskimääräinen lehmäluku tiloilla on kaksinkertaistunut. Avustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä jopa kolmasosa investoinneista jäisi muuten toteutumatta ilman tukea.

<u>Siirtomomentti: 30.10.41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)</u>	
	käyttö 11 milj. euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Lainojen korkotason alentamisella tuetaan viljelijöiden investointimahdollisuuksia. Lainamuotoinen tuki investointeihin ja nuorten viljelijöiden tilanpidon aloitustukeen myönnetään korkotukilainaan liittyvänä korkotukena. Korkotukilainoja myönnetään pääasiassa maatilojen tuotantorakennusten rahoittamiseen sekä nuorten viljelijöiden aloitustukeen liittyviin kiinteistö- ja irtaimistohankintoihin. Maatalouden rakennetukilain nojalla myönnettävissä korkotukilainoissa korkotuki on vuonna 2013 tehdyn lain muutoksen jälkeen enintään kolme prosenttiyksikköä ja aiemmin myönnettyissä enintään neljä prosenttiyksikköä.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Korkotukilainojen lainapääoma oli vuoden 2018 lopussa 1 484 925 142 euroa, vuonna 2018 uusia korkotukilainoja myönnettiin 204 635 193 euroa, nuoren viljelijän ja nuoren elinkeinoharjoittajan tilanpidon aloittamista varten 474 kpl (67,4 milj. euroa) ja maatalouden investointihankkeisiin 2185 kpl (135,7 milj. euroa). Korkotukea vuonna 2018 maksettiin yhteensä 11 031 172 euroa. Menot ovat hiukan laskeneet viime vuosin verrattuna. Pääsyy tähän on ollut, että yleinen korkotaso on pysynyt alhaisella tasolla jo useamman vuoden, jolloin korkotukimenot (korkotuen osuus kokonaiskorosta) ovat olleet maltillisia.	
<u>Siirtomomentti: 30.10.42. Luopumistuet ja -etäkkeet (siirtomääräraha 2 v)</u>	
	käyttö 55 milj. euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Luopumistuella edistetään pellon siirtymistä tilanpidon jatkajalle tai toisten maatilojen lisämaaksi. Maatalouden harjoittajien (MYLL-vakuutettujen) keski-ikä oli 48,9 vuotta vuoden 2018 lopussa. Korkeaan keski-ikään pääasiallisena syynä on ollut alkavien viljelijöiden vähäinen määrä. Toisaalta tämä on mahdollistanut olemassa olevien tilojen rakennekehityksen.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Vuonna 2018 annettiin luopumistuesta 515 etukäteispäätöstä. Luopumistuen alkamispäätöksiä annettiin yhteensä 214 kpl, yhteensä 308 luopujalle. Alkamispäätöksistä 8 koski porotaloudesta luopumista, 203 sukupolvenvaihdoksia ja 3 lisämaavuokrauksia. Erityisesti lisämaavuotuksissa luopumistukitilan peltaja on luovutettu osissa useammalle luovutuksensaajalle. Maatalouden varhaiseläkejärjestelmien piirissä oli vuoden 2018 lopussa kaikkiaan 10 651 henkilöä, joista 2 296 oli luopumistuen saajia ja 8 355 luopumiseläkkeen saajia.	
<u>Siirtomomentti: 30.10.43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)</u>	
	käyttö 57,2 milj. euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Eläinten hyvinvointikorvausten yleisenä tavoitteena on eläinten hyvinvoinnin kohentuminen. Tavoitteena on myös tuotantoeläinten lajinnukaisemman hoidon edistäminen ja viljelijöiden tietoisuuden lisääminen eläinten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvällä kohtelulla pystytään vastaamaan kuluttajien odotuksiin. Eläinten laidunnuksella on myönteisiä vaikutuksia paitsi laiduntavien eläinten hyvinvointiin myös maisemanhoitoon. Eläinten hyvinvointi vaikuttaa myös maatilojen kannattavuuteen.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Eläinten hyvinvointikorvaukseen oli sitoutunut (EHK:n vähimmäisminimin ylittävät tilat) 53 % nautatiloista, 54 % lammas- ja vuohitiloista, 70 % sikatiloista ja 71 % siipikarjatiloista. Hyvinvointikorvausta hakevien tilojen suhteellinen osuus kaikista tiloista on lisääntynyt vuosittain.	
<u>Siirtomomentti: 30.10.44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3 v)</u>	
	käyttö 6,5 milj. euroa
<u>Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:</u>	
Määrärahalla turvataan maatalouden tuotantoedellytysten säilymistä. Määrärahaa voidaan käyttää markkinahäiriötilanteessa maksettavien tukimuotojen kansalliseen täydentämiseen sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain perusteella maksettaviin tukimuotoihin. Tulotukityypisillä tuilla on lievennetty kasvukauden 2018 kuivuudesta johtuneita taloudellisia vaikeuksia.	
<u>Toiminnan tuloksellisuus:</u>	
Momentilta maksettiin C tukialueen viljelijöille kansallisen tuen lisäksi yhteensä noin 6,5 milj. euroa. Lisätukea maksettiin noin 4,5 milj. euroa maidontuotantotuen, noin 1 milj. euroa pohjoisen kotieläintuen ja noin 1 milj. sika- ja siipikarjatalouden tuen ohessa.	

Siirtomenomomentti: 30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)	käyttö 155 milj. euroa
Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:	
Hyrrän toimivuus parani huomattavasti vuoden 2018 aikana. Hankkeiden muutospäätösten teko tuli mahdolliseksi kesällä ja hankkeiden lopettamistoiminto loppuvuodesta. Paperisten muutospäätösten tarve loppui lähes kokonaan. Momentilta tehtiin myöntövaltuus-sidontoja vähemmän kuin edellisvuonna, mutta määrä pysyi silti edelleen hyvällä tasolla koko Suomessa. Elokuussa lisätalousarviolla saatiin ensimmäisen kerran aikaisemmista tukipäätössidonnasto vapautuvaa valtuutta uudelleen käytettäväksi. Vapautuvia valtuuksia odotettiin joillakin alueilla kovasti, sillä niille oli suuri tarve.	
Toiminnan tuloksellisuus:	
Tukipäätöksiä tehtiin vuoden aikana tuhansia. Myönnettyjen yritystukien avulla mm. monipuolistetaan maaseudun elinkeinoja, käynnistetään uusia yrityksiä ja parannetaan maaseudulla asumisen edellytyksiä monin tavoin. Hanketoiminta on ollut edelleen vilkasta. Maaseudun kehittämissuunnitelman rahoitusmahdollisuuksille on valtavasti kysyntää ja hankeideoiden monipuolisuus on kasvanut innovatiivisuuden myötä. Tuloksia mitataan hankekohtaisilla tulos- ja tuotosindikaattoreilla. Vuotta 2018 koskevat indikaattoritiedot ovat saatavilla vuoden 2019 maaliskuussa.	

Siirtomenomomentti: 30.20.40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)	käyttö 322,9 milj. euroa
Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:	
Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki täydentää EU:n tukijärjestelmiä. Se turvaa osaltaan maa- ja puutarhatalouden toimintaedellytyksiä, tuotannon kannattavuutta ja maaseudun elinvoimaisuuden säilymistä.	
Toiminnan tuloksellisuus:	
Suurin osa kansallisesta tuesta kohdentuu pohjoisena tukena tukialueelle C. Vuonna 2018 tukea maksettiin lähes 323 milj. euroa. Tukimaksuista vain pieni osa siirtyi maksettavaksi vuoden 2019 puolelle. Vuoden 2018 määräraha väheni vuoteen 2017 verrattuna 4,5 miljoonalla eurolla.	

Siirtomenomomentti: 30.20.41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	käyttö 540 milj. euroa
Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:	
Tuotannon kannattavuuden turvaamiseksi maataloutta tuetaan EU-tulotuella. Siihen kuuluvien suorien tukien ehtona on myös ns. täydentävien ehtojen noudattaminen. EU-markkinatukea (sisämarkkinatuet) käytetään yksityisen varastoinnin tukeen ja muihin maataloustuotteiden markkinoita ohjaaviin toimenpiteisiin kuten koulumaitotukeen.	
Toiminnan tuloksellisuus:	
EU-tulotukea maksettiin yhteensä n. 537 milj. euroa. Tämä on n. 7 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna, vaikka vuonna 2017 maksettiin maidon kriisitukea n. 7,5 milj. euroa. Vuoden 2018 nauta- ja lypsylehmäpalkkiosta maksettiin suurempi osa ensimmäisessä erässä, kuin aikaisempina vuosina. Tämän vuoksi maksu painottui aikaisempia vuosia enemmän tukivuoden (2018) puolelle, koska tuen toinen erä maksetaan tukivuotta seuraavana vuonna. Tämän muutoksen vuoksi maksettu kokonaistukimäärä kasvoi vuodesta 2017 vuodelle 2018. EU-markkinatukea maksettiin yhteensä noin 2,8 miljoonaa euroa vuonna 2018. Markkinatukien osalta momentin käyttökohteet olivat EU:n koulumaito- ja kouluhedelmäjärjestelmä. Koulujakelutukea maksettiin 2 812 083,74 euroa, josta koulumaitotukea maksettiin 2 532 416,37 euroa ja kouluhedelmätukea 279 667,37 euroa.	

Siirtomenomomentti: 30.20.42. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	käyttö 0 euroa
Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:	
Satovahinkokorvauksia on maksettu satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) perusteella. Satovahinkolaki on kumottu, ja vuosi 2015 oli viimeinen vuosi, jonka aikana tapahtuneita vahinkoja voitiin korvata. Vuonna 2018 momentilla ei ollut enää määrärahaa käyttöä.	

Siirtomenomomentti: 30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)	käyttö 299,8 milj. euroa
Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:	
Ympäristökorvausjärjestelmä koostuu ympäristöllisesti kestäväan peltoviljelyyn tähtäävästä ympäristösitoumuksen toimenpidekokonaisuudesta sekä maatalouden vesiensuojelua, maatalousluonnon monimuotoisuutta ja geneettistä monimuotoisuutta edistävästä erillisistä ympäristösopimuksista ja geenipankkisäilytystoimista. Ympäristösitoumuksen kokonaisuus koostuu ravinteiden tasapainoisen	

käytön tilakohtaisesta toimesta sekä valinnaisista lohko-kohtaisista toimista.

Luonnonmukainen tuotanto edistää turvallisten orgaanisten lannoitusaineiden kierrätystä ja lisää kasvi- ja eläinlajien monimuotoisuutta sekä eläinten lajinnukaisempaa hoitoa.

Maatilojen neuvontajärjestelmän (Neuvo 2020) tavoitteena on parantaa maatilojen osaamista ympäristöön, eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä energiachokkuuteen liittyvissä asioissa. Lisäksi neuvonnan tavoitteena on maatilojen nykyaikaistaminen ja kilpailukyvyn parantaminen.

Ei-tuotannollisissa investoinneissa on kaksi investointitoimenpidettä, kosteikkoinvestoinnit sekä perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien alkuraivaus ja aitaaminen. Kosteikkoinvestoinnit täydentävät pelloilla tehtäviä vesiensuojelutoimenpiteitä maatalouden aiheuttaman kuormituksen vähentämisessä. Perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten alkuraivaus ja aitaaminen edistää maatalousympäristön luonnon monimuotoisuutta luomalla edellytykset ylläpitävän hoidon aloittamiseen kohteella.

Toiminnan tuloksellisuus:

Ympäristösitoumukseen sitoutuneita tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2018 yhteensä n. 42 200 kpl. Näille tiloille maksettiin vuonna 2018 ympäristösitoumuksesta 85 %, joka on n. 186 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 33 miljoonaa euroa) maksetaan vuoden 2019 kesäkuussa.

Ympäristökorvaukseen on sitoutunut n. 85 % kaikista tuenhakijoista. Peltopinta-alasta ympäristösitoumukseen kuuluu yli 90 %.

Ympäristösopimuksia tehneitä tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2018 yhteensä n. 2 700 kpl. Alkuperäisrotujen kasvattamien ympäristösopimus oli lisäksi voimassa n. 700 tilalla. Näille tiloille maksettiin vuonna 2018 ympäristösopimuksesta 85 %, joka on n. 17,5 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 3 miljoonaa euroa) maksetaan vuonna 2019.

Luonnonmukaisentuotannon sitoumuksen tehneitä tiloja ja maksua hakeneita tiloja oli vuonna 2018 yhteensä n. 4 600 kpl. Näistä kotieläinlaidunsaavien tilojen on n. 950 kpl. Tiloille maksettiin vuonna 2018 luomusitoumuksen kasvinviljelyosasta 85 %, joka on n. 37 miljoonaa euroa. Jäljelle jäävä 15 % (n. 6,5 miljoonaa euroa) maksetaan vuoden 2019 kesäkuussa. Kotieläinlaidunsaavien n. 12 miljoonaa euroa, maksetaan kokonaan vuoden 2018 puolella. Yhteensä myönnettävä määrä on n. 55,5 miljoonaa euroa.

Neuvonnan osalta vuonna 2018 maksettiin korvausta n. 6,140 miljoonaa euroa. Korvausta maksettiin 15 758 eri neuvontatapaukselta, jotka toteutettiin 9699 tilalle.

Ei-tuotannollisten investointien vuoden 2017 hakemuksiin päätökset tehtiin vuonna 2018, joihin on käytössä myös n. 1,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 hakua ei enää ollut.

Momentilta maksettiin myös aiempien ohjelmakausien erityistukisopimuksista n. 0,5 miljoonaa euroa.

Siirtomenomomentti: 30.20.44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 533,6 milj. euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Luonnonhaittakorvauksen tavoitteena on turvata maataloustuotannon jatkuminen pohjoisesta sijainnista aiheutuvista epäsuotuisista ilmasto-oloista huolimatta ja estää maatalousmaan hylkääminen viljelykäytöstä. Luonnonhaittakorvaus myös mahdollistaa maaseutumaailman avoimuuden ja hoidettuna pitämisen, edistää kestäviä viljelyjärjestelmiä ja maatalousluonnon monimuotoisuutta pysyvillä nurmilla. Lisäksi toimenpide vaikuttaa tilalukumäärän hallittuun kehittämiseen sekä taloudellisesti elinvoimaisten maatalaisyksiköiden säilyttämiseen ja tätä kautta maaseudun työllisyyden ylläpitämiseen ja maaseutualueiden taloudellisen kehityksen edistämiseen.

Toiminnan tuloksellisuus:

Luonnonhaittakorvausta maksettiin n. 46 200 tilalle. EU:n osarahoitusprosentti on 42 %. Määräraha 2018 on 518 738 000 euroa. Vuoden 2019 puolelle jää maksettavaksi vielä luonnonhaittakorvauksen kotieläinlaidunsaavien n. 50 milj. euroa. Määräraha vähentyi vuoteen 2017 verrattuna 54 miljoonalla eurolla. Tukivuonna 2018 luonnonhaittakorvauksen tukitaso oli edellisvuotta alempi, jolloin määräraha riitti.

Siirtomenomomentti: 30.20.46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 2,8 milj. euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

EU:n mehiläishoito-ohjelma (30.20.46.1) on joka kolmas vuosi kansallisesti laadittava EU-osarahoitteinen ohjelma, jonka avulla ylläpidetään ja kehitetään mehiläistuotteiden tuotantoa ja kauppaa. Mehiläishoito-ohjelma laaditaan läheisessä yhteistyössä mehiläishoitoalan edustavien järjestöjen ja osuuskuntien kanssa ja ohjelmalla on yksi tukensaava toteuttaja.

EU-rahoitteisella maataloustuotteiden tiedotus- ja menekinedistämistuella tuetaan alaa edustavien järjestöjen 1–3-vuotisia tiedotus- ja menekinedistämishankkeita, joiden avulla pyritään lisäämään kansalaisten tuotetietämystä ja tuotteiden kulutusta. EU osallistuu rahoituksen 70–80 %:n, järjestö itse 20–30 %:n rahoitusosuudella ohjelman hyväksyttävistä kustannuksista. Vuonna 2018 ei ollut käynnissä yhtään ohjelmaa.

Tuottajaorganisaatiot ovat tuottajien muodostamia markkinointiyhteisöjä, jotka auttavat jäseniään muun muassa tuotannon suunnittelussa, markkinoinnissa ja viljelymenetelmien kehittämisessä. Toimintaohjelmille, joilla kehitetään tuottajaorganisaatioiden toimintaa, maksetaan EU:n tukea (50 % toteutuneista, hyväksytyistä kuluista). Tukea maksetaan vain hedelmä- ja vihannesalan tuotta-

ijen yhteenliittymille (30.20.46.6.).

Koulujakelujärjestelmän koulutukselliset liitännäistoimenpiteet (30.20.46.2) ovat erilaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on lisätä lasten ja nuorten yhteyttä maatalouteen, lisätä terveellisiä ruokailutottumuksia ja kertoa esimerkiksi luomu- ja lähiruoasta. Koulutukselliset liitännäistoimenpiteet toteutetaan RuokaTutka-kampanjana, joka on hankittu julkisen hankintaprosessin kautta. Tuki on 100 % EU-tukea, arvonalisäveron osuus maksetaan kansallisista varoista eri momentilta.

Toiminnan tuloksellisuus:

Vuonna 2018 mehiläishoitotukea maksettiin 269 657,89 euroa, josta puolet oli kansallista tukea ja puolet EU-rahoitteista tukea.

Vuonna 2018 EU-rahoitteista menekinedistämistukea ei maksettu lainkaan, sillä käynnissä ei ollut ohjelmia.

Vuonna 2018 hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatiotukea maksettiin 1 945 957,76 euroa kolmelle tuottajaorganisaatiolle, joilla on hyväksytty toimintaohjelma.

Vuonna 2018 koulujakelujärjestelmän koulutuksellisia liitännäistoimenpiteitä maksettiin 502 942,60 euroa, joista 352 059,82 euroa kohdistui koulumaitojärjestelmään ja 150 882,78 euroa kouluhedelmäjärjestelmään.

Siirtomenomomentti: 30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 0,3 milj. euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Ruokaketjun toiminnan edistämisen (30.20.47) valtionavustuksella tuetaan kokonaan kansallisista varoista yhdistysten, yritysten ja muiden yhteisöjen 1–3-vuotisia laajoja, valtakunnallisia hankkeita. Hankkeet käsittävät tiedotus-, menekinedistämisen- ja kehittämistoimenpiteitä. Avustus on korkeintaan 80 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Toiminnan tuloksellisuus:

Vuonna 2018 ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksia maksettiin 255 080,71 euroa. Yhteensä käynnissä vuonna 2018 oli 8 ruokaketjuhanketta.

Siirtomenomomentti: 30.40.40. Eräät korvaukset (arvionmääräraha, jakamaton)

käyttö 0 euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Maaseutuvirasto myöntää momentilta Suomen metsäkeskukselle ennakkovaroja käytettäväksi metsänuudistamisen teettämiskustannuksiin. Kun uudistamistyöt on tehty, varat (kustannukset) peritään takaisin metsälain (1093/1996) mukaisen metsänuudistamisvelvollisuutensa laiminlyönteiltä metsänomistajilta. Kiinteistö on panttina, kunnes varat on maksettu valtiolle takaisin.

Toiminnan tuloksellisuus:

Metsälain muutosten vuoksi tapaukset ovat vähentyneet eikä uusia teettämispäätöksiä ollut. Momentilta vuosina 2014–2017 maksettuja varoja saatiin perittyä vuoden 2018 aikana takaisin 13624,50 euroa. Vuoden lopussa 31.12.2018 oli avoimena 1759,51 euroa, yhden metsänuudistamisen laiminlyöntitapauksen teettämiseen käytettyjä varoja.

Siirtomenomomentti: 30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

käyttö 0,5 milj. euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Hirvieläinten maataloudelle vuonna 2017 aiheuttamien viljelys- ja kotieläinvahinkojen korvaukset maksettiin vuonna 2018.

Toiminnan tuloksellisuus:

Hirvieläinten maataloudelle vuonna 2017 aiheuttamia viljelys- ja kotieläinvahinkoja korvattiin 524 995,47 euroa.

Siirtomenomomentti: 30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

käyttö 7,4 milj. euroa

Tieto/ arvio vaikuttavuudesta:

Korvaukset petoeläinten vuonna 2017 aiheuttamista porovahingoista, poikkeuksellisen suurista porovahingoista sekä viljelys-, eläin- ja irtaimistovahingoista maksettiin vuonna 2018.

Toiminnan tuloksellisuus:

Petoeläinten vuonna 2017 aiheuttamia porovahinkoja korvattiin 6 883 919,38 euroa ja viljelys-, kotieläin- ja irtaimistovahinkoja 444 927,95 euroa. Lisäksi momentilta korvattiin kunnille 28 351,24 euroa porovahinkojen maastotarkastuksista aiheutuneita kustannuksia.

Vuorokausimäärä: 32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkonäköyhteistyö- ja muihin koheesiopoliittikan ohjelmiin FEAD (arvionmäärärahalla) Tieto/ arvio vaikutuksista: EU:n komissio hyväksyi kansallisen Vähävaraisten avun toimenpideohjelman 2014–2020 joulukuussa 2014. Toimenpideohjelma noudattaa vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston, FEAD (EU 223/2014) tavoitteita edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta Euroopan unionissa ja vähentää köyhyydessä ja syrjäytymisvaarassa elävien ihmisten määrää. Suomessa vähävaraisten avun toimenpideohjelmassa keskitytään lieventämään vähävaraisimpien ihmisten ruoan puutetta hankkimalla peruselintarvikkeita, jotka jaetaan ruoka-apuna vähävaraisimmille. Elintarvikkeiden jakamisesta ja vaadittavista liitännäistoimenpiteistä vastaavat erikseen valittavat kumppaniorganisaatiot pääasiassa vapaaehtoistyön voimin. Mavi on toimenpideohjelman hallintoviranomainen. Ohjelman toimeenpano tapahtuu keskitetysti Mavissa, mm. tarvittavien hankintojen (elintarvikkeet, niiden kuljetus ja välivarastointi) osalta. Elintarvikkeet annetaan kumppaniorganisaatioille maksutta, eivätkä ne voi periä korvausta jakaessaan elintarvikkeita vähävaraisille. Toiminnan tuloksellisuus: Mavi kilpailutti vuodelle 2018 kaikkiaan 10 tuotetta, yht. n. 1,94 milj. kg elintarvikkeita, joiden arvo yhteensä on n. 3,31 milj. euroa (alv 0). Tarvittavien kuljetus- ja varastointipalvelujen aiemmin kilpailutettu kaksivuotinen sopimus oli voimassa vielä vuoden 2018. Elintarvikkeet kuljetettiin toimenpideohjelmaan valittujen 22 kumppaniorganisaation jakelupisteisiin eri puolille Suomea kahdessa erässä.	käyttö 3,8 milj. euroa
---	-------------------------------

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet vuosille 2018–2022 ovat seuraavat:

- B1. Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä.
- B2. Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.
- B3. Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas sekä kansallisesti että kansainvälisesti verkostoitunut vaikuttaja.
- B4. Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroitua tietovirtoja oman toiminnan tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyyn edistämiseksi.
- B5. Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.

Tulossojimuksessa sovitut tavoitteet toimenpiteineen toteutuivat seuraavasti:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	Tavoite, toimenpide	Arvosana	Tilanne 31.12.2018
9.	Valmistellaan suunnitteilla olevan Ruokaviraston perustaminen siten, että uusi virasto voi aloittaa vuoden 2019 alussa.	4	Ruokaviraston valmisteluun osallistuttu aktiivisesti ja uusi virasto on aloittanut toimintansa vuoden 2019 alusta.
10.	Keskeisten tietojärjestelmien puolivuotis- ja vuosittavoitteet: Hyrrä Kaikkien Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman toimeenpanon prosessien ja seurannan osalta toimivasta Hyrrä-järjestelmästä (ml. raportointiosio QlikView) saadaan kaikki tarvittava tieto oikein ja ajallaan. a) Jatkotoimenpiteiden, muutoshakemusten ja hankkeiden lopettamistoiminnon toteutus sekä poro- ja luontaiselinkineiden rakennetukien maksut tuotantoon ja parannetaan verkkoasiointipalvelun käytettävyyttä. b) EMMA-muutokset on toteutettu. Toteutetaan suunniteltuja toimenpiteitä käytössä olevien rahoitusresurssien mukaisesti.	3	Hyrrä-verkkopalvelun tehtävänä on tuottaa tukimuotojen toimeenpanon tiedot tietokantaan reaaliaikaisen seurannan ja raportoinnin tuottamista varten. Jatkotoimenpiteiden, "maksun keskeytys"- ja "ei aiheuta toimenpiteitä" -päätökset siirtyivät tuotantoon syyskuussa. Myös viranomaispalvelun kehittämishankkeiden muutoshakemus ja -päättös (ei yritysryhmä- ja kahden kohdennetun toimen hankkeet) sekä yleishyödyllisten hankkeiden kertakorvaus siirtyivät tuotantoon syyskuussa. Viranomaispalvelun teemahankkeiden, kahden

Hyrrän asiakas- ja tapahtumatiedot määritellään ja tuotetaan TEM:n hallinnonalan asiakastietovarantoon siten, että ne ovat hyödynnettävissä uudessa CRM-järjestelmässä, kun cm. järjestelmä otetaan käyttöön. Tukisovellus (ml. komission yksinkertaistamistoimien edellyttämät muutokset) a) Peruslokojen hallinta siirretään uuteen Tukisovellukseen. Laskennan tietoja on avattu viranomaisille. Mobiilivalvontaan on tehty lisätoiminnallisuuksia, kuten muistuinpanotoiminnallisuudet ja gps-mittausten siirto bluetooth gps-laitteista. b) Maidontuotantotuen siirto uuteen Tukisovellukseen edennyt niin, että mahdollista ottaa käyttöön vuoden 2019 maksuissa. Laskennan tietoja on avattu tuen hakijoille. Virasto tavoittelee peltovalvontaprosessin sähköistämistä kokonaisuudessaan. Eläin- ja erikoistuet: - Eläin- ja erikoistukien käsittelyn siirto uuteen Tukisovellukseen siten, että käsittely mahdollista vuonna 2019. Eläinvalvonta ja täydentävät ehdot Mavi ja Evira käynnistävät vuonna 2018 eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän kehittämisprojektin, jonka on tarkoitus valmistua vaiheittain vuosien 2019–2020 aikana. a) Eläinvalvonnan määrittely ja tekninen suunnittelu on valmis. b) Eläinvalvonnan osiosta on otettu käyttöön vähintään valvonnan haku- ja ohjausnäyttö, valvontatapahtuman tietojen tallennus ja pöytäkirjan tulostaminen.	kohdennetun toimen hankkeiden, yritysryhmä-hankkeiden, porotalouden investointitukien, nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukien ja nuoren viljelijän aloitustukien muutoshakemus- ja päätöstoiminnot sekä asiointipalvelun hakemuskootteen tulostus vietin tuotantoon marraskuussa. Viranomaispalvelun teknisen avun ja yritystukien muutoshakemus- ja päätöstoiminnot, ohjelman seurantaraportti sekä Ruokaviraston aloitukseen liittyvät muutokset vietin tuotantoon joulukuussa. Joulukuussa vietin tuotantoon lisäksi hankkeiden lopettamistoiminnot, asiointipalvelun hankemapiin maksuhakemusten tilapäivitykset sekä hanketarkastuksen otannan ja perusjoukon muodostaminen (käytössä vain Ruokavirastossa). Hyrrän ja asiakastietovarannon yritystukitietojen integraation tuotantoon vienti siirtyi henkilövaihdosten vuoksi alkuvuoteen. 4 Peruslokojen hallintaosio on siirretty uuteen Tukisovellukseen ja osion toimintoja on kehitetty vastaamaan käyttäjien tarpeita. Laskennan tietoja ja laskennan vaiheita on avattu viranomaisille. Laskennan avaamista vielä laajemmin on suunniteltu. Pinta-alavalvonnan muistuinpanotoiminnot on toteutettu valvontasiooon. Muistuinpanoihin on mahdollista liittää valokuvia. Uusi maitorekisteri käytössä ja maitomaksujen käsittely uuden Tukisovelluksen kautta helmikuusta 2019 alkaen. Eläin- ja erikoistukien siirron osalta määrittely jatkuu. Ensimmäisenä ei-tilatunnuksellisenä tukena siirretään mchiläistaloudentuki vanhasta Tukisovelluksesta uuteen. Määrittelyssä myös muut ja siirtoja tehdään vuoden 2019 aikana. 3 a) Ruokaviraston yhteinen eläinvalvontasovellus otetaan tuotantokäyttöön vaiheittain. Merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan osalta yksilöeläinvalvonnan (naudat) toiminnallisuudet otetaan käyttöön uudessa eläinvalvontasovelluksessa 30.6. mennessä. Ryhmäeläinvalvonnan (siat) toiminnallisuudet merkinnän ja rekisteröinnin valvonnan osalta otetaan käyttöön uudessa eläinvalvontasovelluksessa 31.12. mennessä. Valvonnan tallennuksia pilotoidaan valittujen ajojen osalta. Mobiilivalvontaa pilotoidaan syksyllä 2019. b) Yhteisen eläinvalvontasovelluksen käyttöönottoa tukivalvonnoissa valmistellaan. Määritellään ja toteutetaan ryhmäeläinvalvonta ja eläinten hyvinvointikorvauksen valvonta sillä tasolla joka turvaa toimeenpanon vuonna 2020. Tietojärjestelmän jatkokehitystä tehdään hankkeen tulevana vuosina. c) Täydentävien ehtojen tietojärjestelmäprojekti
---	---

	- Kehitetään maataloustuotannon valvonnan prosesseja ja tietovirtojen käsittelyä ja yhteistyössä MMM:n, Eviran, Tuokesin ja MMI:n kanssa maataloustuotannon valvontaselvityksen tulosten perusteella sekä tulevaa monitorointivalvontatapaa silmällä pitäen - Petovahinkojen sähköisen vahinkoilmoitus- ja korvaushakemuspalvelun (PFSA) ja Tukisovellukseen tai Hyrrään tarvittavien rajapintojen kehittäminen yhteistyössä MMM:n ja MMI:n kanssa - Hyödynnetään julkisen hallinnon palveluarkkitehtuuria ja -väylää ja otetaan käyttöön KaPA-lain palveluja sekä integroidaan Mavin tietovarantoja ja palveluja palvelu- väylään. - Veron laajojen verotietojen ja PRH:n yhdistysten ja yritysten nimenkirjoitusoikeustietojen tuonti Hyrrän käyttöön		käynnistetään ja sen osalta määritellään ja toteutetaan sovellusosat siinä järjestyksessä kun niitä on tarpeen ottaa käyttöön vuonna 2020. Täydentävien chtojen toimeenpano turvataan uudella vuoden 2020 tietojärjestelmätoteutuksella ja jatkokehitystä tehdään hankkeen tulevana vuosina. Suomi.fi palvelussa jatkuu selvitys käytön laajentamisesta. Valvontaselvityksen toimia käyty läpi yhdessä MMM:n kanssa. Suunniteltu yhdessä Eviran kanssa valvontojen yhdistämispilotti ja laadittu mobiilivalvontojen tilannekuvaus. PFSA rajapintojen osalta ei ole tarvetta toimenpiteisiin. KaPa tiedonsiirtopalvelun kehittäminen liittyy seuraavan ohjelmakauden valmisteluun
11.	Selvitetään osana digitalisaatiota sähköisten ja sähköistettävien prosessien asianhallinnan ja tiedonohjauksen vastuut.	4	Maakuntauudistus on sirtynyt, mutta tiedonohjauksen suunnitelman laatiminen on aloitettu. Tiedonohjauslainsäädännön uudistus saattaa määritellä vastuita osaltaan.
12.	Varmistetaan yhteisen tuotanto- ja sovelluskehitysympäristön siirto, uuden ympäristön käyttöönotto ja hallinta sekä sovellusten siirtoon uuteen tuotantoympäristöön yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.	4	Valmis. Tuotanto- ja sovelluskehitysympäristö on siirretty uuteen MetaII -ympäristöön. Sovellukset ovat toimineet hyvin.
13.	Toteutetaan uuden EU-tietosuoja-asetuksen vaatimat toimenpiteet.	4	Meta-tietosuojaryhmä kokoontui vuoden 2018 säännöllisesti ja tuotti hallinnonalalle yhteisiä materiaaleja ja linjauksia. Tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimenpiteet toteutettiin vuoden 2018 aikana täytäntöönpanon pääpainon ollessa keväällä. Virastossa on suoritettu tietosuojan ajokortteja, josta jaettiin todistus. On jatkettu tarvittavien toimenpiteiden tekemistä mm. käyty läpi säilytysaikamäärittelyksiä. Lisäksi tietosuojatekstit on päivitetty sovelluksiin, lomakkeisiin, oppaisiin, uutiskirjeisiin ja tietosuojailmoituksiin, ja on tehty tietosuojan riskianalyyskejä ja vaikutusarvioita. Toimittajasopimusten liitteet on päivitetty vastaamaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Maaseutuviraston tietosuojatilanne on käsitelty Maaseutuviraston johtoryhmässä 31.5.2018 ja 29.11.2018.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla kirjattiin toistamiseen virastojen ja laitosten tulospöytäkirjoihin erityiset palvelulupaukset. Mavin palvelulupaus jaoteltiin ydinprosessien mukaisesti seuraavasti:

Viljelijätuet

- Maksut: vuoden 2017 viljelijätuet on maksettu pääosin 30.6.2018 mennessä. Joulukuun 2018 loppuun mennessä on maksettu 80 prosenttia tukivuoden tuista.
- Hakeminen: vuoden 2018 tukihaku avautuu kahdessa vaiheessa, joista jälkimmäinen vaihe kestää vähintään 4 viikkoa ja Vipu-tarkisteet ovat käytössä tämän ajan.

Hanke-, yritys- ja rakennetuet

- Maaseutuohjelman hanke-, yritys- ja rakennetukien Hyrrä-verkkoasiointipalvelun toiminnot ovat asiakkaiden ja hallinnon käytettävissä. Toimijat saavat tarvitsemansa luotettavan ja ajantasaisen seurantatiedon kohtuullisissa ajassa.

Markkinatuet

- Koulujakelutuen maksujen käsittelyaika korkeintaan kaksi kuukautta EU-asetuksen asettaman kolmen kuukauden sijaan.

Viljelijätukien maksuissa palvelulupaus toteutui. Vuoden 2018 päätukihaku avautui yhdessä vaiheessa 11.4.2018 ja oli auki 15.6.2018 saakka. Hyrrä-verkkoasiointipalvelun toiminnot ovat toimineet pääosin hyvin ja Hyrrän käyttö on asiakkaille jo rutiinia. Luotettavan ja ajantasaisen seurantatiedon saaminen on ollut haastavaa, ja raportointi vaatii kehittämistä sekä ulkoisten että sisäisten asiakkaiden tietotarpeisiin vastaamiseksi. Koulujakelutukimaksujen käsittelyaika vuonna 2018 oli keskiarvoltaan 38 vuorokautta (aika hakemuksen saapumisesta maksuun asti). Koulumaitotukimaksujen käsittelyajan keskiarvo oli 37 vuorokautta ja kouluhedelmätukimaksujen keskiarvo 38 vuorokautta.

1.4.1. Toiminnan tuottavuus

Vuodelle 2018 arvioitu henkilötövuosikertymä oli yhteensä 202 htv. Tästä omalta toimintamomentilta katettavien määrä oli 180 htv. Muilta momenteilta rahoitettavia henkilötövuosia oli käytettävissä 22 htv. Tämä jakautui teknisellä avulla rahoitettaviin (17 htv), vähävaraisten ruoka-avun (FEAD) toimeenpanotehtäviin (2 htv) ja EMKR-kalataloustehtäviin (3 htv).

Vuoden lopussa henkilötövuosikertymä oli 200,2 htv (sisältäen myös vuoden aikana virastossa työskennelleet harjoittelijat). Vuoteen 2017 verrattuna henkilötövuosikertymä laski 1 henkilötövuodella.

Työpanosindeksi on laskettu henkilötövuosien määrän muutoksen avulla. Laskennassa käytettävät vertailukelpoiset henkilötövuodet laskivat edellisvuodesta 1 henkilötövuodella eli 0,49%.

Taulukko 3. Työpanoksen kehittyminen vuodesta 2016 vuoteen 2018 (sis. myös muut momentit).

Työpanos	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Muutos-% 2017–2018
Henkilötövuodet	202,4	201,2	200,2	-0,49%
Työpanosindeksi	94,58	94,00		
Työpanosindeksi	100	99,38	99,51	

Taulukossa 4 esitetään tuottavuuden tunnuslukuina työajan jakautuminen Valtiokonttorin mukaisiin toimintokokonaisuuksiin vuosina 2016–2018. Tukitoimintoihin käytetty työaika pysyi edellisen vuoden mukaisesti hieman korkeammalla tasolla verrattuna vuoteen 2016, joka johtuu pääosin Ruokaviraston valmisteluun liittyvästä työstä erityisesti toiminnan ja talouden suunnittelussa, henkilöstö- ja taloushallinnossa sekä viestinnässä.

Taulukko 4. Työajan jakautuminen eri toimintokokonaisuuksiin vuosina 2015–2018.

	2016		2017		2018	
	Htv	%-osuus	Htv	%-osuus	Htv	%-osuus
Ydintoiminnot	150,8	74,4 %	137,3	68,3 %	140,59	70,3 %
Ohjaustoiminnot	2,9	1,5 %	3,3	1,7 %	2,86	1,4 %
Tukitoiminnot	48,9	24,1 %	60,3	30,0 %	56,72	28,3 %
Yhteensä	202,6	100 %	201,0	100 %	200,2	100 %

Kokonaisuutena viraston työaikapanos laski hieman alle 1 htv:ta. Ohjaustoiminnot sisältävät lähinnä ministeriön tehtäväkenttään kuuluvia tehtäviä, joita kuitenkin myös virastoissa hoidetaan; mm. minis-

terion toimialan ohjausta (mm. ELY-keskukset), lainsäädännön valmistelua ja seuranta sekä EU- ja kansainvälisiä asioita. Ohjaustoimintoihin käytetty työaika laski hieman.

Tuottavuuden edistäminen vuoden 2018 aikana piti sisällään aiempien vuosien tapaan erilaisten tietojärjestelmien kehittämishankkeiden sekä hallinnon prosessien ja palveluiden sähköistämistä; mm. tu-ki- ja raportointijärjestelmiin kohdentunut kehittäminen ovat lisänneet tuottavuutta, mutta investoinnit näkyvät kuitenkin lähinnä kumppanien ja asiakkaiden toiminnan tehostumisessa esim. työajankäytön säästymisen kautta.

1.4.2. Toiminnan taloudellisuus

Päätoimintojen kulut kasvoivat vuoteen 2017 verrattuna noin 3 milj. euroa. Suurimpana syynä muutokseen olivat päättyneet viljelijä- sekä hanke-, yritys- ja rakennetukien tietojärjestelmien kehittämishankkeet, joiden valmistumisen myötä poistot kustannuseränä kasvoivat merkittävästi. Poistojen osuus kokonaiskustannuksista vuonna 2018 oli yhteensä lähes 7,6 milj. euroa (2017: 6,5 milj. euroa). Tuotot laskivat toista vuotta peräkkäin n. 0,9 milj. euroa johtuen pääasiassa teknisen avun rahoituksen vähentymisestä Hyrrä-tietojärjestelmän kehittämistyössä. Toteutunut työaika vähentyi edellisvuoteen verrattuna n. 1 htv. Suurin vähentyminen oli viljelijätuissa ja vastaavasti lisäys hanke-, yritys- ja rakennetuissa. Ohjaustoimintoihin käytettiin hieman vähemmän työaikaa edelliseen vuoteen verrattuna.

Taulukko 5. Päätoimintojen kulut, tuotot ja henkilötyövuodet vuosina 2016–2018.

	Toteuma 2016			Toteuma 2017			Arvio 2018			Toteuma 2018		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Viljelijätuet	16 828	622	97	18 317	313	93	17 713	374	92	18 701	229	89
Markkinatuet	3 189	297	26	2 873	276	23	3 100	260	22	2 982	270	23
Hanke-, yritys- ja rakennetuet	6 018	1 817	52	6 659	1 511	54	6 447	815	52	8 595	677	58
Maaseutuverkostoyhteistyö	1 870	1 387	10	1 630	1 097	10	1 792	1 205	10	1 658	1 067	10
Metsätalous	393	12	4	449	27	5	431	20	4	483	9	5
Elinkeinokalatalouden tehtävät	491	108	5	497	172	5	506	116	5	653	214	6
Riistatalous	114	1	2	191	1	2	155	1	2	180	1	2
Porotalous	17	0	0	56	0	1	37	0	1	4	0	0
Lead, vähävaraisten ruoka-apu	308	125	3	315	117	3	318	100	3	306	110	3
Ydintoiminnot yhteensä	29 228	4 369	199	30 987	3 514	196	30 500	2 890	191	33 562	2 577	196
Yhteiskuntapolitiikan strategiat	24	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hallinnon ohjaus	253	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lainsäädännön valmistelu	23	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EU- ja kansainväliset asiat	92	14	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muut ministeriön erityisteh- tävät	1	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ohjaustoiminnot yhteensä¹	393	17	4	409	5	5	400	10	4	368	9	4
Yhteensä	29 621	4 386	203	31 396	3 519	201	30 900	2 900	195	33 930	2 586	200

¹Ohjaustoimintojen seuranta ja raportointi sovittiin tulossopimuksessa vuosille 2017–2021 kokonaissummatasolle.

Toimintamenojen käytössä palveluiden ostot ja henkilöstökulut olivat edelleen suurimpia kulueriä muodostaen bruttomenojen käytöstä yhteensä 74 prosenttia. Investointimenot mukaan laskien osuus oli 80 prosenttia (2017: 81%). Palveluiden ostoista ja investointimenoista merkittävä osa kohdistui Maanmittauslaitokselle ja ne liittyvät viraston tietojärjestelmäkokonaisuuteen. Mavin ja Maanmittaus-

laitoksen vuosittaisessa palvelusopimuksessa sovittiin asiantuntijatyön kohdentumisesta tietojärjestelmäkokonaisuuden sisällä.

Henkilöstökulut kasvoivat noin 0,6 milj. eurolla, johtuen viraston palkkausjärjestelmän tarkistamiseen liittyvistä seikoista sekä virastolle kohdennetusta virastoerästä ja yleiskorotuksesta. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot laskivat jo toista vuotta peräkkäin. Palveluiden ostoissa nousua aiheutti muun muassa tuottavuusrahoituksellisten tietojärjestelmähankkeiden toteuttaminen, joiden lisäksi sisäisissä kuluissa ja vuokrissa oli hienoista nousua. Muissa kuluissa kasvoivat hieman sekä matkustusmenot että erilaiset IT-puolelle kuuluvat työasemamaksut ja asiantuntijapalvelut. Investointimenot jatkoivat supistumistaan 0,7 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Toiminnan tuotoissa laskivat sekä maksullinen toiminta (-0,03 milj.) ja muut toiminnan tuotot (-0,9 milj.). Tuottojen muutoksen taustalla on muun muassa tekniseltä avulta tuloutettavien menojen ja teurasruholuokituksiin liittyvien maksujen vähentyminen.

Toimintamenomomentin nettokäyttö kokonaisuutena kasvoi yhteensä n. 2,1 milj. euroa.

Taulukko 6. Kululajikohtaiset toteumat toimintamenomomentilla (mom. 30.20.03).

1 000 euroa	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Muutos 2017–2018	Osuus bruttome- noista/-tuloista
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	131	100	80	-20	0 %
Henkilöstökulut	11 401	10 893	11 541	648	36 %
Vuokrat	1 189	1 223	1 184	-39	4 %
Palvelujen ostot	10 844	11 028	12 102	1 074	38 %
Muut kulut	777	891	1 001	110	3 %
Sisäiset kulut	250	261	272	11	1 %
Rahoituskulut	1	1	1	0	0 %
Siirtotalouden kulut	3 720	3 353	4 035	682	13 %
Investointimenot	4 871	2 511	1 794	-717	6 %
Bruttomenot	33 183	30 261	32 010	1 749	100 %
Maksullisen toiminnan tuotot	276	277	247	-30	4 %
Muut toiminnan tuotot	4 110	3 242	2 339	-903	36 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0 %
Siirtotalouden tuotot	3 620	3 353	3 935	582	60 %
Bruttotulot	8 006	6 871	6 521	-351	100 %
Nettokäyttö	25 177	23 389	25 489	2 100	

Valtion pysyvien toimintamenosäästöjen ja muiden erillisten toimintamenosäästöjen aikaansaaminen

Toiminnan seuranta on ollut jatkuvaa ja päätöksenteossa on otettu huomioon mahdollisuudet saada aikaiseksi toimintamenosäästöjä.

Valtiokonsernin palveluita ja toimintatapoja hyödynnetään mahdollisimman täysimääräisesti. Palkeiden palveluita käytetään kattavasti. Hankintatoimissa hyödynnetään Hanselin puitesopimuksia ja hallinnonalan yhteistä puitejärjestelyä. Tällä hetkellä Valtorin toimialariippumattomia IT-palveluita käytetään lukuun ottamatta maksajavirastoympäristöön liittyvää kokonaisuutta, joka on vielä selvityksen alla. Ruokaviraston perustietotekniikkapalvelut tullaan hankkimaan Valtorilta. Tietotekniikan palvelukeskuksen (Mitpa) palveluja virasto on käyttänyt vuoden 2015 alusta lähtien aina toimintakertomusvuoden loppuun saakka, jonka jälkeen Mitpan toiminnot ovat osa Ruokavirastoa. Julkisen hallinnon

yhteistä palveluarkkitehtuuria ja palveluväylää pyritään hyödyntämään ja liittämään siihen tietovarantoja ja sähköisiä palveluita. Tietojärjestelmien kehittämisessä on panostettu edelleen sähköiseen asiointiin ja hallinnon prosessien sähköistämiseen. Lisäksi Mavi on edelleen osallistunut hallinnonalan sisäiseen yhteistyöhön sovellusten ja yhteentoimivuuspalveluiden kehittämisessä.

Toimitilat ja toimitilapalvelut ovat suurimmaksi osaksi Senaatin tuottamia ja hankkimia. Toimitilatehokkuutta ja –tarvetta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Vuoden 2018 aikana ei tapahtunut muutoksia toimitilarakenteessa, mutta ylläpito- ja pääomavuokrissa tapahtui lievää nousua. Seinäjoen toimitiloissa työskentelee myös hallinnonalan muiden virastojen henkilöstöä.

Matkustusmenoissa on ollut lievää nousua viime vuosien aikana, mutta vuoden 2010 taso, jolloin matkustusmenot olivat miljoonan euron luokkaa, on kuitenkin vielä kaukana. Tuolloin matkustusmenoja lisäsivät muun muassa viraston alueellistaminen Seinäjoelle ja uuden ohjelmakauden valmistelu. Vuonna 2018 matkustusmenot olivat 0,58 milj. euroa (2017: 0,57 milj. euroa). Matkustusmenojen nousuun vaikuttaa erityisesti Ruokaviraston valmisteluun liittyvä työ, mutta myös uuteen ohjelmakauden sekä palvelujen sähköistämiseen liittyviä matkustusmenoja aiheutuu etäyhteyksistä huolimatta. Uuden viraston toiminnan vakiinnuttamisen yhteydessä video- ja muita etäyhteyksratkaisuja käytetään tehokkaasti. Erityisesti sidosryhmien kouluttamisessa ko. välineet ovat suosittuja.

1.4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Mavin maksullinen toiminta on ollut vähäistä.

Mavin tuottamat julkisoikeudelliset suoritteet ovat perintökaaren 25 luvun 8 §:n mukaiset lausunnot, FLEGT-luvat sekä teurasruhojen luokituksen ja punnituksen vuotuiset valvontamaksut. Pääosa julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista syntyy jälkimmäisestä kokonaisuudesta. Viraston liiketaloudellisin periaatein tuottamat suoritteet ovat tiedon- ja aineistonluovutuksia, jotka kerätään Mavin omistamista tietokannoista. Liiketaloudellisten suoritteiden tuotot ovat vähäisiä.

Valtiokonttorin määräyksen (VK/1078/00.01/2014, 20.11.2014) mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää kustakin maksullisen toiminnan osa-alueesta kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan, jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa.

Mavin julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat vuonna 2018 yhteensä 0,231 milj. euroa (2017: 0,262 milj. euroa) ja liiketaloudellisten suoritteiden tuotot 0,017 milj. euroa (2017: 0,015 milj. euroa), joten tarkempaa kustannusvastaavuuslaskelmaa ei tilinpäätöksessä ole tarpeen esittää.

1.4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Valtiokonttorin määräyksen (VK/1077/00.01/2014, 20.11.2014) mukaan kirjanpitoyksikön tulee esittää yhteisrahoitteisesta toiminnasta kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 milj. euroa.

Maaseutuviraston yhteisrahoitteinen toiminta on Makeran rahoituksen hyödyntämistä Hyrrätietojärjestelmän kehittämisessä ja ylläpidossa. Yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitus oli vuonna 2018 0,300 milj. euroa (2017: 0,300 milj. euroa, ilman alv). Täten tarkempaa laskelmaa ei tilinpäätöksessä esitetä.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

Mavi palvelee maatilayrityksiä, maanviljelijöitä, maaseudun mikroyrityksiä ja maaseudun kehittäjiä kyläyhdistyksistä yliopistoihin. Virasto hoitaa viljelijätukien, maaseudun rahoitus- ja kehittämistukien sekä markkinatukien toimeenpanon. Viljelijät asioivat tukiasioissa kuitenkin edelleen ELY-keskusten ja kuntien yhteistoiminta-alueiden kanssa, joille Mavi on delegoinut mm. tuki- ja maksuhakemusten vastaanoton ja päätöksenteon, tarkastus- ja valvontatehtävät sekä asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan.

Viraston asiakkaita ovat myös elintarviketeollisuus sekä elintarvikkeiden kauppaa harjoittavat yritykset. Koulumaito- ja kouluhedelmätuki, EU:n yhteisrahoitteiset tiedotus- ja menekinedistämishjelmat sekä EU:n ruoka-apuohjelma tuovat viraston asiakkaiksi koulut, kunnat, seurakunnat ja järjestöt. Viraston yhteistyökumppaneita ovat myös interventiovarastoinnin palveluja tarjoavat yritykset.

Lisäksi virasto vastaa yhteisen kalatalouspolitiikan seuraamusjärjestelmän toimeenpanosta sekä toimii EU:n puutavara-asetuksen toimivaltaisena viranomaisena Suomessa.

Markkinatukipäätösten lukumääriä on kuvattu luvussa 1.7.5.

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Maaseutuviraston tarkastustoiminta

Maaseutuvirasto tekee komission valvonta-asetuksen mukaisia paikalla tapahtuvia otantatarkastuksia yritys- ja hanketukitoimenpiteisiin sekä koulumaitotuen otantatarkastuksia. Virasto tekee lisäksi laadunvalvontaa ELY-keskuksille ja YTA-alueille siirrettyjen tehtävien osalta.

ELY-keskusten suorittamat tarkastukset

Peltovalvontojen osalta ELY-keskukset tekivät vuonna 2018 paikalla tehtäviä tarkastuksia yhteensä 2 749 tilalla. Valvontatulosten perusteella ei lisätty valvontavelvoitetta, joten ELY-keskuksilla oli käytössä minimivelvoite 5 prosenttia.

Vuonna 2018 ELY-keskukset tekivät paikalla tehtäviä eläinvalvontoja yhteensä 563 tilalla. Valvontavelvoitetta korotettiin uuhipalkkioiden osalta 5,5 prosenttia. Muissa EU-rahoitteisissa tuissa valvontavelvoite oli 5 prosenttia ja kansallisissa 3 prosenttia. ELY-keskukset tekivät lisäksi erikoistukien valvontoja sekä peltolohkorekisteriin ja eläinmääriin liittyviä ristiintarkastuksia.

Mavin suorittamat laadunvalvonnat ja tarkastusmäärät

Mavi kouluttaa, ohjeistaa sekä antaa käytännön neuvontaa ELY-keskusten tarkastajille sekä suorittaa laadunvalvontaa. Laadunvalvonta on komission asetuksen edellyttämää valvontaa. Laadunvalvonnat ovat olleet joko paikalla tehtäviä tarkastuksia, asiakirjatarkastuksia tai tietojärjestelmäajoja. Paikalla tehtävissä tarkastuksissa ELY-keskuksen tekemä tarkastus on uusittu tai ELY-keskuksen tarkastajan työtä on seurattu tarkastuskohteessa. Asiakirjatarkastuksista on vähennetty ja lisätty tietojärjestelmäajoja, joilla pyritään saamaan suoraan esille virheellisiä tapauksia. Eri tukijärjestelmien valvonnan laaduntarkastusten lisäksi on tehty ELY-keskusten ympäristötuen erityistukisopimusten päätöksenteon valvontaa. ELY-keskusten lisäksi YTA-alueille on suoritettu hallinto- ja valvontajärjestelmää koskevia tarkastuksia.

Peltoalaperusteisten tukien, eläinperusteisten tukien, erikoistukien ja täydentävien ehtojen laadunvalvontoja tehtiin kertomusvuonna yhteensä (31) kpl. Tämä tarkastusmäärä on sisällytetty myös taulukon 7 tukijärjestelmien laadunvalvontoihin. Vuonna 2018 laadunvalvonnoissa tarkastettiin 167 (125) maatilaa, 103 (101) ympäristösopimusta/erityistukisopimusta, 1(1) teurastamoa ja 1(0) meijeriä (su-

luissa vuoden 2017 vastaavat määrät). Vuodesta 2017 lähtien on vähennetty asiakirjatarkastusten määrää ja siirretty enemmän tietojärjestelmästä ajettaviin ristiintarkastuksiin. Tietojärjestelmäajojen kautta pyritään saamaan esille virheellisiä tapauksia tietyn vaatimuksen osalta. Näissä tarkastuksissa käydään useita tiloja läpi, mutta vain tietyn vaatimuksen osalta. Näiden ajojen tilamääriä ei ole laskettu mukaan tarkastettujen tilojen määrään ja sen vuoksi tarkastettujen maatilojen määrä on vähentynyt merkittävästi aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Todentamisviranomaisen tehtävien siirto

Vuodesta 2014 Mavissa toimineen erillisen maksajavirastotoiminnasta riippumattoman laadunvalvontayksikön tehtävät siirrettiin vuoden 2018 alusta maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen. Yksikön tehtävänä on suorittaa todentamisviranomaisen tehtäväksi säädettyjä paikan päällä tehtäviä varmenustarkastuksia viljelijätukien valvontaan.

Yritys-, hanke- ja rakennetukien otantatarkastukset

Tarkastusyksikkö teki kertomusvuonna kaikkiaan 244 tarkastusta. Niistä 181 oli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman hanke- ja yritystukien, rakennetukien, LEADER-toimintarahaa ja teknisen tuen tarkastuksia (ennen viimeistä maksua tehtäviä 5 prosentin tarkastuksia). Manner-Suomen ohjelmien investointien pysyvyyden seurantaan tehtiin 32 tarkastusta. Manner-Suomen elinkeinokalatalouden tarkastuselin tarkastuksia tehtiin 31.

EU:n puutavara-asetus (EUTR) ja FLEGT-lupajärjestelmäasetus

Puutavara-asetuksen toimeenpanotehtäviä toteutettiin viestintä- ja tarkastussuunnitelman mukaisesti. Mavi osallistui mm. FLEGT/EUTR-asiantuntijaryhmän kokouksiin, workshoppeihin (komissio, EU ja pohjoismainen yhteistyö) ja Nordic-Baltic -yhteistyökokoukseen.

EUTR-tuontipuun toimijoiden tarkastuksia tehtiin yhteensä 30 kpl ja kauppaa käyvien tarkastuksia 5 kpl. Tarkastuksien johdosta annettiin puutavaraa tai puutuotteita ensimmäistä kertaa markkinoille saattaville toimijoille 29 kpl kehoituksia korjata asianmukaisen huolellisuuden järjestelmänsä sellaiseksi, että he voivat varmistua puun alkuperästä ja laillisuudesta. Jos toimija ei noudata korjauskehoitusta, annetaan toimijalle määräys korjata järjestelmänsä määräaikaan mennessä. Mavi antoi puutavara-alain mukaisia korjausmääräyksiä 3 kpl puutavaraa maahantuoville yrityksille.

FLEGT-lupajärjestelmän osalta Mavi tarkasti ja hyväksyi Indonesiasta maahantuotujen tavaraerälähetysten FLEGT-lupia yhteensä 56 kpl, jonka lisäksi FLEGT-luvallisten tavaraerien riskiperusteisia lisätarkastuksia tehtiin tarkastussuunnitelman mukaisesti 3 kpl. Toteutettiin viestintää ja toimitettiin FLEGT-vuosikertomus komissioon.

Muut tarkastukset

Mavi suoritti markkinatukiin liittyviä paikalla tehtäviä tarkastuksia, joihin kuuluvat mm. koulujakelutuki, lihan hintaseuranta, tuottajaorganisaatiotuki ja kansallisen ruokaketjun kehittämishankkeet. Markkinatukien tarkastuksia tehtiin tarkastusvuonna yhteensä 59 kpl.

Lisäksi todettakoon ulkopuolisten tahojen suorittamat tarkastukset, joita ovat mm. markkinajärjestelylain mukaiset Tullilaitoksen hoidettavaksi siirretyt tarkastukset ja Foodwest Oy:n ostopalveluna suorittamat tarkastukset. Tullilaitoksen tarkastukset koskevat mm. yksityiseen varastointiin ja interventiioon liittyviä tarkastuksia sekä kaupallisten asiakirjojen tarkastuksia. Näitä tarkastuksia tehtiin tullilaitoksen toimesta tarkastusvuonna 1.7.2017–30.6.2018 yhteensä 5 kpl. Mavin suorittama laadunvalvonta kohdistui tarkastuskertomuksiin. Foodwest Oy:n ostopalveluna suorittamat tarkastukset koskevat teurasruhojen luokituksen laadunvalvontaa. Valvontakustannukset ovat n. 250 000 euroa vuodessa ja ne rahoitetaan lihateollisuudelta kerätyillä valvontamaksuilla.

Alla olevaan taulukkoon on koottu tietoja Mavin suorittamista valvonnoista ja tarkastuksista vuosina 2016–2018.

Taulukko 7. Mavin tarkastustoiminta, tarkastuskäyntien ja laadunvalvontojen määrät 2016–2018 (kpl).

Tarkastustoiminta	Toteuma	Toteuma	Toteuma
	2016	2017	2018
Yritys-, hanke- ja rakennetukien paikalla tehtävät otantatarkastukset	147	340	244
Markkinatukien paikalla tehtävät otantatarkastukset	27	55	59
Tukijärjestelmien laadunvalvonnat	225	300	307
Metsätalouden tarkastukset ja valvonnat	86	70	89
Todentamisviranomaisen tehtävänä olevien varmennustarkastuksien suorittaminen paikan päällä ¹	64	60	-

¹ Toiminnan rahoitus MMM:n momentilta 30.01.01.4. Vuoden 2018 alusta tehtävät ovat olleet MMM:ssä.

EU-toimielinten tarkastukset

Euroopan unionin toimielimistä komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuimien tekevät tarkastuksia Maaseutuviraston toimeenpanovastuulla oleviin ohjelmiin ja tukijärjestelmiin.

Euroopan komissio voi tarkastusten perusteella sulkea maataloustuki- tai maaseuturahastosta rahoitettuja menoja unionin rahoituksen ulkopuolelle asetuksen (EU) N:o 1306/2013 52 artiklan mukaisesti.

Komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto teki yhden tarkastuskäynnin Suomeen vuonna 2018. Tarkastus kohdistui maidontuotannon vähentämistukeen, poikkeukselliseen mukautustukeen maidontuottajille sekä rasvattoman maitojauheen interventioon. Tarkastushavaintoja ei ole vielä saatu tiedoksi ja tarkastus on siis kesken.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin teki vuoden 2018 aikana yhden tarkastuskäynnin Suomeen. Maaseuturahastoa koskeva tarkastus 3.–7.9. kohdistui ympäristökorvaukseen ja nuoren viljelijän aloitustukeen. Lisäksi tarkastuksen yhteydessä tehtiin myös tuloksellisuustarkastusta yhteisen maatalouspolitiikan yhteisen seuranta- ja arviointikehyksen tuloksellisuudesta keskus- ja edunsaajatasolla.

Tarkastettavat kohteet

Tarkastettavat kohteet valitaan vuosittain otannalla. Tukien ja järjestelmien valvontaa varten toteutettiin vuonna 2018 yhteensä 189 otantaa ja 68 ristiintarkistusajoa. Otannoista noin puolet on investointi- tai hanke- ja yritystukiin kohdistuvia viikoittaisia otantoja.

Otantoihin ja ristiintarkistusajoihin liittyen Mavissa laaditaan määritykset ja koordinoidaan aikatauluja. Tämän lisäksi Mavissa tehdään keskeisimpiin riskianalyysiotantoihin liittyvää tilastotieteellistä kehittämistyötä. Viljelijätukien osalta otantojen ja ristiintarkistusajojen varsinainen tekninen toteutus tehtiin pääosin Mitpassa.

Taulukossa 8 on esitetty vuosien 2016–2018 otantojen ja ristiintarkistusajojen määrät.

Taulukko 8. Otannat ja ristiintarkistusajot (kpl) vuosina 2016–2018.

Määrät	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Otannat	205	197	189
Ristiintarkistusajot	57	65	68

Sisäinen tarkastus

Mavin sisäinen tarkastus vastaa Mavin ja maksajaviraston sekä niiden vastuulla olevan muun toiminnan sisäisestä tarkastuksesta. Vuonna 2018 sisäinen tarkastus teki yhteensä 14 tarkastusta, raportoituja tarkastuksia oli sen sijaan 18, koska osa 2017 tarkastuksista raportoitiin vasta 2018 puolella. Kaikkiaan raporttien perusteella annettiin 47 suositusta. Tarkastukset kohdistuivat mm. virastotalouden ja maksajaviraston toiminnan oikeellisuuden varmistamiseen sekä tukijärjestelmistä mm. ympäristösopimukseen, kriisitukeen, eläintukien valvontaan, koulujakeluun sekä yhteistyö –hankemuodon (M16) tarkastukseen.

Muut tarkastukset

Taloudenhoitoa ja omaisuuden hallintaa tarkastaa vuosittain Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV). Maksajaviraston tilit todentaa BDO Oy.

Koulutukset

Koulutuksia järjestettiin vuonna 2018 enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Viljelijätuissa koulutusten määrä lisääntyi eniten, mutta myös hanke-, yritys- ja rakennetuissa oli kasvua määrissä. Koulutuksia on järjestetty ajankohtaisista tukiin liittyvistä aiheista esimerkiksi kuntien maaseutuelinkeinöviranomaisille, ELY-keskusten virkamiehille, Leader-ryhmille, ProAgrialle, MTK:lle, neuvojille, pankeille ja Metsähallitukselle.

Koulutuksia on järjestetty sekä paikan päällä että videoneuvottelu- tai muiden etäyhteyshankkeiden avulla. Asiantuntijoita on myös osallistunut luennoitsijoina muiden tahojen, kuten ELY-keskusten järjestämiin tilaisuuksiin. Osa järjestetyistä koulutustilaisuuksista on myös videoitu. Useita koulutuksia järjestettiin yhteistyössä Suomen maaseutuverkoston kanssa.

Mavin koulutuksia toteutetaan erillisen, vuosikohtaisen hallinnolle ja sidosryhmille suunnatun koulutussuunnitelman mukaisesti.

Taulukko 9. Hallinnolle ja sidosryhmille järjestetyt koulutukset ja koulutuksiin osallistuneet.

Hallinnolle järjestettyjen koulutusten määrä (tilaisuuksien määrä)	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Viljelijätuet	36	20	35
Hanke-, rakenne- ja yritystuet	53	18	23
Muu koulutus	1	-	-
Hallinnolle järjestettyjen koulutusten osallistujamäärä (hlöä)	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Viljelijätuet	3 915	2 387	4088
Hanke-, rakenne- ja yritystuet	2 563	1 256	1924
Muu koulutus	21	-	-

Viestintä

Tyytyväisyys Maaseutuviraston viestintää kohtaan kasvoi ELY-keskuksille ja kuntien yhteistoiminta-alueille tehdyssä kyselyssä. Verrattuna vuoden 2016 kyselyyn hallintokumppanit olivat vuonna 2018 tyytyväisempiä Mavin viestintään kaikilla osa-alueilla. Osa-alueet olivat tukien hakeminen, tukien maksaminen, tukien valvonta, sähköinen asiointi, raportointi- ja seurantatiedot ja tukitietojen julkistaminen. Osa-alueita arvioitiin asteikolla 1–4, jossa yksi oli heikko ja neljä erinomainen. YTA-kyselyssä parhaimmat arviot saivat tukien hakeminen (3,26) ja sähköinen asiointi (3,24). ELY-kyselyssä kärjessä oli tukien hakeminen (3,0). Sekä tukien maksamista että sähköistä asiointia koskeva viestintä sai arvion 2,9. ELY-kysely tehtiin maaliskuussa ja YTA-kysely huhtikuussa. Kyselyn kohderyhminä olivat Mavin ohjaamia tehtäviä tekevät henkilöt.

Viestinnässä valmistauduttiin monin tavoin Ruokaviraston toiminnan aloitukseen 1.1.2019. Valmistelutyötä tehtiin EMMA-hankkeen viestintäryhmässä, jossa oli edustus Evirasta, Mavista, Mitpasta ja MMM:stä. Tavoitteena oli, että tärkeimmät viestinnän kanavat ovat käytössä Ruokaviraston aloittaessa toimintansa. Tässä tavoitteessa onnistuttiin.

EMMA-hankkeen verkkosivustoprojektit jatkuivat koko vuoden. Mavi ja Evira avasivat ensimmäiseksi yhteisen Pikantti-ekstranetin kesäkuussa 2018. Mukana ekstranetin suunnittelussa oli myös Maanmittauslaitos. Kun Pikantti-ekstranet otettiin käyttöön, vanhasta Aitta-ekstranetistä luovuttiin. Aitta-ekstranet oli otettu käyttöön 2000-luvun alussa. Ruokaviraston intranetin valmistelu aloitettiin kesäkuussa 2018, ja se avattiin henkilöstölle joulukuussa 2018. Nimikyselyn tuloksena intranet sai nimen Prikka. Ulkoinen verkkosivusto valmistui joulukuussa ja otettiin käyttöön vuodenvaihteessa 2018–19.

Verkkosivustoprojekteissa kiinnitettiin huomiota selkeään viestintään. Tekstien kirjoittajille laadittiin ohjeistusta ja pidettiin tietoiskuja selkeästä kielestä. Ulkoisen ruokavirasto.fi-sivuston ohjeistuksessa otettiin huomioon myös sisällön saavutettavuusvaatimukset.

Työyhteisöviestinnässä tärkein viestintäkanava oli Massi-intranet. EMMA-hankkeessa suunniteltiin ja toteutettiin muutosviestintää. Virastojen yhdistämishankkeen asioista viestittiin aktiivisesti EMMA-muutosintraassa. Henkilöstötilaisuuksia eli Mavi-infoja pidettiin vuoden aikana yhteensä kymmenen kertaa. Lisäksi järjestettiin EMMA-hankkeen henkilöstö- ja infotilaisuuksia, joissa käsiteltiin virastojen yhdistämistä koskevia asioita. Mavin tyytyväisyyskyselyssä arviot vuorovaikutuksesta ja viestinnästä paranivat hieman ja keskiarvo oli korkeampi kuin valtiolla yleisesti.

Taulukko 10. Vuorovaikutus ja viestintä (Työtyytyväisyyskysely 2018).

Vuorovaikutus ja viestintä	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Valtio 2018
Keskiarvo	3,45	3,54	3,57	3,37
Keskinäinen vuorovaikutus työyhteisössäni on hyvin toimivaa	3,58	3,70	3,74	
Viestinnän avoimuus, oikea-aikaisuus ja vuorovaikutteisuus työyhteisössä	3,39	3,49	3,50	
Tiedon saanti asioiden valmistelusta ja päätöksistä	3,38	3,43	3,48	

Asiakasviestinnän viljelijä uutiskirje julkaistiin 13 kertaa. Uutiskirjeissä viestittiin ajankohtaisista maataloustukiasioista kaikille viljelijätukia hakeneiden maatilojen osallisille, jotka olivat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa. Viljelijä uutiskirje oli esimerkkinä selkeästä viestinnästä Ymmärrän-seminaarissa, jossa käsiteltiin saavutettavuutta erityisesti sisällön ymmärrettävyyden kannalta. Lisäksi julkaistiin uutiskirjeitä markkinaosaston toiminnoista. Hallinnolle suunnatusta Aitta-uutiskirjeestä luovuttiin samalla, kun hallinnon Pikantti-ekstranet otettiin käyttöön. Aitta-uutiskirje oli julkaistu kuluvan vuosikymmenen vaihteesta lähtien.

Maaseutuvirasto osallistui hallinnonalan yhteiseen viestintäsuunnitteluun valmistauduttaessa maakuntaudistukseen ja uuteen EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkakauteen (CAP). Viraston verkkosivustolla julkaistiin tietopaketti maksajavirastokokonaisuudesta maakuntavalmistelun tueksi. Sivustolla kerrotaan, miten maakuntien tulee ottaa maksajavirastokokonaisuus huomioon omassa valmistelussaan. Osio sisältää esimerkiksi infografiikkaa tehtäväkokonaisuuksista ja luettelon Euroopan unionin maksajavirastovaatimuksista.

Maaseutuohjelman viestinnässä nostettiin esiin EU-rahoituksen vaikutuksia. Eurooppa-päivän aikaan 9.5. maaseutuohjelman viestintäverkosto viesti yhdessä ja yhteisillä materiaaleilla EU:n maaseuturahoituksen merkityksessä sosiaalisen median kanavilla. Juhannuksen aikaan viestittiin maaseudun merkityksestä kaikille suomalaisille radiomainoksen ja sosiaalisen median keinoin.

Sosiaalisessa mediassa viestittiin aktiivisesti paitsi Maaseutuviraston toiminnasta myös EMMA-hankkeen etenemisestä. Uudelle virastolle perustettiin sosiaalisen median kanavat ja luonnosteltiin loppuvuonna henkilöstölle sosiaalisen median ohjeistus. Blogikirjoittamisen kehittämisprojektissa henkilöstöä kannustettiin muun muassa blogikirjoituskoulutuksella blogin hyödyntämiseen viestinnässä. Projektin tuloksena kirjoittaminen lisääntyi, ja blogiin tuli vuoden mittaan kirjoituksia ajankohtaisista aiheista, esimerkiksi tulevasta rahoituskaudesta, maatalouden tulevaisuudennäkymistä ja robotiikasta.

Ydintoimintojen tietojärjestelmien kehittäminen ja kehittävä ylläpito

Viraston ydintoiminta on sidoksissa toimiviin tietojärjestelmiin; ydintoimintoja tukevilla tietojärjestelmillä hallinnoidaan maksettavien tukien tietoja. Tukimaksut maksetaan edunsaajille maksatus- ja maksuliikennejärjestelmän kautta pankkiin. Viraston omaan toimintaan liittyy lisäksi useita muita tietojärjestelmiä. Tietojärjestelmien kehittäminen ja kehittävä ylläpito tapahtuivat toimintakertomusvuoden loppuun saakka yhteistyössä Maanmittauslaitoksen IT-palvelukeskuksen (Mitpa) kanssa, joka yhdistyi vuoden 2019 alusta Ruokavirastoon. Näistä IT-palveluista on sovittu vuosittain palvelukohtaisella sopimuksella.

Vuoden aikana käynnissä oli useita tietojärjestelmäprojekteja. Työllistävimpiä niistä olivat odotetusti *Tukisovelluksen uudistaminen* ja 14.6.2018 asetettu *Hyrrä-tukien sähköisen tukikäsitteilyketjun kehittämisprojekti*. Tukisovellus ja Hyrrä-verkkopalvelu tarjoavat sähköisen asiointipalvelun sekä tuenhakijoille että hallinnon käyttäjille.

Markkinaosaston tietojärjestelmät ovat ylläpidossa. Nekkaan tehtiin tietojärjestelmän turvallisuuskatselmointi itsearviointina syksyllä 2018. Katselmoinnin vaatimukset perustuivat ISO27001-standardiin ja asiakkoita arvioitiin myös suhteessa 2014 tehtyyn Nekka-projektin auditointihavaintoihin. Loppuvuodesta aloitettiin markkinajärjestelmien tarvekartoitus asiakas- ja viranomaisnäkökulmasta. Tavoitteena on muodostaa perusteltu näkemys sähköisen asioinnin tarpeista ja odotuksista.

Kokonaisarkkitehtuuri ja hankesalkku

Kokonaisarkkitehtuurityön eteneminen sulautettiin vähitellen EMMA-hankeeseen. Suurin yksittäinen ponnistus kohdistui maakuntien viitearkkitehtuuriin edistämiseen. Työtä edistettiin yhteisesti MMM:n ja Eviran kanssa. Maakuntien viitearkkitehtuurissa tarkastelu ja tekeminen kohdistui maksajavirasto –kokonaisuuden palveluiden selvittämiseen ja selkeään esitystapaan.

Maaseutuvirasto osallistui hallinnonalan KA-työhön, jonka toteutuksesta hallinnollisesti vastasi MMM ja teknisesti Mitpa.

Hankesalkkuraportointia tehtiin MMM:n ohjeistuksen mukaisesti kolme kertaa vuoden aikana. Raportointijaksot olivat: tammi–maaliskuu, huhti–elokuu ja syys–joulukuu. Alla taulukossa näkyy koonti projekteihin tehdyistä muutoksista.

Taulukko 11. Hankesalkkumuutokset vuonna 2018.

Mavin projektit hankesalkussa vuonna 2018	Toteutus ajankohta
Tukisovellus3 Yhteinen eläinvalvonta ja täydentävät ehdot - normaali vuosietenenmisraportointi - valmiusaste 20 %	2018–2022
CAP-uudistus, Tukisovellus2-projekti (sis. Maitorekisteri-projektin ja Eläinvalvonnan esiselvityksen) - normaali vuosietenenmisraportointi - valmiusaste 40 %	2017–12/2019
CAP-uudistus, Hyrrä tukien sähköisen käsittelyketjun kehittäminen 2018-2021 - normaali vuosietenenmisraportointi - valmiusaste 10 %	07/2018–2021

Ydintoimintojen tiedonohjaus ja laadunhallinta

Vuonna 2018 tiedonohjauksen pääpaino on ollut Ruokaviraston valmistelussa. Maaseutuvirastossa käytössä ollut Virta-asianhallintajärjestelmä laajenee käyttöön Ruokavirastossa. Järjestelmän versio on päivitetty sekä asiakirjahallintaan että asianhallintaan. Tiedonohjaussuunnitelma on laadittu yhdistämällä ja päivittämällä yhdistyvien virastojen aikaisemmat suunnitelmat. Virta-järjestelmästä on järjestetty noin kaksikymmentä koulutustilaisuutta. Perekdyttäminen ja käytön vakiinnuttaminen jatkuu vuonna 2019 Ruokaviraston puolella.

Kansallisarkisto päätti Maaseutuviraston pysyvästi säilytettävät asiakirjat päätöksellään (17.4.2018) ja hyväksyi samalla Virran myös pysyvästi säilytettävien asiakirjojen käsittelyyn vain sähköisessä muodossa. Päätöksen aiheuttamat takautuvat muutokset säilytysaikoihin ja takautuviin asialiioksiin on pääosin tehty. Sähköisen allekirjoituksen laajentamista ja vakiinnuttamista on jatkettu.

Vanhojen tietojärjestelmien säilytysaikojen määrittely jatkuu Ruokavirastossa, jotta niiden tiedot voidaan joko hävittää tai siirtää Kansallisarkistoon. Maakuntaudistuksen valmisteluun on osallistuttu maakuntatiedon ryhmien kautta. Maksajaviraston roolin selkiyttämistä tulee jatkaa ja määritellä tiedonohjauksen käytännöt suhteessa aluehallintoon myös Ruokavirastokokonaisuuden tasolla.

Raportoinnin koordinoitiryhmä on perustettu vuoden 2018 aikana. Tavoitteena on ollut kehittää ja yhtenäistää raportointiprosessia sekä luoda yhteisiä käytäntöjä. Vuoden 2018 aikana aloitettiin myös tietoaarkkitehtuurin mallinnukset ja työtä jatketaan Ruokavirastossa. Tiedon avaaminen päätettiin siirtää Ruokaviraston tehtäväksi.

Vuoden 2017 tietotilinpäätös esiteltiin ja hyväksyttiin Maaseutuviraston johtoryhmässä 26.4.2018. Tietotilinpäätöksessä nostettiin esiin kehittämiskohteita vaativia osa-alueita ratkaisuvaihtoehtoineen sekä katselmoitiin tietosuoja-asetuksen edellyttämien menettelyiden tilannetta muun muassa tietosuojamittareiden avulla. Omien henkilötietojen tarkastusoikeuden prosessi suunniteltiin keväällä 2018.

Avoimen hallinnon toimintasuunnitelmaa on toteutettu olemassa olevien resurssien puitteissa. Maaseutuvirasto on osallistunut avoimen hallinnon virkamiesverkoston tilaisuuksiin.

Käytöntuki

Mavin käytöntuki neuvoo kuntien yhteistoiminta-alueita, ELY-keskusten maaseutuyksiköitä sekä toimintaryhmiä maataloushallinnon sovellusten käytössä. Lisäksi ohjeistetaan ja neuvotaan viraston omaa henkilöstöä sekä muutamia pienempiä käyttäjäryhmiä kuten meijereitä. Neuvottavia sovelluksia ovat Tukisovellus, Uusi Tukisovellus, Tukioikeusrekisteri, Kartturi, Hyrrä, Hanke2007, Rahtu, ELY-keskusten diaari, Kiintiö, Vipu ja Pääsynhallinta.

Neuvonnan lisäksi käytöntuki vastaa ko. sovellusten tiedottamisesta, ohjeistuksesta ja koulutuksesta sekä käyttövaltuuksien ylläpidosta. Käytöntuki osallistuu tarvittaessa eri tarkastuselinten tekemiin tarkastuksiin ja tietojärjestelmien kehittämisprojekteihin sekä suorittaa uusien sovellusten ja sovellusversioiden hyväksymistestauksia.

Mavin käytöntuki käyttää yhteydenottojen hallintajärjestelmää, jota kutsutaan nimellä Puimuri. Asiakkaat voivat edelleen lähettää kysymyksensä vanhoihin sähköpostiosoitteisiin, josta ne kääntyvät Puimuriin. Asiakkaat lähettivät yhä useammin kysymyksensä Pikantin lomakkeella, joka ohjaa asiakasta kysymyksen lähettämässä. Näin asiakas osaa täyttää heti tarvittavat tiedot.

Puimuri vastasi tarpeeseen saada yhteissähköpostilaatikoihin tulevat kysymykset siirrettyä oikealle taholle nopeasti ja tehokkaasti, selkeyttää Maviin tulevien yhteydenottojen käsittelyä sekä parantaa asiakkaiden saamaa palvelua. Yhteydenottolomakkeen kautta tulevat kysymykset ohjautuvat heti oikean asiantuntijan tai ryhmän työlístalle. Lomakkeen kautta lähetetyt kysymykset näkyvät asiakkaalle hänen omissa tapauksissaan, ja hän pystyy selaamaan niitä myöhemmin. Asiakas pystyy tätä kautta myös seuraamaan omien tapaustensa käsittelytilannetta.

Vuoden 2018 aikana Puimurin käyttö vakiintui myös useilla substanssineuvonnan osa-alueilla. Maatalousosaston viljelijätukiyksikkö ja viljelijätukien valvontayksikkö käyttävät Puimuria neuvontaan aktiivisesti ja vuoden aikana selvitettiin Puimurin käyttöä Eviran järjestelmien neuvontaan. Tuotantokäyttö aloitettiin marraskuussa 2018 hukkakauran substanssikysymysten neuvonnalla.

Puimurissa asiakkaan tarkennus tai lisäkysymys tulee saman tapauksen alle, jolloin tapauksen selvittelyä on helppoa ja loogista seurata koko ketjun läpi. Sähköpostin yksi tapaus tarkoittaa Puimurissa 1-20 yhteydenottoa asiakkaalta Maviin ja Mavista asiakkaalle. Uusia tapauksia vuonna 2018 tuli Puimuriin 9 792 kpl, joista tietojärjestelmiin liittyviä kysymyksiä 7 574 kpl. Kun otetaan samaan tapaukseen tulleet lisäkysymykset tai saman tapauksen alle tulleet uudet kysymykset, yhteydenottojen määrä oli yhteensä 15 256 kpl. Vuoteen 2017 verrattuna tietojärjestelmiin liittyvien yhteydenottojen määrä on laskenut vajaa 1 000 tapausta, mikä on ollut trendi jo muutamana vuonna. Vuosina 2014 ja 2015 käyttöön otetut tietojärjestelmät ovat tulleet käyttäjille tutummiksi ja helpommiksi käyttää. Kuitenkin osa

ongelmatapauksista on entistä hankalampia selvittää ja vaativat usein enemmän yhteydenottoja kuin yksinkertaiset tallennusongelmat.

Taulukko 12. Käytöntuen tietojärjestelmäsuoritteet vuosina 2015–2018.

Käytöntuen suoritteet	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Puimuri/tietojärjestelmät*	13 497 (21 931)	11 342 (24 099)	10 664 (16 613)	9 792 (15 526)

* Yksi Puimuri-tapaus sisältää yleensä useita yhteydenottoja asiakkailta. Uusia tietojärjestelmätapauksia vuonna 2018 oli 7 574 kpl, kaikkia tapauksia yhteensä 9 792 ja yhteensä yhteydenottoja 15 256 kpl.

Yksittäisistä järjestelmistä eniten käytöntukeen tuli kysymyksiä koskivat maatalousosaston järjestelmiä ja näistä eniten Uutta ja Vanhaa Tukisovellusta, yhteensä runsas 40% kaikista tietojärjestelmäkysymyksistä. Maaseudun kehittämisosaston järjestelmiä koski runsas 25 prosenttia kysymyksistä, joista suurin osa Hyrrää. Sovellusten käyttövaltuuksiin ja pääsynhallintaan liittyviä yhteydenottoja tuli lähes saman verran noin 23% kaikista kysymyksistä. Tukisovelluksiin liittyvät kysymykset ovat eniten vähentyneet vuodesta 2017 ja niiden osuus kaikista kysymyksistä on myös vähentynyt noin 16 prosenttiyksikköä vuoden 2017 määristä. Samoin Hyrrää koskevat kysymykset ovat vähentyneet vajaa 10 prosenttiyksikköä vuoden 2017 31 prosentista. Pääsynhallinnan kysymysten määrä on kasvanut hieman ja samalla niiden osuus on noussut merkittävästi vuoden 2017 noin 10 prosentista vuoden 2018 lähes 23 prosenttiin. Tämä selittyy sillä, että Confluencen käyttövaltuuksien neuvonta hoidetaan nykyisin myös Puimurissa ja ne luokittelevat Pääsynhallinnan alle.

Puimuria käytetään myös muualla Mavissa yhtenä yhteydenottovälineenä. Tietopyyntöjä tuli Puimurin kautta 194 kpl. Myöntöä koskevia kysymyksiä hoidettiin vuonna 2018 Puimurin kautta 1218 tapausta. Maksamista, valvontaa ja laajakaistaa koskevia tapauksia hoidettiin 803 tapausta. Yhteensä muiden kuin tietojärjestelmätapausten määrä on hieman laskenut vuodesta 2017. Tämä selittyy samalla kuin tietojärjestelmäkysymysten lasku. Tukijärjestelmät ovat tulleet tutummiksi ja rutiininomaisia kysymyksiä tulee vähemmän.

Tietojärjestelmien käytöntuki ja muut tapaukset huomioon ottaen vuonna 2018 Puimurissa käsiteltiin 9 792 tapausta. Tämä on noin 3 500 tapusta vähemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 lopussa Puimurin kautta asiakkaiden kysymyksiin vastaavia asiantuntijoita oli Mavissa vajaa 90 henkilöä. Vastausaikojen mediaani kaikille tapauksille on 2 vuorokautta. Puoleen kaikista saapuneista kysymyksistä vastataan siis viimeistään kahden päivän sisällä kysymyksen saapumisesta.

Lausunnot

Toimintakertomusvuonna Maviin saapui 130 lausuntopyyntöä. Pyyntöjen ja laadittujen lausuntojen lukumäärät nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Valtaosa lausuntopyynnöistä saapui aiempien vuosien tapaan maa- ja metsätalousministeriöstä, ja ne koskivat useimmiten valtioneuvoston asetusluonnoksia. Lausuntoja pyydettiin myös eri toimijoilta valtiovarain-, työ- ja elinkeino-, opetus- ja kulttuuri-, oikeus-, liikenne- ja viestintä- sekä ympäristöministeriön hallinnonaloilta.

Taulukko 13. Pyydetty ja laaditut lausunnot vuosina 2016–2018.

Lausunnot	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Lausuntopyynnöt	107	98	130
Laaditut lausunnot	68	61	88

Ohjelmakauden 2014–2020 maaseutuverkostotoimintaa koordinoi Maaseutuviraston verkostopalvelut-yksikkö. Vuonna 2018 käännettiin maaseutuverkostotoiminnassa katse kunnolla tulevaisuuteen yli ohjelmakausirajojen. Toimijoille haluttiin antaa mahdollisuus miettiä yhdessä, miten maailma on muuttumassa ja miten muutokseen tulisi vastata. Tavoitteena oli myös lisätä ennakkoivaa työtettä. Vuoden aikana toteutettiin käytännön töinä Maaseutu2030- ja CLLD2030-tulevaisuusprosessit.

Maaseutuverkoston ohjausryhmän temaattisten työryhmien osalta kaksivuotisjakson päättivät Hyvinvointi- ja Tulevaisuuden maaseutuyrittäjyys -työryhmät. Työryhmät ovat toimineet vuosien 2017 ja 2018 ajan. Toiminta on ollut aktiivista ja sen myötä on verkostotoimintaan saatettu useita uusia merkittäviä toimijatahoja ja tehty teemojen täsmäiskuja lukuisissa tapahtumissa jaluentokierteilla. Talvella 2018 Maaseutuverkoston ohjausryhmä päätti testata teemaryhmätyöskentelyssä myös uutta toimintamuotoa, lyhytaikaista, tiettyyn yksityiskohtaiseen aiheeseen keskittyvää ad hoc- teemaryhmätöimintää. Ensimmäisen ad hoc-teemaryhmän aihe oli helposti valittavissa, sillä aikaisemmin oli jo tunnistettu tarve pureutua investointitukien uuteen vaihtoehtoon, eli työryhmäksi valikoitui ”ympäristön tilaa parantavat investoinnit”.

Toimeenpanon laatua vuoden 2018 aikana parannettiin mm. tarjoamalla vertaistukea kasvatusten tapamalla. Maksajien päivät kokosi maaliskuussa Tampereelle ELY-keskusten maksupäälliköt ja maksuvastaavat, sekä Ruokaviraston maksuista vastaavat keskustelemaan ja vaihtamaan kokemuksia maaseutuohjelman maksatuksiin liittyen. Huhtikuussa Lapin Leader-ryhmät kutsuivat Leader-väen kylään. Leville kokoontui 160 paikallisen kehittämisen asiantuntijaa ympäri Suomea. Mukana oli niin MMM:n, Maaseutuviraston, ELY-keskusten kuin Leader-ryhmienkin edustajia. Päivien asialistalla oli laaja kattaus ajankohtaisasioita vertaisauditoinnista uuden rahoituskauden suunnitteluun.

Syyskuussa Pohjois-Karjalan ELY-keskus kutsui muiden ELY-keskusten yritysasiantuntijat kylään, ja Uudenmaan alueella järjestettiin ELY-keskusten maaseutupäälliköiden perinteinen syksyn seminaari ja opintoretkipäivätapahtuma. ELY-keskusten ohjelmavastaavien tapaamiset on jo vakiintunut tiedon vaihdon foorumi sekä alueiden välillä että hallinnon eri tasoilla, mutta vuonna 2018 uuden ulottuvuuden tapaamiseen toi yhteinen opintomatka Brysseliin.

Maaseutuohjelman ohjelmakauden saapuessa viimeisille vuosille viestinnässä haluttiin panostaa siihen, että sen merkityksestä ja vaikutuksista kerrotaan. Vuonna 2018 vaikuttavuuksista kerrottiin erityisesti niin sanottujen viestinnän sprinttiviikkojen ja vaikuttajaviestinnän kautta. Yksi viestinnällisiä huomioita oli se, että aina ei kannata itse suoraan yrittää tavoitella joukkoja, vaan välillä on järkevää käyttää välikätenä ja äänitorvena henkilöitä, joilla on jo valmis yleisö. Siksi vuonna keväällä 2018 tehtiin yhteistyötä suosittuun tubettajaan Joonas Hellmanin kanssa. Samoin maaseuturahaston viestiä veivät valtakunnallisella tasolla ja Pohjois-Savossa näyttelijä Jussi Vatanen ja Etelä-Savossa näyttelijä Ville Haapasalo.

Vuoden 2018 huomioihin kuului myös ammattilaisen vetämän etukäteissparrauksen tarjoaminen maaseutuverkoston tilaisuuden puhujille ja työpajojen vetäjille. Fasilitointikoulutuksen tavoitteena oli hioa Maaseudun kehittämisen syyspäivien esityksiä ja työpajoja niin, että ne olisivat mahdollisimman mielenkiintoisia, vuorovaikutteisia ja vaikuttavia. Palautteiden perusteella siinä myös onnistuttiin, ja metodia tullaan hyödyntämään myös jatkossa.

Vuosi oli myös innovatiivinen, ja vuoden 2018 aikana lähti käyntiin kolme uutta innovaatioryhmää, jotka tutkivat ja kehittävät oman alansa osaamista ja parantavat maatalouden ja muun alkutuotannon tuottavuutta, tehokkuutta ja kestävyyttä: Digipaali, Älyrehu ja Kuvaa nautaa.

Maaseudun palveluiden ja kylien kehittämiseen vahvasti iskevän Smart Villages –aloitteen työstäminen saatettiin vuonna 2018 vauhdikkaasti käyntiin Suomen Älykkäin kylä -kilpailulla. Teemaan vahvasti linkittyvän kokeilukulttuurin hengessä päätettiin kokeilla kilpailua, joka käynnistyi osallistujare-

krytoinnilla vuoden alkupuolella. Kaiken kaikkiaan kyllä ja kylien yhteenliittymiä ilmoitettiin mukaan 33.

Myös Meri- ja kalatalousverkoston toiminta kehittyi harppauksin vuoden 2018 aikana. Verkkosivut saivat uuden ilmeen, uusia viestintäkanavia otettiin käyttöön ja kalataloushallinto ja kalatalouden toimintaryhmät saivat yhteiset koulutuspäivät.

Vähävaraisten avun toimenpideohjelma

Ruokavirasto on Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston alaisen Vähävaraisten avun toimenpideohjelman hallintoviranomainen. Rahaston kautta jaetaan aineellista apua ja toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään vahvistamaan sosiaalista osallisuutta. Toimenpideohjelman kokonaisrahoitus Suomessa on 26,6 milj. euroa, josta EU-rahoitusosuus on 85 prosenttia vuosille 2014–2020. Toimeenpano käynnistyi vuonna 2015. Aineellinen apu toteutettiin elintarvikkeiden jakamisena 21 kumppaniorganisaation kautta. Käytännön jakelijoina toimivat paikallistason yhdistykset ja seurakunnat. Maaseutuvirasto on hankkinut vuonna 2017 kilpailuttamalla vuodelle 2018 yhteensä n. 1,94 milj. kiloa elintarvikkeita, jotka toimitettiin kumppaniorganisaatioille ja jaettavaksi edelleen vähävaraisille henkilöille ruoka-apuna eri puolilla Suomea.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmän toimeenpano

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan valvonta- ja seuraamussäännökset koskevat merialueilla tapahtuvaa kaupallista kalastusta, kaupallisen kalastuksen saaliita ja niistä peräisin olevia kalatuotteita. Jäsenmaat huolehtivat yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanosta. Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) mukaan Maaseutuvirasto määrää hallinnollisia sanktioita kuten rikkomus- ja seuraamusmaksuja yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista. Maaseutuvirasto hoitaa Ahvenanmaan maakuntahallitukselle kuuluvia hallintotehtäviä siltä osin kuin kyse on yhteisen kalastuspolitiikan sääntöihin kohdistuviin rikkomuksiin liittyvistä tehtävistä.

Maaseutuvirasto siirtää määräämänsä sanktiomaksut Oikeusrekisterikeskuksen perittäväksi. Lisäksi Maaseutuvirasto ylläpitää rikkomusrekisteriä annetuista sanktioista ja muista laissa tarkemmin säädettyistä seikoista.

Maaseutuvirasto on antanut vuonna 2018 yhteensä 130 päätöstä yhteisen kalastuspolitiikan vastaisista teoista. Vuonna 2017 vastaavia päätöksiä tehtiin 60 kpl. Yksittäiseen päätökseen on pääsääntöisesti sisällytetty useampia tekoja. Ahvenanmaan maakunnan hallitus ei ole vuonna 2018 tehnyt Maaseutuvirastolle ilmoituksia sanktiomaksujen määräämiseksi.

Maaseutuviraston määräämät rikkomusmaksut ovat olleet 100 – 800 euroa riippuen tekojen laadusta ja lukumäärästä. Vakavissa rikkomuksissa Maaseutuvirasto määrää seuraamusmaksun, jonka suuruus on vähintään 2 000 euroa. Maaseutuvirasto on vuonna 2018 määrännyt yhden seuraamusmaksun suuruudeltaan 4 000 euroa. Päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Sanktiomaksuja on määrätty sekä kalastusalueiden päälliköille että kalasaaliiden ostajille.

Maaseutuvirasto on osallistunut myös yhteisen kalastuspolitiikan valvonnan ohjausryhmän kokouksiin sekä yhteisen kalastuspolitiikan seurannan ja valvonnan Seuraamus-tietojärjestelmän kehittämiseen.

Metsätalouden tehtävät

Mavi hoitaa maatalouden ja maaseudun tehtävien rinnalla myös joitakin metsätalouden hallinto- ja valvontatehtäviä. Jos metsänomistaja laiminlyö metsälain (1093/1996) mukaisen uudistamisvelvollisuutensa, voi Mavi antaa uudistamistöiden tekemiseen velvoittavan päätöksen ja asettaa töiden tekemiselle teettämisuhan. Tiedot laiminlyönneistä tulevat Suomen metsäkeskukselta, joka valvoo metsä-

lakia. Jos metsänomistaja ei toteuta velvoittamispäätöksen uudistamistöitä, voidaan työt teettää hänen kustannuksellaan. Teettämisestä tehdään uusi metsälain ja uhkasakkolain mukainen päätös. Teettämiseen voidaan ensin käyttää valtion ennakkovaroja, mutta ne peritään metsänomistajalta jälkikäteen. Koska metsälain uudistamisvelvollisuuden säännökset muuttuivat vuoden 2014 alusta, on sekä velvoittavan että teettämis päätösten esityksiä saapunut lainmuutoksen jälkeen vähän. Vuonna 2018 ei tehty yhtään velvoittava- ja teettämisuhan asettamispäätöstä tai teettämisuhan täytäntöönpanopäätöstä. Muita metsätalouden tehtäviä ovat luvussa 1.5. kuvatut Mavin suorittamat metsätalouden tarkastukset ja luvussa 1.10. kuvatut metsätalouden tukien takaisinperintäpäätökset.

Puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamisesta annetun lain (897/2013) 9 §:n mukaisia asianmukaisen huolellisuuden järjestelmän korjausmääräyksiä annettiin 3 kpl vuonna 2018.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Asiakkuusasiat

Mavin henkilöstön kanssa yhteistyössä vuonna 2016 uudistettua asiakasstrategiaa on jalkautettu osastoilla 23 toimenpidettä sisältävän suunnitelman avulla. Asiakasstrategian toimeenpanoa on edistetty ja arkipäiväistetty mm. osastojen kehittämispäivien työpajoissa ja osastokokouksissa. Asiakaspalvelun parantamiseksi asiakaspalautetta on käsitelty säännöllisesti osastoilla ja yksiköissä. Painopisteenä on ollut myönteisen palveluasenteen vahvistaminen.

Virastossa 24.11.2016 asetetun asiakastiimin tehtävänä on suunnitella ja sovittaa yhteen Maaseutuviraston asiakkaisiin ja asiakaspalveluun liittyviä toimenpiteitä yhdessä viraston johdon, osastojen ja toimintakokonaisuuksien kanssa. Asiakastiimin jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti EMMA-hankkeen Asiakkuusprojektiryhmän työhön ja maakuntaudistuksen valmisteluun.

Vuonna 2018 tiimin keskeisimpiä tehtäviä oli asiakasstrategian toimenpiteiden ja edistymisen seuranta sekä ELY-keskusten, kuntien YTA-alueiden ja toimintaryhmien kumppanittyytäväisyyskyselyiden toteuttaminen.

ELY-keskusten kumppanittyytäväisyyden webropol-kysely lähetettiin 450 ELY-keskuksen työntekijälle, vastauksia saatiin 136 kpl (vastaus-% 30,2 %). Kohderyhmänä olivat kaikki Mavin ohjaamia tehtäviä ELY-keskuksissa tekevät henkilöt. Vastausaktiivisuus oli alhaisempi kuin vuonna 2016, jolloin vastaus-% oli 31,4 %. Kysely oli auki 28.3.-17.4.2018. Kyselyssä ELY-keskukset arvioivat esimerkiksi Mavin palvelua, ohjeistusta, koulutuksia, viestintää, käytöntukea ja maaseutuverkoston toimintaa sekä Mavin tuottamia tietojärjestelmiä.

ELY-keskukset antoivat Mavin palvelusta keskimäärin kouluarvosanan 7,72. Tulos oli selvästi parempi kuin aiemmin, sillä vuoden 2016 kyselyssä arvosana oli tyydyttävä 7,04 ja vuonna 2012 tulos oli 7,19. Noin 75 % vastaajista piti Mavin palvelua kokonaisuutena joko hyvänä tai erinomaisena, ja kaksi kolmesta vastaajasta piti ohjeistusta joko hyvänä tai erinomaisena. Myös viestintää arvioitiin myönteisesti: keskimäärin neljä viidestä vastaajasta piti tukien hakemiseen, maksamiseen, valvontaan, tukitietojen julkistamiseen ja sähköiseen asiointiin liittyvää viestintää joko erinomaisena tai hyvänä. Sen sijaan eniten parannettavaa on raportointi- ja seurantatietojen viestinnässä; puolet vastaajista arvioi sen tyydyttäväksi tai heikoksi. Vastaajat olivat tyytyväisiä koulutuksiin. Keskimäärin neljä viidestä vastaajasta oli joko täysin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että koulutusmateriaali on selkeää, koulutus ajankohtaista tai sisältö asiantuntevaa. Arviot Mavin ELY-keskuksille tuottamista tietojärjestelmistä parantuivat verrattuna viime kyselyyn. Yli 70 % vastaajista oli joko täysin samaa mieltä tai samaa mieltä väitteestä ”Uusi Tukisovellus on helppokäyttöinen” ja ”Uusi Tukisovellus on nopea”. Myös Hyrrä-järjestelmän kehittymistä arvostettiin: kaksi kolmesta vastaajasta oli täysin samaa mieltä tai samaa mieltä väitteestä ”Hyrrä-järjestelmä on helppokäyttöinen” ja ”Hyrrä-järjestelmän palvelu on nopea”. Sen sijaan vain yksi neljästä oli täysin samaa mieltä tai samaa mieltä siitä, että ”Hyrrä-järjestelmä on toimintavarma”. Hyrrän kehittämistä kiiteltiin, mutta palautteen perusteella työtä riit-

tää mm. keskeneräisyyksien loppuun saattamisessa sekä tarkisteiden ja raporttien kehittämisessä. Tietojärjestelmien käytöntuki sai palvelustaan kouluarvosanan 8,3. ”Ystävällistä, iloista ja asiantuntevaa palvelua, joskus vastataan liian hitaasti”, arvioitiin. Kyselyssä mitattiin myös vastaajien aktiivisuutta maaseutuverkoston toiminnassa. Suurin osa vastaajista ei koe olevansa aktiivinen verkostoviestinnässä, maaseutu.fi:n hyödyntämisessä tai osallistumisessa maaseutuverkoston tilaisuuksiin, toiminnan ideointiin tai suunnitteluun. Maaseutuverkostopalveluiden toimintaa toivottiin kehitettävän koko maaseutuohjelman tarpeisiin ja esimerkiksi maaseutu.fi -sivuston hakutoimintoja ehdotettiin parannettavan, jotta materiaalit löytyisivät paremmin.

Leader-kyselyn tulosten mukaan Mavin suurimmat onnistumiset koettiin verkostopalvelut-yksikön toiminnassa ja Hyrrän käytötuessa. Parannettavaa on viestinnän selkeyttämisessä, raportoinnissa, toimintarahaprosessissa ja Hyrrän toiminnassa.

Kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden (YT-alueet) kumppanittuvuuskyselyn toteutettiin samaan tapaan kuin ELY-keskusten kumppanittuvuuskysely. Kysely oli auki 3.-26.4.2018 ja vastauksia saatiin 156 kpl vastausprosentin ollessa 39,9 % (48,7 % edellisessä kyselyssä vuonna 2016). Kyselyssä kunnat arvioivat esimerkiksi Mavin palvelua, ohjeistusta, koulutuksia, viestintää, käytöntukea ja maaseutuverkoston toimintaa sekä Mavin tuottamia tietojärjestelmiä.

Mavin palvelut kokonaisuudessaan saivat kouluarvosanaksi kunnilta 7,83. Vuonna 2016 kokonaisarviota ei kysytty. Arviot nousivat kautta linjan verrattuna vuoden 2016 kyselyyn. Jokaista osa-alueetta arvioitiin asteikolla 1-4, jossa 1 huonoin ja 4 paras. Mavin palvelu sai arvosanaksi 2,79 (2,34 vuonna 2016), ohjeistus 2,85 (2,38 vuonna 2016), koulutukset 3,21 (2,80 vuonna 2016), viestintä 2,91 (2,49 vuonna 2016), uusi Tukisovellus 2,87 (2,55 vuonna 2016) ja käytöntuki 3,27 (3,09 vuonna 2016). Lisäksi vastaajat antoivat avointa palautetta Mavin toiminnasta. Kyselyn tuloksia käytiin läpi maatalousosastolla ja kuntien YT-alueiden johtajien tapaamisessa syksyllä 2018. Tuloksista tunnistettiin yhteisiä kehittämiskohteita, joita ovat esimerkiksi Puimuri-kysymyksiin vastaaminen, ohjeistuksen selkeys ja ajantasaisuus sekä koulutusten kehittäminen. Toimenpiteitä kyselyn perusteella listattiin yhteensä n. 15 kpl, joista ensimmäiset (Puimuri-kysymyksiin vastaajan huoneentaulu) on jo toteutettu. Muiden toimenpiteiden toteuttamista jatketaan vuonna 2019.

Valvonnan asiakastyytyväisyyskysely

Maaseutuvirasto seuraa myös delegoitujen tehtävien, kuten tukivalvonnan, asiakastyytyväisyyttä. Kyselyjen tulokset kertovat sekä asiakkaiden tyytyväisyydestä näiden tehtävien hoitoon että Mavin onnistumisesta kuntien ja ELY-keskusten ohjaustehtävässä. Maataloustukivalvonnan asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan kahden vuoden välein. Viimeisin kysely toteutettiin tammikuun 2019 alussa koskien vuotta 2018. ELY-keskusten valvontakäynneille vastaajien antamien kouluarvosanojen keskiarvo oli 8,29 (vuonna 2016 8,21).

Taulukko 14. Laadunhallinnan tunnusluvut vuosina 2016–2018.

Tunnusluku, laadunhallinta ja sen kehitys	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018
Asiakastyytyväisyyskysely [kun tehty]				
1. Käyttäjätuen asiakastyytyväisyys ¹ (asteikko 4-10)	8	-	8,2	8,3
2. Valvonnan asiakastyytyväisyys (asteikko 4-10)	8,21	-	8,4	8,29
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ²	Vipu 95 Hyrrä 97	Vipu 95 Hyrrä 97 ³	Vipu 95 Hyrrä 95	(Vipu 95) (Hyrrä 97)

¹ Sisältyy koko viraston asiakas- ja kumppanittuvuuskyselyyn, joka toteutetaan parillisina vuosina.

² Tarkoitetaan Vipu-palvelun häiriöttömyyttä keskeisten tukihakujen ja ilmoitusaikojen aikana. Hyrrän osalta tarkastellaan koko teknistä käyttöaikaa 24/7.

³ Ilman METAILI-katkoja. METAILI-katkot huomioiden 95.

Vuonna 2018 tukihakemuksen jätti sähköisesti 46 175 maatilaa, mikä on noin 92 % kaikista maataloista (49 672 kpl). Päätukihaku avautui yhdessä osassa huhtikuun puolessa välissä. Avauksesta lähtien oli mahdollista tehdä peruslohkomuutokset sekä tukihakemus, myös Vipuneuvojan tarkisteet olivat käytettävissä. Viimeinen hakupäivä oli 15.6.2018.

Päätukihaun lisäksi Vipu-palvelussa oli mahdollista tehdä kevätkaudella eläinten hyvinvointikorvaus-tukihakemus (sähköisesti 5 954 hakemusta / paperilla 209 hakemusta), eläinmääräilmoituksen jättäminen (1 878/223), kasvihuonetuotannon tuki (679/142), kansallinen kotieläintuki (3 751/303). Syksyllä oli mahdollista jättää ympäristökorvauksen syysilmoitus lokakuun loppuun mennessä. Tämän jätti sähköisesti 33 521 maatilaa ja paperilla 1 377 maatilaa. Ympäristökorvauksen syysilmoituksessa oli kaikkein korkein sähköisen asioinnin osuus 96%. On huomioitavaa, että myös kaikissa muissa tuissa saavutettiin yli 90% sähköisen asioinnin osuus, pl kasvihuonetuotannon tuki.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toimeenpano jatkui Hyrrä-verkkopalvelussa täysipainoisesti vuoden 2018 aikana. Verkkopalvelun tehtävänä on tuottaa Hyrrä-tukimuotojen toimeenpanon tiedot tietokantaan reaaliaikaisen seurannan ja raportoinnin tuottamista varten. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tukien lisäksi Hyrrä-verkkopalvelussa haettiin vuonna 2018 kansallisia rakennetukia, Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) Suomen toimintaohjelman sekä Ahvenanmaan kehittämisohjelman tukia.

Hyrrä-verkkoasiointipalveluun jätettiin vuoden 2018 loppuun mennessä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien tukihakemuksia yhteensä 75 162 kpl, näistä sähköisesti 69 338 kpl (92,3 prosenttia). Vuonna 2018 vastaavia tukihakemuksia jätettiin yhteensä 22 424 kpl, näistä sähköisesti 21 183 (94,5 prosenttia).

Vuoden 2018 loppuun mennessä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja kansallisten rakennetukien tukia maksettiin yhteensä yli 590 milj. euroa, näistä 259 milj. euroa maksettiin 2018 vuoden aikana (44 prosenttia).

Hyrrä-verkkopalvelun kehittävässä ylläpidossa toteutettiin vuoden 2018 aikana Hyrrä-verkkopalvelun käytettävyyttä parantavia sekä tukimuotojen toimeenpanon erityistapausten toteutuksia.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamisen kannalta välttämättömien, käsityönä ylläpidettyjen toimintojen sähköistämiseksi Hyrrä-verkkopalveluun, asetettiin 14.6.2018 projekti Hyrrä-tukien sähköisen käsittelyketjun kehittäminen 2018 – 2021. Kehittämisprojekti käynnistyi täysipainoisesti kesälomien jälkeen hanketarkastusten otanta- ja perusjoukko-toimintojen automatisoinnilla ja toimintojen toteutuksilla Hyrrä-verkkopalveluun. Otanta- ja perusjoukkotoiminnot siirrettiin tuotantoon joulukuussa. Projektissa käynnistettiin marraskuussa myös pienten tai vähämerkityksellisten tukien pilotoinnin suunnittelu sekä Hyrrä-asiointipalvelun käyttöliittymän teknisen uudistuksen ja pysyvyyden seurannan toteutusten suunnittelut. Näiden toimintojen toteutukset käynnistyvät vuoden 2019 alkupuolella.

Taulukko 15. Sähköisesti jätettyjen tukihakemusten osuus.

Mavin sähköiset asiointipalvelut	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018
Sähköisen asioinnin osuus pinta-alatukien tukihausta	90 %	92 %	92 %	93 %
Sähköisen asioinnin osuus maaseudun kehittämistuista	77 %	94 %	86 %	92 %
– Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma				97 %
– Kansalliset rakennetuet 2014 - 2020				63 %

Lokakuussa 2018 Maaseutuviraston ISO/IEC 27001 –standardin mukainen tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä uudelleensertifioitiin, jonka yhteydessä Maaseutuviraston ISO/IEC 27001 sertifikaatin soveltamisalaan liitettiin Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen (Mitpa) sertifikaatin soveltamisala. Uudelleensertifiointiarvioinnissa todettiin kaksi lievää poikkeamaa, jotka korjattiin hyväksytysti määräaikaan mennessä.

Maaseutuvirasto on yhteistyössä maksajavirastokumppaneiden kanssa ylläpitänyt maksajavirastotoimijoiden ISO/IEC 27001 vaatimuksenmukaisuutta maksajavirastotoimintaan soveltuvin osin komission asetuksen (EU) N:o 907/2014 vaatimuksen mukaisesti.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen sovittiin Mavin ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä tulossopimuksessa seuraavat tavoitteet:

- C1. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.
- C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.
- C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.
- C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.
- C5. Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

Tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettiin toimenpiteitä vuoden aikana seuraavasti:

Voimavarojen hallinta

	Tavoite, toimenpide	Arvosana	Tilanne 31.12.2018
14.	Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan T'A-määrärahan / kehityksen ylittävät tarpeet yhteensä, josta tietojärjestelmien kehittäminen Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet: - Eläkkeelle siirtyviltä vapautuvia virkoja ei täytetä - Toimitilarakenteen tarkastelu Tulojen muutos: - FLEGT-lupajärjestelmän kautta saatavat tulot Siirtyvän erän käyttö MMM tuottavuusraha T'A-määrärahan / kehityksen ylittävät tarpeet yhteensä, joiden rahoitukseen hactaan kcinaja yhdessä MMM:n kanssa (ei sisällä uuden ohjelmakauden eikä maakuntauudistuksen tarpeita)	4	Määrärahan käyttöä on seurattu aktiivisesti ja tarvittaessa tehty linjauksia toiminnan sopeuttamiseksi käytettävissä olevaan määrärahaan. Henkilöstömuutoksissa on hyödynnetty mahdollisuuksien mukaan tehtävien uudelleenjärjestelyä ja vuoteen 2017 verrattuna henkilötövuosien laskua on ollut noin 1 htv verran. Toimitilarakennetta on tarkasteltu EMMA-hankkeen yhteydessä. FLEGT-lupamaksun muutos toteutettu 2018 alusta. Siirtyvä erä vuodelle 2019 pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna ollen 5,3 milj. euroa, kun mukaan luetaan tuottavuusrahoituksen siirtyvä osuus 1,3 milj. euroa.
15.	Mavi osallistuu aktiivisesti maakuntauudistuksen ja maakuntien kanssa käytävien neuvotteluiden valmisteluun.	4	Mavin ulkoisille nettisivuille on avattu maakuntauudistuksesta kertova osio. On osallistuttu mm. maakuntien järjestämisen käsikirjan, maakuntien hallintosääntöohjeen ja maakuntauudistuksen tickartan palvelukuvausten valmisteluun.

16.	Mavi valmistelee maksajavirastosopimusluonnokset tulevia maakuntia varten.	1	Maksajavirastosopimusluonnos on valmistelussa. Pääministerin 27.6.2018 antaman ilmoituksen perusteella maakunnat tulevat aloittamaan toimintansa 1.1.2021. Aikataulumuutoksesta johtuen maksajavirastosopimusluonnosten valmistelu tullaan sovittamaan maakuntaudistuksen uuteen aikatauluun.
-----	--	---	---

Henkilötyövuosikertymä vuonna 2018 oli noin 200 htv, jossa laskua edellisvuoteen oli 1 htv. Toimintamenomomentilta palkattujen htv-toteuma pysyi lähes entisellään, laskua oli 0,8 htv. Muilta TA-momenteilta rahoitettavista suurin osa on teknisellä avulla palkattuja. Todentamisviranomaisen työ eli laadunvarmennukseen liittyvät tehtävät rahoitettiin ministeriön toimintamenoista; vuoden 2018 alussa laadunvalvontayksikkö siirtyi ministeriöön.

Naisten osuus henkilöstöstä oli vuoden 2018 lopussa 63 prosenttia; lukumääräisesti naisten määrä nousi, kun taas miesten määrä laski. Henkilöstön keski-ikä pysyi entisellään 45,1 vuodessa; 35–44-vuotiaiden ikäluokka on suurin. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä väheni edelleen 35 henkilöön, prosentuaalinen osuus koko henkilöstöstä oli vuoden lopussa 17 prosenttia. Määräaikaisen henkilöstön osuutta selittävät sijaisuuksien lisäksi mm. teknisellä avulla palkatut (ml. maaseutuverkostopalvelut-yksikkö).

Taulukko 16. Henkilöstön rakenteeseen liittyviä tunnuslukuja (lähde: Tahti ja viraston kirjanpito).

					Tavoite 2018			Vuosi- muutos, %
Tunnusluku	Toteuma 2016		Toteuma 2017			Toteuma 2018		
Henkilöstön rakenne								
- Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta	202,4		201,2		195	200,2		-0,4 %
- toimintamenomomentilta palkattu	175,5		175,0		174	179,6		
- muilta TA-momenteilta palkattu	21,5		21,2		21	20,6		
- todentamisviranomaisen työ	5,4		4,9		-	-		
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	204		203		-	203		
- naiset / osuus henkilöstöstä	128	63 %	125	62 %	-	128	63 %	2,4 %
- miehet / osuus henkilöstöstä	76	37 %	78	38 %	-	75	37 %	-3,8 %
Keski-ikä	44,7		44,7		-	45,1		0,9 %
- naiset	44,8		44,9		-	45,1		0,4 %
- miehet	44,4		44,4		-	45,0		
Henkilöstömäärä ikäluokittain								
alle 25-vuotiaita	-	-	-	-	-	-	-	1,5 %
25–34-vuotiaita	36	18 %	34	17 %	-	31	15 %	-8,8 %
35–44-vuotiaita	76	37 %	73	36 %	-	78	38 %	6,8 %
45–54-vuotiaita	57	28 %	62	31 %	-	54	27 %	-12,9 %
55–64-vuotiaita	33	16 %	31	15 %	-	39	19 %	25,8 %
yli 65-vuotiaita	2	1 %	2	1 %	-	1	1 %	- 50%
Vakinaiset / osuus koko henkilöstöstä	163	80 %	164	81 %	-	168	83 %	2,4 %
- naiset / osuus vakinaisista	101	62 %	99	60 %	-	103	51 %	4,0 %
- miehet / osuus vakinaisista	62	38 %	65	40 %	-	65	32 %	0,0 %
Määräaikaiset / osuus koko henkilöstöstä	41	20 %	39	19 %	-	35	17 %	-10,3 %
- naiset / osuus määräaikaisista	27	66 %	26	67 %	-	25	71 %	-3,8 %
- miehet / osuus määräaikaisista	14	34 %	13	33 %	-	10	29 %	-23,1 %
Kokoaikaiset / osuus koko henkilöstöstä	194	95 %	194	96 %	-	193	95 %	-0,5 %
- naiset / osuus kokoaikaisista	120	62 %	118	61 %	-	120	62 %	1,7 %
- miehet / osuus kokoaikaisista	74	38 %	76	39 %	-	73	38 %	-3,9 %
Osa-aikaiset / osuus koko henkilöstöstä	10	5 %	9	4 %	-	10	5 %	11,1 %
- naiset / osuus osa-aikaisista	8	80 %	7	78 %	-	8	80 %	14,3 %
- miehet / osuus osa-aikaisista	2	20 %	2	22 %	-	2	20 %	0,0 %
Kokonaistyövoimakust. €/vuosi (1000 c)	11 896		11 350		-	11 695		

VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn kokonaisindeksi 3,71 oli hiukan edellisvuotta korkeampi (2017: 3,64). Määräaikaan mennessä kyselyyn vastasi 178 henkilöä, ja vastausprosentti oli 88,1 (2017: 85,6 %).

Tyytyväisintä henkilöstö oli työn sisältöön ja vaikutusmahdollisuuksiin (4,00), työyhteisön toimintakulttuuriin (3,89), työnantajakuvaan ja arvoihin (3,85) sekä työ- ja toimintaympäristöön (3,82). Kärjen osa-alueet ovat tuttuja aikaisemmilta vuosilta. Vuonna 2018 VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn yhteydessä ei toteutettu erillistä esimiesbarometria. Johtamista ja esimiestyötä arvioitiin osana peruskyselyä.

Sairauspoissaolot henkilötyövuotta kohden nousivat vuodesta 2017 5,8:stä 6,8:aan. Tulostavoite 5 työpäivää henkilötyövuotta kohden ylittyi, mutta toteutunut sairauspoissaolojen määrä on kuitenkin valtion keskimääräistä sairauspoissaolojen määrää (8,4 tpv/htv) selvästi pienempi. Sairaustapausten lukumäärä laski edellisvuoteen verrattuna 387:sta 364:ään. Kokonaan ilman sairauspoissaoloja olleiden henkilöiden osuus oli vuonna 2018 oli 36,3 prosenttia, kun se vuotta aiemmin se oli 38,9 prosenttia. Lyhyiden 1–3 päivän pituisten sairauspoissaolotapausten osuus kaikista sairaustapauksista vuonna 2018 oli 82,9 prosenttia, kun vuonna 2017 toteuma oli 82,4 prosenttia. Terveyspäiväprosentti laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna ollen 97,2% (2017: 97,7%).

Työterveyshuollon kustannukset henkilötyövuotta kohden nousivat hieman: vuonna 2018 kustannukset olivat 425 euroa/htv, kun vuotta aiemmin toteuma oli 398 euroa/htv.

Henkilöstön kouluttamista ja kehittämistä toteutetaan vuosittaisella koulutussuunnitelmalla. Suunnitelma toteutui pääosin. Vuonna 2016 aloitettuja suosittuja henkilökiertoja jatkettiin ja henkilökiertoa aloitettiin myös pohjoismaihin (Ruotsi ja Tanska). Koulutukseen ja kehittämiseen käytetty työaika laski hieman edellisvuodesta ollen 2,86 työpäivää/htv. Säännöllisiä, noin kerran kuukaudessa järjestettäviä esimiestilaisuuksia jatkettiin.

Osastojen ja toimintakokonaisuuksien edustajista koottu henkilöstöryhmä järjesti vuoden aikana monipuolista virkistystoimintaa henkilöstölle. Ryhmän toiminnan tavoitteena on mm. lisätä työhyvinvointia, viihtyvyyttä ja yhdessä tekemistä. Vuonna 2018 tarjottiin mahdollisuuksia kokeilla erilaisia liikuntalajeja, kuten bungee, pilates, ilmajooga, vapaauinti ja kuntonyrkkeily. Mavin joukkueita kerättiin Sulkavan soutuihin ja pyörillä poljettavaan kilometrikisaan. Henkilöstöä ilahdutettiin tarjoamalla terveellisiä välipalatarjoiluja, laskiaispullia, simaa ja munkkia sekä glögitarjoilua unohtamatta. Teatterissa käytiin Seinäjoella, Tampereella ja Helsingissä. Virkistysiltapäivää vietettiin Vaasassa merenkurkun maailmanperintöalueella.

Taulukko 17. Työhyvinvointiin, koulutukseen ja kehittämiseen liittyviä tunnuslukuja (lähde: VMBaro-työtyytyväisyyskysely, Tahti, HTH).

Tunnusluku	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Valtio 2018 (2017)
Hyvinvointi ja osaaminen					
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku 1–5 (VMBaro)	3,57	3,64	3,7	3,71	3,59
- Työyhteisöindeksi	3,88	3,92	3,90	3,91	3,84
- Johtajuusindeksi	3,55	3,57	3,65	3,64	3,42
- Innovointikyvykkyys	3,63	3,75	3,70	3,80	3,72
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	6,7	5,8	5	6,8	8,5
- Sairaustapausten lkm	442	387	-	364	143 833
- Terveyspäiväprosentti (%) ¹	97,4	97,7	98	97,2	-
- Koulutustaso, indeksiluku	6,4	6,3	6,2	6,4	5,3
- Koulutus ja kehittäminen, (tpv/htv) ²	2,8	3,1	4	2,9	3
- Koulutus ja kehittäminen (c/htv) ²	741	1 165	-	-	1 011
Muut					
Toimitilatehokkuus (m ²) [tsto]	17,8	20,4	18,8	20,4	-
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen (% henkilöstöstä)	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Työterveyshuolto €/htv	401	398	-	425	476

¹ Htv-toteuma x koko vuoden työpäivien määrä = viraston kokonaistyöpäivämäärä. Kokonaistyöpäivämäärä – sairauspäivien määrä = terveiden päivien määrä. Terveiden päivien määrä / viraston kokonaistyöpäivämäärä.

² Tietoa ei saatavilla vuodelle 2018 Tahti-järjestelmästä

Toimitilojen käyttö on pysynyt vuoteen 2017 verrattuna samalla tasolla. Virastojen yhdistymishankkeen myötä pieniä muutoksia on tapahtunut, mutta nettovaikutus tehokkuuteen on pysynyt samana. Tiloissa työskentelee myös muiden virastojen henkilöstöä (mm. ministeriö ja Evira), näitä ei voida kuitenkaan HTH-järjestelmässä kohdentaa Maaseutuviraston tilojen käyttäjiksi.

1.7. Tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysissä esitetään aiempien vuosien tapaan omina kappaleinaan 1.7.5. ja 1.7.6. Mavin kautta maksettavien maatalouden ja maaseudun kehittämisen sekä muiden tukien yhteenvetotiedot sekä yhteenveto tietohallintotoiminnasta ja siihen liittyvistä menoista kummankin kokonaisuuden muodostaessa merkittävän osan viraston toiminnasta ja tilinpäätöksestä.

Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) ja maatalouden interventiorahaston (Mira) kirjanpito ja maksuliikenne hoidetaan Mavissa. Nämä budjettitalouden ulkopuoliset rahastot laativat omat, erilliset tilinpäätökset. Mavin toimintakertomuksessa ei siten oteta kantaa rahastojen toimintaan.

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Maaseutuvirasto on nettobudjetoitu virasto. Mavilla oli vuonna 2018 käytettävissään yhteensä 29,5 milj. euroa, josta 5,4 milj. euroa vuodelta 2017 siirtynyttä määrärahaa ja 24,1 milj. euroa vuodelle 2018 talousarviossa myönnettyä nettomäärärahaa.

Taulukko 18. Maaseutuviraston rahoituslaskelma (1 000 euroa).

Rahoituslähde	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018
Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta	33 654	31 745	32 850	34 711
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	33 183	30 262	30 150	32 011
- Nettomääräraha / nettokäyttö	25 177	23 389	23 126	25 490
- Yhteisrahoitus valtion talousarvion sisällä	0	0	0	0
- Yhteisrahoitus EU:lta	0	0	0	0
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta	357	300	300	300
- Maksullinen toiminta	276	277	270	247
- Muut tulot	7 373	6 296	6 454	5 974
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	471	1 483	2 700	1 396
Toimintamenomomentin rahoitus				
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	25 177	23 389	23 126	25 490
TP/Budjetoitu/TA	26 250	24 202	22 178	24 121
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha	3 520	4 593	4 325	5 406
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha	4 593	5 406	3 377	4 037

Valtiontalouden ulkopuolista yhteisrahoitusta virastolla oli vuonna 2018 käytettävissään 0,3 milj. euroa. Ko. rahoitus tulee Maatilatalouden kehittämisrahastolta ja perustuu rahaston käyttösuunnitelmaan; rahoitusta käytettiin Hyrrä-järjestelmän toteutukseen.

Maksullinen toiminta on Mavissa vähäistä; tuotot ovat pysyneet viime vuosina lähes samalla n. 240–280 000 euron tasolla. Muut tulot jakautuvat noin puoliksi teknisen avun käyttöön sekä vähävaraisten toimenpideohjelman siirtotalouden tuottojen kirjautumiseen. Sekä tekninen apu että vähävaraisten apuun liittyvät menot kirjataan toimintamenomomentille ja tuloutetaan sinne takaisin. Teknisellä avulla katetaan mm. palkkaus-, matkustus-, koulutusmenoja sekä Hyrrän toteuttamiseen liittyviä asi-
antuntijapalveluita.

Ministeriö myönsi virastolle käyttö- ja kirjausoikeuden momentille 30.01.23, jota käytettiin tuottavuutta parantaviin tietojärjestelmähankkeisiin. Vuodelle 2018 momentilla oli käytettävissä yhteensä 2,7 milj. euroa, josta käytettiin toimintakertomusvuoden aikana noin 1,4 milj. euroa.

Toimintamenorahoituksen lisäksi virastolle osoitettiin n. 2,07 mrd. euroa siirtomenomomenttien määrärahoja mm. maatalouden ja maaseudun tukemiseen.

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Toimintamenomomentin nettokäyttö vuonna 2018 oli 25,5 milj. euroa (2017: 23,4 milj. euroa). Edelliseen vuoteen verrattuna nettokäyttö kasvoi n. 2,1 milj. euroa. Bruttomenot nousivat 1,7 milj. euroa ja bruttotulot laskivat 0,4 milj. euroa. Bruttomenojen noususta pääosa selittyy henkilöstökulujen virastoeristä ja palkkausjärjestelmän tarkistuksista sekä palvelujen ostojen kasvusta vuoteen 2017 verrattuna: vuonna 2018 tehtiin mm. perustietotekniikkaan ja sovellusympäristöön liittyviä muutoksia. Siirtotalouden kulut vaikuttivat myös bruttomenoihin kasvattavasti, johon liittyy FEADin eli vähävaraisten avun ohjelman toteutuminen sekä Ahvenanmaan kunnille kahdelta vuodelta maksettu korvaus vuonna 2018.

Bruttotuloissa lasku – lähes 0,4 milj. euroa - johtui teknisen avun menojen reilusta laskusta edelliseen vuoteen verrattuna; tätä myöten myös takaisin toimintamenoihin nettoutettavat tulot supistuivat.

Vastaavasti siirtotalouden tuotoissa lievä nousu johtui FEADiin liittyvien menojen kasvusta, jonka seurauksena siis toimintamenoihin nettoutettavat tulot myös kasvoivat.

Vuodelle 2019 toimintamenomomentin siirtyvä erä laski 1,4 milj. eurolla 4 milj. euroon; laskun voidaan sanoa johtuneen pääasiassa siitä, että virasto käytti edellisestä vuodesta poiketen merkittävän osan toimintamenojaan virastojen yhdistymishankkeeseen, sovellusympäristöön sekä tietojärjestelmä-hankkeisiin, joista jälkimmäisiin saatiin myös tuottavuusrahoitusta vuoden jälkipuoliskolla. Tätä tuottavuusrahoitusta siirtyi vuodelle 2019 yhteensä noin 1,3 milj. euroa. Viraston siirtyvä oli näin ollen kokonaisuudessaan 5,3 milj. euroa, joka on edelliseen vuoteen verrattuna samalla tasolla.

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen määrärahasta (mom. 30.20.40) siirtyi 60,7 milj. euroa vuodelle 2019. Vuotta aiemmin siirtynyt määräraha oli 60,2 milj. euroa. Luonnonhaittakorvauksen määrärahasta (mom. 30.20.44) siirtyy 64,7 milj. euroa vuodelle 2019. Vuotta aiemmin siirtynyt määräraha oli 79,3 milj. euroa. Pienempi siirtynyt erä johtuu pienemmästä vuoden 2018 määrärahasta. Siirtyneillä erillä on maksettu kalenterivuoden 2018 alussa maksettavia edellisen tukivuoden tukia.

Maatalouden ympäristötuen ja ei-tuotannollisten investointien momentilta siirtyi vuodelle 2019 yhteensä n. 32,6 milj. euroa (2017: 39,9 milj. euroa). Eläinten hyvinvointikorvauksen momentilta siirtyi vuodelle 2019 puolestaan n. 67,8 milj. euroa (2017: 66 milj. euroa). Lisäksi maatalouden aloittamis- ja investointiavustusten momentilta 30.10.40 siirtyi vuodelle 2019 noin 30,6 milj. euroa (2017: 34,6 milj. euroa).

Arviomäärärahan ylityksiä ei vuonna 2018 Maville tilijaottelussa osoitettujen määrärahojen osalta ollut. Siirtomenomomenttien tuloksellisuutta ja muutoksia määrärahojen käytössä edelliseen vuoteen verrattuna on kuvattu mm. luvuissa 1.3.2. ja 1.7.5.

Taulukossa 19 on esitetty tiedot Maville osoitetuista valtuuksista vuonna 2018.

Taulukko 19. Tiedot Maaseutuviraston valtuuksista 2018 (tuhatta euroa).

Momentti-tunnus	Momentti	Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Käytettävissä yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2018
30.10.40	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	80 250	12 666	92 916	91 171	1 745	1 745
30.10.41	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	250 000	0	250 000	204 635	43 365	0
30.10.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	121 818	89 408	211 226	132 590	78 635	78 635
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	30 000	0	30 000	0	0	0
30.20.43	Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	38 000	40 000	78 000	45 218	32 781	32 781
32.50.64	Vähävaraisimmille suunnattu eurooppalaisen avun rahasto (Fead)	3 861	0	3 861	3 861	0	0
	Yhteensä	523 929	142 074	666 003	477 475	188 526	113 161

Maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen (30.20.40) valtuus arvioidaan muista valtuuksista poiketen vuosittain kokonaistukimenekin mukaan. Meneillään olevan vuoden kokonaistukimenekki arvioidaan vuosittain vuoden lopussa, mutta se on vielä arvio, koska tukimenoja tukivuodelle kertyy vielä seuraavan vuoden puolella. Laskennallisesti valtuus saadaan tukivuoden määrärahan ja tukimenekkiarvion erosta. Momentilla ei tule enää olemaan valtuutta vuodesta 2019 lähtien.

Momentilla 30.20.43 laskentatapa perustuu tiedossa olevaan ohjelmakauden kestoan. Nykyinen ohjelmakausi kestää vuoteen 2020, jolloin vielä voimassa oleviin sitoumuksien vuosittaisiin maksuhakemuksiin myönnetään korvaus. Korvauksen ensimmäinen erä maksetaan vuoden 2020 puolella ja toinen erä v. 2021 puolella. Vuonna 2021 on määritetty alkavaksi uusi CAP-kaus, joka kestää vuoteen 2027.

Nykyisissä ohjelmaperusteisissa sitoumuksissa ja sopimuksissa on kohta (1305/2013 48 artikla), jonka mukaan sitoumuksia voidaan mukauttaa seuraavan kauden ehtoihin sopivaksi uuden kauden toimien alussa. Mukauttaminen tarkoittaa sitoumusten ja sopimusten päättämistä. Tällöin sitoumukset päättyvät ilman seuraamuksia. Näin ollen valtuuslaskenta ja toteumalaskenta vuonna 2018 on tehty siten, että vuonna 2018 tehtyjen sitoumusten osalta valtuutta käytetään nykyisen tiedon valossa vielä vuoden 2020 maksuhakemuksiin. Edellä mainittu laskentatapa on ollut käytössä myös edellisen ohjelma-kauden lopun valtuuslaskennassa.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Viraston toiminnan tuotot olivat vuonna 2018 yhteensä 2,6 milj. euroa; vuonna 2017 tuottoja oli yhteensä 3,5 milj. euroa. Tuottojen määrän lasku johtuu muiden toiminnan tuottojen laskusta 0,9 milj. eurolla. vuonna 2018 teknisen avun rahoituksen määrä supistui vuoteen 2017 verrattuna, jolloin ko. rahoitusta käytettiin mm. Hyrrä-tietojärjestelmän kehittämistyöhön. Teknisen avun menoja vastaavat tuloutukset kirjataan yhteistoiminnan kustannusten korvauksiksi valtion virastoilta ja laitoksilta. Hyrrän toteutustyöhön voitiin lisäksi käyttää myös Makeran rahoitusta, mikä näkyi yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoissa 0,3 milj. euron osuutena. Vuonna 2017 Makeran rahoituksen osuus oli saman- suuruinen 0,3 milj. euroa.

Toiminnan kulut olivat yhteensä 51,8 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna kulut kasvoivat noin 10 milj. euroa. Muutoksesta pääosa selittyy sisäisten kulujen n. 6,3 milj. euron nousulla. Sisäiset kulut koostuvat pääosin Mavin maksajavirastotoimintaan kuuluvista tukihallinnon kuluista, korvauksista ja tuiista.

Palveluiden ostot ja henkilöstökulut kasvoivat hieman vuonna 2018; henkilöstökulut olivat 11,5 milj. euroa ja palvelut 12,1 milj. euroa. Henkilöstökulut ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa ja palveluiden ostot 1,1 milj. euroa. Pääosin palveluiden ostot ovat kohdistuneet erilaisiin tietohallintoon ja IT-toimintaan liittyviin hankintoihin ja tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitotyöhön. Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskus on viraston merkittävä palveluntuottaja ja yhteistyökumppani, ja laitokselta hankitut asiantuntijapalvelut olivat vuonna 2018 arvoltaan yhteensä n. 3,5 milj. euroa.

Poistot kasvoivat vertailuvuoteen verrattuna 1,2 milj. eurolla, johtuen mittavien tietojärjestelmäprojektien valmistumisesta. Viraston käyttöomaisuus koostuu suurimmaksi osaksi juuri itse rakennetuista tietojärjestelmistä. Valmistus omaan käyttöön kasvoi päättyneellä tilikaudella 0,5 milj. eurolla. Muut kulut kasvoivat puolestaan noin 110 000 eurolla, pääasiassa tietohallinnon työasema ja it-asiantuntijapalvelujen noususta johtuen. Rahoitustuotot ja -kulut pysyivät lähes ennallaan.

Siirtotalouden tuotot EU:n ja muilta toimielimiltä kasvoivat n. 20 milj. euroa. Siirtotalouden kulut palautuksineen olivat tilikaudella yhteensä n. 2,05 mrd. euroa, kun vuotta aiemmin vastaava summa oli 2,03 mrd. euroa. Siirtotalouden kulut sisältävät sekä kansallisia että EU-tukia ja -korvauksia. Suurimmat prosentuaaliset muutokset siirtotalouden kuluissa olivat paikallishallinnon kulujen kasvu n. 5,7 milj. eurolla, voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulujen kasvu n. 15,7 milj. eurolla sekä sosiaalirahastojen kulujen lasku n. 7,6 milj. eurolla. Elinkeinoelämälle kohdistuneet siirtotalouden kulut kattavat 93% siirtotalouden kuluista.

Vuonna 2018 toteutettiin myös markkinointivuotensuorituksen 1999-2000 koskeva sokerin tuotantomaksujen palautus (EU:n asetus 264/2018). Palautusta maksettiin noin 0,6 milj. euroa, josta kantopalkkion osuus oli 0,1 milj. euroa. Lisäksi maksettiin tuotantomaksujen palautuksista johtuvia korkoja 0,1 milj. euroa.

Verot ja veroluonteiset maksut kasvoivat edelleen vuonna 2018 n. 1 milj. eurolla. Tilikauden kulujäämä oli n. 1 230 milj. euroa, kun vertailuvuotena se oli 1 214 milj. euroa.

Taulukossa 20 on esitetty tuotto- ja kululaskelma, jossa huomioitu pelkästään Mavin toimintamenomomentti.

Taulukko 20. Tuotto- ja kululaskelma (sis. Mavin toimintamenomomentti).

1 000 euroa	Toteuma- 2016	Toteuma- 2017	Tavoite 2018	Toteuma 2018	Muutos 2017-2018
TOIMINNAN TUOTOT	4 386	3 519	2 924	2 586	-933
Maksullisen toiminnan tuotot	276	277	270	247	-30
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0	0	0	0	0
Muut toiminnan tuotot	4 110	3 242	2 654	2 339	-903
TOIMINNAN KULUT	25 959	28 673	29 975	32 100	3 427
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
- Ostot tilikauden aikana	131	100	100	80	-20
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)	3	1	0	6	5
Henkilöstökulut	11 401	10 893	11 500	11 541	648
Vuokrat	1 189	1 223	1 210	1 184	-39
Palvelujen ostot	10 844	11 028	11 800	12 102	1 074
Muut kulut	777	891	800	1 001	110
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 075	-2 205	-1 700	-1 735	470
Poistot	4 439	6 481	6 000	7 649	1 168
Sisäiset kulut	250	261	265	272	11
JÄÄMÄ I	-21 574	-25 154	-23 109	-29 514	-4 360
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1	1	0	1	0
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT	0	0	0	0	0
JÄÄMÄ II	-21 573	-25 153	-23 109	-29 513	-4 360
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT					
Siirtotalouden tuotot	-3 620	-3 353	-3 800	-3 935	-582
Siirtotalouden kulut	3 720	3 353	3 900	4 035	682

Kappaleissa 1.7.5. ja 1.7.6. on kuvattu tarkemmin Mavin kautta maksettuja tukia ja Mavin IT-toimintaa vuonna 2018.

1.7.4. Tase

Taseen loppusumma laski vuoteen 2017 verrattuna 6,9 milj. euroa ollen vuoden 2018 lopussa 47,6 milj. euroa. Viraston käyttöomaisuus muodostuu itsevalmistetuista toimeenpanotehtävissä tarvittavista tietojärjestelmistä: omaisuuserän arvo oli vuoden lopussa yhteensä 25,2 milj. euroa (2017: 28,3 milj. euroa). Vuoteen 2017 verrattuna keskeneräisiä tietojärjestelmiä on valmistunut ja painopiste siirtynyt valmiiden tietojärjestelmien ylläpitoon muissa pitkävaikutteisissa menoissa. Virastolla ei ole aineellista omaisuutta.

Vaihto-omaisuuden arvossa tapahtui hieman muutoksia vuoden aikana, kun ELY-keskuksien alueella olevista määräaloista luovuttiin Pohjois-Karjalan, Uusimaan ja Lapin alueilta. Lisäksi Lapin alueista tehtiin hallinnansiirto 47 129,80 euron arvosta Metsähallitukselle ja Uudenmaan ELY-keskuksen alueelta kirjattiin aiemmin myyty Metsä-Martiksen alueen myynti 33 637,59. Metsä-Martiksen myyntiä ei ole voitu kirjata aiemmin Maaseutuviraston kirjanpitoon, koska tieto saatiin Maviin vasta vuoden 2018 arvoja tarkistettaessa. Pitkäaikaiset saamiset pienentyivät edelleen 0,3 milj. euroon. Lyhytaikaisissa saamisissa suurimmat muutokset olivat siirtosaamisissa (laskua 4,7 milj. euroa) ja muissa lyhytai-

kaisissa saamisissa (kasvua 1,7 milj. euroa). Siirtosaamiset koostuvat pääasiassa teknisen avun tuloustusten jaksottamisesta.

Viraston taseessa Sampo-tukisaatavia on n. 12 milj. euroa, näiden todennäköinen arvo on kuitenkin 6,3 milj. euroa. Ero taseen arvon ja todennäköisen arvon välillä johtuu saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Lisäksi EU-rahoitteisten saatavien osalta komissiolle tapahtuva raportointi vaikuttaa kirjanpidossa avoinna olevien saatavien määrään.

Oma pääoma on virastolla negatiivinen johtuen edellisten tilikausien pääoman muutoksista ja kulujäämästä; viraston luonne erilaisten tukien, korvausten ja avustusten maksajana näkyy myös taseen painopisteissä ja oman pääoman negatiivisuutena. Oma pääoma supistui edelleen -260,4 milj. euroon.

Vieras pääoma oli 308,0 milj. euroa, josta pääosa muodostuu talousarvion ulkopuolisten rahastojen, Makeran ja Miran yhdystileistä (304,7 milj. euroa). Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana edellisvuoteen verrattuna 30,9 milj. euroa johtuen juuri rahastojen tileillä tapahtuneesta kasvusta. Siirtovelat nousivat hieman (0,7 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna, mutta ostovelat pienenivät 4,0 milj. eurolla ollen vuoden lopussa 0,3 milj. euroa.

1.7.5. Mavin kautta maksetut tuet

Mavi toimii Suomen maksajavirastona. Virasto maksoi vuonna 2018 noin 2 mrd. euroa erilaisia tukia – viljelijätukia, hanke-, yritys- ja rakennetukia, markkinatukia ja muita, kuten esimerkiksi varastointiin ja menekinedistämiseen tarkoitettuja tukia – kuntien ja ELY-keskusten päätösten mukaisesti. Tukia maksettiin suoraan tuensaajille sekä muun muassa Leader-ryhmien kautta maaseudun hankkeille. Pääosa tuista on viljelijätukia.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteutumista seurataan vuosittain erikseen laadittavalla vuosikertomuksella. Kertomuksessa eritellään tarkemmin mm. ohjelman toteumatilanne sitoumusten ja maksatusten osalta toimintalinjoittain.

Taulukossa 21 on toteutumalaskelman mukainen yhteenveto maatalouden ja maaseudun kehittämisen tuista sekä markkinatuista momenteittain vuosina 2016–2018. Siirtomenomomenttien vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta on arvioitu luvussa 1.3.2.

Taulukko 21. Maaseudun kehittämisen ja maatalouden menot (luvut 30.10 ja 30.20).

Momentti	Momentin nimi (1 000 euroa)	2016	2017	2018	Muutos- %
30.10.40	Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset	45 977	67 742	79 298	+17 %
30.10.41	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	10 965	10 582	11 031	+4 %
30.10.42	Luopumistuet ja -eläkkeet	70 589	62 599	55 014	-12 %
30.10.43	Eläinten hyvinvointikorvaukset	79 270	55 068	57 242	+4 %
30.10.44	Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen	17 622	6 799	6 528	-4 %
30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen	0	0	0	0 %
30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä	0	0	0	0 %
30.10.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	40 650	126 821	154 985	+22 %
30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	342 167	322 548	322 882	0 %
30.20.41	EU-tulotuki ja EU-markkinatuki	587 810	533 707	539 921	+1 %
30.20.42	Eräät korvaukset	9 556	4	0	-100 %
30.20.43	Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit	313 633	292 962	299 787	+2 %
30.20.44	Luonnonhaittakorvaukset	549 361	546 401	533 645	-2 %
30.20.45	Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki	0	0	0	0 %
30.20.46	EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen	3 188	3 534	2 837	-20 %
30.20.47	Kansallinen ruokaketjun kehittäminen	3 076	1 741	314	-82 %
30.20.48	Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet	0	0	0	0 %
Yhteensä		2 073 865	2 030 508	2 063 484	+2 %

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen tuet

Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset kasvoivat 79,3 milj. euroon. Korkotuki pysyi lähes vuoden 2017 tasolla. Luopumistuet ja -eläkkeet laskivat toteuman ollessa vuoden lopussa 55,0 milj. euroa. Eläinten hyvinvointikorvausten määrä oli vuoden 2017 tasolla toteuman ollessa 57,2 milj. euroa. Maatalouden toimintaedellytysten turvaamisen momentille käyttöä kirjautui vuonna 2018 6,5 milj. euroa ja oli jokseenkin vuoden 2017 tasolla. Ko. momentti on poistettu sittemmin talousarvios-
ta.

EU:n ja valtion rahoitus maaseudun kehittämisestä (momentit 30.10.61–62) on päättynyt vuoden 2015 lopussa, joten toteumatietoja ei näille momenteille enää vuodesta 2016 eteenpäin ole ollut. Uuden ohjelmakauden menoja on siirretty maksamaan momentilta 30.10.64. Ko. momentin käyttö onkin ohjelmakauden edetessä lisääntynyt ja vuonna 2018 momentille kirjatut menot olivat jo 155 milj. euroa kasvaen reilun viidenneksen vuodesta 2017 (2016: 40,7 milj. euroa).

Maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien momentin (30.20.40) määräraha ja menot pysyivät ennallaan.

EU-tulotukien ja -markkinatukien momentin 30.20.41 toteumasta valtaosa koostuu EU-tulotuesta ja sen sisällä perus- ja viherryttämistuesta. Kokonaisuudessaan EU-tulotukien toteuma kasvoi n. 6,2 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. EU-markkinatukena maksettava koulumaito muodosti n. puoli prosenttia (noin 2,8 milj. euroa) momentin 30.20.41 käytöstä. Muutos momentin käytössä johtui pääosin siitä, että vuoden 2018 nauta- ja lypsylehmäpalkkiosta maksettiin suurempi osa ensimmäisessä erässä, kuin aikaisempina vuosina. Tämän vuoksi maksu painottui aikaisempia vuosia enemmän tukivuoden puolelle, koska tuen toinen erä maksetaan tukivuotta seuraavana vuonna.

Momentille 30.20.42 (eräät korvaukset) ei aiheutunut toteumatietoja vuonna 2018. Momentin 30.20.43 toteuma oli vuonna 2018 300 milj. euroa; toteuman ollessa edellisen vuoden tasoa. Momentin käytöstä pääosa tulee ympäristökorvausten maksamisesta.

Momentin 30.20.44 (luonnonhaittakorvaukset) määräraha ja menot vuonna 2018 pysyivät jokseenkin samalla tasolla kuin edellisellä tilikaudella toteuman ollessa 534 milj. euroa.

Momentin 30.20.46 (EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen) toteuma pieneni koska maksettu tuottajaorganisaatiotuen määrä laski tilapäisesti. Hakijoiden toimintaohjelmien kustannuksiin perustuvat hakemukset olivat pienempiä kustannusten painottuessa edellisen vuoden hakemuksiin. Momentilta maksettiin nyt myös koulujakelujärjestelmää koskeva liitännäistoimenpiteiden tuki. Mehiläishoitotuen määrä pysyi ennallaan. EU-rahoitteista tiedotus- ja menekinedistämistukea ei maksettu lainkaan, sillä käynnissä ei ollut yhtään ohjelmaa.

Momentilta 30.20.47 (Ruokaketjun kehittäminen) maksettiin ruokaketjun toiminnan edistämisen valtionavustuksia. Momentin toteuma pieneni vuodesta 2017, koska käynnissä olevien ruokaketjuhankkeiden lukumäärä ja sen myötä niille maksettava valtionavustus pieneni merkittävästi.

Momentit 30.20.45 ja 30.20.48 eivät ole enää talousarviossa, joten vuoden 2015 jälkeen toteumia ei näille momenteille ole enää kirjautunut.

Markkinatuet

Myönnettyjen vienti- ja tuontitodistusten lukumäärä väheni edelleen edellisen vuoden tasoon verrattuna sokerin ja valkosipulin todistusvelvoitteen poistuttua. Koulujakelujärjestelmän kansallisista säädosmuutoksista johtuen maksetun koulumaitotuen määrä väheni edelleen edellisen vuoden tasoon verrattuna (30 %). Tietoisuus kouluhedelmätuesta kasvoi, mikä näkyy laajempänä tuen hyödyntämisinä. Maksetun tuen määrä nousi edelliseen vuoteen verrattuna, mutta jää vielä merkittävästi tavoitellusta määrästä.

Taulukko 22. Markkinatukipäätökset (eurot ja kappaleet vuosina 2017–2018).

MARKKINATUET	2017		2018	
	kpl	euro	kpl	euro
VIENTI				
Tukipäätökset	0	0	0	0
Todistukset	63		45	
TUONTI				
Tuontitodistukset	196		177	
SISÄMARKKINATUET				
Koulumaito-ohjelma	337	3 616 076,27	323	2 532 415,37
Kouluhedelmäohjelma	26	24 048,62	136	279 669,37
Muut tuet	71	5 134 608,12	32	2 468 113,85
INTERVENTIO (kaikki tuotteet yht.)				
- ostot		0,00		0,00
- varastointikorvaukset		184 802,63		165 439,36
- muut		5,50		5 192,00
- myynnit		0,00		1 138 869,00
SOKERIN TUOTANTOMAKSUIJEN PALAUTUKSET	-	-	1883	721 722,09
Kaikki yht.	693	8 959 541,14	2596	7 311 421,04

Rasvatonta maitojauhetta myytiin interventiovarastosta helmi-joulukuun aikana 1 138 869,00 eurolla (944 tonnia). EU:n päätöksellä uutta maitojauhetta ei ostettu varastoihin kiinteällä hinnalla lainkaan vuonna 2018. Varastojen vuokratuloja sekä maitojauheen varastosta lähetykseen liittyviä kuluja kertyi koko vuoden ajalta. Tukea maksettiin tuottajaorganisaatioille, menekinedistämistoimille, ruokaketjun kehittämishankkeille ja mehiläishoitoalan kehittämistoimille.

Muut korvaukset ja tuet

Mavin kautta maksettiin vuonna 2018 myös muita kuin maatalouteen, maaseudun kehittämiseen ja markkinatukiin liittyviä tukia ja korvauksia. Mavin toimintamenoista maksetaan joka toinen vuosi Ahvenanmaan kunnille korvauksia maaseutuhallinnon tehtävien hoitamisesta (50 000 euroa/vuosi). Vuonna 2018 maksettiin korvausta 100 000 euroa.

Korvauksia petoeläinten aiheuttamista viljelys-, kotieläin-, irtaimisto- ja porovahingoista maksettiin n. 1,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Valtion talousarviossa suurpetovahinkoihin varattu määräraha ei riittänyt vahinkojen täysimääräiseen korvaamiseen, joten korvauksia leikattiin 26 prosentilla. Korvauksia hirvieläinten aiheuttamista maatalousvahingoista maksettiin 278 000 euroa enemmän kuin vuonna 2017. Korvausten kasvu oli seurausta mm. sadonkorjuun viivästyttämisestä, mikä lisäsi hirvieläinten viljelyksille aiheuttamia vahinkoja.

Vähävaraisten avun osalta momentille 32.50.64 kirjautuneet menot vuonna 2018 olivat 3,8 milj. euroa, joka oli noin 2 milj. euroa enemmän vuoteen 2017 verrattuna.

Taulukko 23. Mavin maksamat, maa- ja metsätalousministeriön hallinnon ja luonnonvaratalouden sekä työ- ja elinkeinoministeriön sektoreille kuuluvat korvaukset ja tuet.

Momentti	Momentin nimike (1 000 euroa)	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
30.01.03	Maaseutuviraston toimintamenot	0	100	0	100	+100 %
30.40.41	Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	191	176	247	525	+113 %
30.40.42	Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	7 875	5 815	8 855	7 357	- 17 %
32.50.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	1 596	3 904	1 794	3 765	+110 %
	Yhteensä	9 772	9 995	10 896	11 747	+8 %

1.7.6. Mavin IT-toiminta

Tietohallintomenot muodostavat merkittävän osan viraston vuosittaisista toimintamenoista, koska viraston liiketoiminta on sidoksissa toimiviin tietojärjestelmiin. Viraston lähes kaikki palvelut tapahtuvat digitaalisesti. Tilikaudella 2018 tieto- ja teknologiapalveluiden tekeminen kohdistui ydintoimintojen tietojärjestelmien yhteisten osien, tukitoimintojen tietojärjestelmien sekä erityisesti Ruokaviraston perustamiseksi asetetun EMMA-hankkeen eri alaprojektien, erityisesti tietohallintoprojektin vastuulla oleviin tehtäviin. EMMA-tietohallintoprojektin vetovastuu oli Maaseutuvirastolla.

Ruokaviraston tietohallinnon linjaorganisaation organisoinnissa päädyttiin ratkaisuun, jossa keskitetyn digitaalisten palvelujen toimintakokonaisuuteen sijoitettiin Ruokaviraston oman substanssitoiminnan käytössä oleva sekä ulkoisille asiakasvirastoille ja ministeriölle IT-palveluita tuottava henkilöstö. Keskitetyn IT-osaamisen tavoitteen on olla joustavasti ja ketterästi käytettävissä kuitenkin siten, että tiettyyn substanssitoiminnan kokonaisuuteen liittyvät kokoonpanot pysyisivät avaintehtävien osalta stabiileina. Substanssin puolelle linjaorganisaatioon sijoitettiin kyseisen substanssitoiminnan kehittämistä ja digitalisaatiota tukeva henkilöstö, joka on käytettävissä pääosin vain kyseisen substanssitoiminnan tarpeisiin.

Ydintoimintojen tietojärjestelmät

Tuotanto- ja sovelluskehitysympäristön uudistamista varten asetettu MMM:n ohjaama META II -hanke jatkuu keväälle 2018 saakka. Suurin osa Maaseutuviraston sovelluksista siirtyi uuteen tuotanto-

ympäristöön helmikuun 2018 aikana. Käyttöpalvelukustannukset nousivat vuoden 2018 aikana johtuen osittain päällekkäisistä kustannuksista ennen vanhan META I -ympäristön alasajoa ja toisaalta kaikkein kriittisimpien järjestelmien nostetuista palvelutasoista.

Ydintoimintojen tietojärjestelmiä palveleviin yhteisiin IT-järjestelmiin (yhteentoimivuuspalvelut) liittyvät palvelut ostettiin Maanmittauslaitoksen IT-palvelukeskukselta. Yhteentoimivuuspalvelujen kehittämistä koordinoi MMM:n vetämä META-asiantuntijaryhmä. Yhteentoimivuuspalvelujen osalta kustannukset pysyivät konsulttistojen sekä IT-palvelukeskukselta ostettavan työn osalta suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2017. Jonkin verran kustannuksia nostivat Oracle-päivitys- ja UTF8-merkistönvaihtoprojektit.

Tukitoimintojen tietojärjestelmät

Tukitoimintojen tietojärjestelmien osalta vuoden aikana tekeminen kohdistui hyvin pitkälti Ruokaviraston valmisteluun mm. eri verkkosivustoprojektien kautta. Ruokaviraston ulkoisen verkkosivuston suunnittelu ja projektin asettaminen tehtiin 2017 ja toteutus vuoden 2018 aikana. Ensimmäinen versio ruokavirasto.fi -sivustosta julkaistiin juuri ennen Ruokaviraston aloitusta. Vastaavasti myös Ruokaviraston intranet Prikka, toteutettiin vuoden 2018 aikana ja ensimmäinen versio julkaistiin ennen Ruokaviraston aloitusta.

Perustietotekniikka

Ruokaviraston perustamiseen liittyvän suunnittelun yhteydessä linjattiin syksyllä 2017, että Ruokaviraston perustietotekniikkakokonaisuus rakentuu Valtorin tuotteistettujen palvelujen varaan. Ruokaviraston yhteiseksi asianhallintajärjestelmäksi valikoitui Maaseutuvirastossa käytössä ollut Virta-järjestelmä.

Valtorin Valtti-työasema- ja Reitti-tietoliikennepalveluiden käyttöönotto aloitettiin vuoden 2018 aikana ja käyttöönotot jatkuvat vuoden 2019 kevääseen saakka. Asianhallintajärjestelmän päivitys ja käyttöönotto aloitettiin myös 2018 aikana ja saatiin suurimmaksi osaksi valmiiksi ennen Ruokaviraston aloittamista.

Taulukko 24. Mavin tietohallinto ja muut perusrakenteet vuosina 2016–2018.

1 000 €	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Tietotekniikan käyttökulut	6 662	6 896	7 758	9 721
Tietotekniikkainvestoinnit	7 323	7 233	5 245	4 016

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Arvio Maaseutuviraston vuoden 2018 sisäisen valvonnan tilasta perustuu varainhoitovuoden aikaisiin tarkastushavaintoihin (ml. tietoturvasertifikaatin ISO 27001 ylläpitoon liittyvät auditoinnit) sekä ai-neistoihin, jota virastossa on kerätty EU –maksajaviraston johdon vahvistuslausumaa ja viraston ris-kikartoitusta varten. Arviointi- ja vahvistuslausuman laatimiseksi Ruokaviraston maaseutulinjan joh-toryhmä (lähimpänä Mavin johtoryhmää) keskusteli 6.2.2019 johdon omista riskikäsityksistä suppean COSO-ERM –viitekehysten pohjalta (2009). Uusi 2018 julkaistu viitekehys otetaan käyttöön Ruoka-virastossa.

Maaseutuvirastossa on huolehdittu talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti siitä, että virastossa on ta-louden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset me-nettelyt, jotka varmistavat Maaseutuviraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden, vi-raston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen sekä Maaseutuviraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston ja laitoksen taloudesta ja toiminnas-ta.

Maaseutuviraston välitettävänä olevien varojen hoito ja muille virastoille ja laitoksille annetut tehtävät, joista Maaseutuvirasto vastaa, ovat toteutuneet talousarvioasetuksen mukaisesti.

Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan tilasta Maaseutuviras-tossa. Viraston sisäinen valvonta ja riskienhallinta on vakiintunutta ja melko hyvällä tasolla.

Maaseutuviraston toiminta on päättynyt vuoden 2018 lopussa. Nyt esitettävät kehittämiskohteet tulisi huomioida Ruokaviraston toimintaa kehitettäessä. Sisäisen valvonnan kannalta kehittämiskohteiksi esitetään vuonna 2019:

- Raportointia ja ennakkointia kehitetään hyödyntäen käytössä olevia tietojärjestelmiä
- Prosesseja kehitetään ottaen huomioon myös kontrollit
- Suositusten seurannassa otetaan käyttöön yhteinen järjestelmä

1.9. Arviointien tulokset

Maaseutuvirastossa toteutettiin tietoturvallisuuden hallinnan ISO/IEC 27001 - uudelleensertifiointiauditointi 4.-10.10.2018. Arvioinnissa todettiin kaksi lieviä poikkeamaa, jotka kor-jattiin hyväksytysti määräaikaan mennessä. Lievät poikkeamat kohdistuivat tietoturvatietoisuuteen ja tietoturvallisuuden jatkuvuuteen.

1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Maatalous

Vuonna 2018 viljelijätukien takaisinperintäpäätöksiä sekä summakarenssi- ja keltaisen kortin tapauk-sia oli yhteensä 10,66 milj. euroa. YT-alueet ja ELY-keskukset tekivät takaisinperintäpäätöksiä yh-teensä 6.486 kpl, josta summakarenssien osuus oli 162 kpl ja keltaisten korttien osuus 78 kpl. Sum-makarenssia oli yhteensä 1,46 milj. euroa, josta EU:n rahoitusosuus oli 0,88 milj. euroa. Keltai-nen kortti – seuraamuksia oli yhteensä 0,51 milj. euroa, josta EU:n rahoitus oli noin 0,18 milj. euroa.

Taulukko 25. Viljelijätukien takaisinperinnät vuonna 2018.

	Kaikki päätökset (sis. summakarenssitapaukset)	
	Euro, yhteensä	Euro, EU-osuus
Perittäväksi määrätty ajalla 1.1.–31.12.2018	10 664 916,24	3 802 596,88
joista peritty 1.1.–31.12.2018	5 679 911,63	1 751 543,21
Perimättä 31.12.2018	4 985 004,61	2 051 053,67

Perityksi saatiin 31.12.2018 mennessä 53 % vuonna 2018 perintään tulleista viljelijätukien takaisinperinnöistä ja hallinnollisista seuraamuksista. Vuoden 2018 lopussa oli siten perimättä samana vuonna perittäväksi tulleista saatavista yhteensä 4,99 milj. euroa, josta EU:n rahoitusosuus oli 2,05 milj. euroa. Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2019.

Viljelijätukien takaisinperinnät johtuvat yleisimmin maatilojen valvonnoissa havaituista virheistä ja puutteista.

Rikostuomioon johtaneita väärinkäytöksiä ei ollut.

Maaseudun kehittäminen hanke- ja yritystuet

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmien 2007 -2013 ja 2014 -2020 hanke- ja yritystuissa ELY-keskukset tekivät takaisinperintäpäätöksiä vuonna 2018 yhteensä 56 kappaletta (taulukko 26). Vuoden 2018 takaisinperintäpäätösten lukumäärä oli pienempi kuin edellisvuonna, jolloin takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 85 kpl. Ohjelmakauden 2014 - 2020 takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 16 kpl ja ohjelmakauden 2007 - 2013 40 kpl.

Taulukko 26. EU-osarahoitteisten ja kansallisten maaseudun hanke- ja yritystukien takaisinperintäpäätökset vuonna 2018.

	Ohjelmakausi 2014–2020	Ohjelmakausi 2007–2013	
	MSR	MSR	
	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma	Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma	
	pääoma	pääoma	Yhteensä pääoma
Takaisinperintäpäätökset 1.1.-31.12.2018 (kpl)	16	40	56
Perittäväksi määrätty EU-osuutta, euroa	45 101,75	220 829,70	265 931,45
Perittäväksi määrätty valtion osuutta, euroa	59 652,60	233 218,04	292 870,64
Perittäväksi määrätty yhteensä, euroa	104 754,35	454 047,74	558 802,09
Perityksi saatu EU-osuutta, euroa	29 030,76	130 249,60	159 280,36
Perityksi saatu valtion osuutta, euroa	38 161,94	126 249,31	164 411,25
Perityksi saatu yhteensä, euroa	67 192,70	256 498,91	323 691,61
Perimättä EU-osuutta, euroa	16 070,99	90 580,10	106 651,09
Perimättä valtion osuutta, euroa	21 490,66	106 968,73	128 459,39
Perimättä yhteensä, euroa	37 561,65	197 548,83	235 110,48

Takaisinperintäpäätöksillä määrättiin maksettavaksi takaisin tukea yhteensä 0,56 milj. euroa, josta EU:n rahoitusosuus on yhteensä noin 0,27 milj. euroa. Niistä perittiin takaisin jo vuonna 2018 noin puolet eli yhteensä 0,32 milj. euroa, josta EU:n rahoitus-osuus on 0,16 milj. euroa. Perintää on hidas- tanut konkurssi- ja valitustapaukset. Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2019.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmien 2007 -2013 ja 2014 -2020 hanke- ja yritystuissa ta- kaisinperinnän yleisimpiä syitä on ollut vuonna 2018 se, että tuetusta investointikohteesta on luovuttu

tai tuettu toiminta on lopetettu tukisäännösten vastaisesti ennen kolmen tai viiden vuoden sitoumuskauden päättymistä. Lisäksi muutamissa tapauksissa havaittiin tukikelvottomia kustannuksia, kuten sama kustannus esitettiin kahteen kertaan tuen maksatushakemuksissa tai kustannukset ovat kuuluneet toiselle hankkeelle.

Maaseudun hanke- ja yritystuissa ei ole tullut ilmi väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet rikostuomioon.

Maatalouden rakennetuet

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2014 -2020 ELY-keskus määräsi takaisinperittäväksi vuonna 2018 yhdeltä tuen saajalta rakennetukea yhteensä 3.400 euroa, josta EU:n rahoitusosuus oli 1.400 euroa. Saatava oli edelleen avoinna 31.12.2018. Rikostuomioon johtaneita väärinkäytöksiä ei ollut.

Maatilojen neuvontakorvaus

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2014 -2020 ELY-keskukset tekivät vuonna 2018 maatilojen neuvontakorvauksessa (Neuvo 2020) yhteensä viisi takaisinperintäpäätöstä. Takaisinperintäpäätöksillä määrättiin perittäväksi takaisin tukea yhteensä 1.700 euroa, josta EU:n rahoitusosuus oli 700 euroa. Kaikki saatiin peritty takaisin vuoden 2018 aikana. Rikostuomioon johtaneita väärinkäytöksiä ei ollut.

Ei-tuotannollisten investointien tuet

Ei tuotannollisten investointien tukia ei määrätty vuonna 2018 takaisinperittäväksi.

Metsätalous

Maaseutuvirasto tekee kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) ja (34/2015) mukaisia tukien takaisinperintäpäätöksiä ja rahoituksen peruutuksia Suomen metsäkeskuksen esityksestä. Vuonna 2018 Maviin saapui uusia takaisinperintäesityksiä 200 kpl (v.2017 212 kpl). Pääosa takaisinperinnöistä koski kunnostusojituksen suunnittelutukia. Suuri määrä johtuu siitä, että vanhan lain hankkeiden toteutusaika päättyi eikä kaikkia hankkeita ole saatu toteutettua loppuun. Vuonna 2017 ja 2018 saapuneita takaisinperintäesityksiä oli vuoden 2018 lopussa vireillä 252 kpl.

Taulukko 27. Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaiset takaisinperinnät 2018 ja aikaisemmat avoimet saatavat.

Kansallisiin	KEMERA-tuki takaisinperinnät
Takaisinperintäpäätökset 1.1.–31.12.2018, kpl	62
Perittäväksi määrätty pääoma v.2018, euroa	44 348,70
Perittäväksi määrätty korkoja v.2018, euroa	8 305,03
Perityksi saatu v.2018 määrättyjä pääomia, euroa	26 744,12
Perityksi saatu v.2018 määrättyjä korkoja ja viiv.kork.	6 528,38
Perityksi saatu vuosilta 2013-2017 avoimena olleita pääomia, korkoja ja viivästyskorkoja, yhteensä euroa	6 035,71
Perityksi saatu kaikkiaan v. 2018, euroa	39 308,21
Perintä osittain tai kokonaan kesken, kpl	13
Perimättä pääomaa, korkoja ja viivästyskorkoja 31.12.2018 yhteensä euroa vuosilta 2013-2018	21 253,27

Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 62 kpl, perimättä jättämispäätöksiä 29 kpl ja metsäkeskus peruutti 24 esitystä aiheettomana. Tukia jätettiin perimättä, jos maanomistaja toteutti työn ennen Mavin päätös-

tä, vaikka hankkeen päättämisen ja metsäkeskuksen esityksen jälkeen. Osa esityksistä saapui Maaseutuvirastoon niin myöhäisessä vaiheessa, että hallintolain mukaiseen asian selvittämiseen, asianosaisen kuulemiseen ja vastineen pyytämiseen ym. ei jäänyt riittävästi aikaa ennen takaisinperinnän vanhene-
mista. Takaisinperittäväksi määrätty summat olivat korkoineen yhteensä noin 44 350 euroa. Vuosi-
na 2013 -2018 takaisinperittäväksi määrättyistä metsätuista saatiin korkoineen perittyä noin 39 300 eu-
roa. Kaikki tuet olivat kansallisia. Kokonaan saatiin perittyä loppuun edellisiltä vuosilta avoimena ol-
leita tai kertomusvuonna määrättyjä saatavia 62 kpl. Avoimeksi osin tai kokonaan jäi vuodenvaihtees-
sa 13 kpl tapauksia, yhteissummaltaan korkoineen 21 253 euroa. Kaksi suurinta takaisinperintää
muodostaa 67 % avoimista saatavista.

Tuissa ei ole tullut ilmi väärinkäytöksiä, jotka olisivat johtaneet rikostuomioon.

Sääntöjenvastaisuusraportointi

Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) on vuonna 2018 raportoitu komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 mukaisia sääntöjenvastaisuustapauksia seuraavasti:

Komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 mukaisia 10 000 euroa tai sitä suurempia (yhteisön rahoitusosuudet) uusia 3 artiklan mukaisia sääntöjenvastaisuustapauksia on raportoitu yhteensä 13 kappaletta. Tapaukset liittyivät yritys- ja hanketukiin sekä nuoren viljelijän aloitustukeen. Artiklan 3 sääntöjenvastaisuustapauksissa EU:n tukiosuus on vuonna 2018 ollut yhteensä 348 715,90 euroa, josta maksatuksen jälkeen on havaittu ja siten takaisinperittäväksi määrätty 283 078,45 euroa.

Komission asetuksen (EY) N:o 1848/2006 5 artiklan mukaisia muutosilmoituksia on vuonna 2018 raportoitu yhteensä 34 kappaletta.

2. Talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Totutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	18 023,51	59 454	59 453,55	0,00	100 %
11.04.01. Arvonlisävero	18 023,51	59 454	59 453,55	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	883 071 112,44	887 454 166	881 921 719,44	-5 532 446,92	99 %
12.28.92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	275 141,92	-116 432	-116 431,77	0,00	100 %
12.30.01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	537 265 760,36	536 733 000	525 166 202,17	-11 566 797,83	98 %
12.30.02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	314 308 025,60	340 000 000	346 034 350,91	6 034 350,91	102 %
12.30.99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	3 676 046,33	6 451 819	6 451 819,32	0,00	100 %
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	27 128 425,50	4 159 184	4 159 184,17	0,00	100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	417 712,73	226 595	226 594,64	0,00	100 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	14 113,55	10 724	10 724,09	0,00	100 %
13.01.05. Korot muista lainoista	14 113,55	10 724	10 724,09	0,00	100 %
15. Lainat	135 680,71	103 493	103 493,34	0,00	100 %
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	135 680,71	103 493	103 493,34	0,00	100 %
Tuloarvioidit yhteensä	883 238 930,21	887 627 837	882 095 390,42	-5 532 446,92	99 %

Päälukon, momentin ja tilijaoitelun numero, nimi ja määrälajaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	11 016,00	8 831	8 831,00		8 831,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	11 016,00	8 831	8 831,00		8 831,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 106 266 399,53	2 108 484 406	1 806 355 888,45	283 136 538,02	2 089 492 426,47	18 991 979,57	311 304 398,23	1 691 873 596,80	1 392 328 754,93	295 385 657,70
30.01.01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2v)	330 753,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30.01.01.4. Maaseutuviraston todentamisiin - rahoitustehtävät (KPY)	330 753,00						0,00	0,00	0,00	0,00
30.01.23. Hallinnolliset järjestelyt (siirtomääräraha 2v)	1 000 000,00	2 700 000	1 396 265,31	1 303 734,69	2 700 000,00	0,00	0,00	2 700 000,00	1 396 265,31	1 303 734,69
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)	2 813 251,96	2 985 207	2 985 207,47		2 985 207,47	0,00				
30.10.40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3v)	71 976 000,00	75 276 000	44 660 728,24	30 615 271,76	75 276 000,00	0,00	34 638 667,68	109 914 667,68	79 299 395,92	30 615 271,76
30.10.41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	10 582 103,75	15 000 000	11 031 172,18		11 031 172,18	3 968 827,82				
30.10.42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2v)	57 230 000,00	58 330 000	43 030 604,00	15 299 396,00	58 330 000,00	0,00	11 984 965,02	70 314 965,02	55 015 569,02	15 299 396,00
30.10.43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3v)	67 767 000,00	67 767 000	6 641,14	67 760 358,86	67 767 000,00	0,00	66 128 871,84	133 895 871,84	57 242 773,18	76 653 098,66
30.10.43.1. Eläinten hyvinvointikorvaukset (kausi 2014-2020) (KPY)	67 467 000,00	67 567 000	0,00	67 567 000,00	67 567 000,00	0,00	65 828 871,84	133 395 871,84	57 236 132,04	76 159 739,80
30.10.43.2. Ohjelman korjaukset ja maksut (KPY)	300 000,00	100 000	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	300 000,00	400 000,00	0,00	400 000,00
30.10.43.3. Eläinten hyvinvointia edistävät tuet (kausi 2007-2013) (KPY)		100 000	6 641,14	93 358,86	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	6 641,14	93 358,86
30.10.44. Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen (siirtomääräraha 3v)		7 500 000	5 463 286,13	2 036 713,87	7 500 000,00	0,00	2 505 671,05	10 005 671,05	6 528 957,18	2 036 713,87

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talussarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talussarvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Verailu Talussarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot
30.10.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arvionmääräraha)	126 821 126,12	163 800 000	154 985 316,33		154 985 316,33	8 814 683,67	
30.10.64.1. Yritys- ja hanketuet (EU) (KPY)	54 882 507,32	68 700 000	66 869 265,24		66 869 265,24	1 830 734,76	
30.10.64.2. Yritys- ja hanketuet (valtio) (KPY)	63 841 999,06	79 300 000	76 313 707,43		76 313 707,43	2 986 292,57	
30.10.64.3. Tekninen apu (EU) (KPY)	2 897 768,82	6 300 000	4 743 422,97		4 743 422,97	1 556 577,03	
30.10.64.4. Tekninen apu (valtio) (KPY)	4 001 681,24	8 700 000	6 550 441,64		6 550 441,64	2 149 558,36	
30.10.64.5. Ohjelmien korjaukset ja lisämaksut (valtio) (KPY)	1 197 169,68	800 000	508 479,05		508 479,05	291 520,95	
30.20.03. Maaseutuviraston toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	24 202 000,00	24 121 000	20 083 864,27	4 037 135,73	24 121 000,00	0,00	5 405 726,38 29 526 726,38 25 489 590,65 4 037 135,73
30.20.03.1 Toimintamenot (KPY)		24 121 000	20 083 864,27	4 037 135,73	24 121 000,00	0,00	24 121 000,00 20 083 864,27 4 037 135,73
30.20.40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)	327 900 000,00	323 340 000	262 630 885,57	60 709 114,43	323 340 000,00	0,00	60 252 919,99 383 592 919,99 322 883 805,56 60 709 114,43
30.20.41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arvionmääräraha)	533 706 680,01	546 130 000	539 921 531,92		539 921 531,92	6 208 468,08	
30.20.42. Eräät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)							
30.20.42.3 Satovahinkojen korvaaminen (KPY)							1 740 892,79 1 740 892,79 0,00 0,00
30.20.43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3v)	300 043 000,00	290 710 000	258 151 203,76	32 558 796,24	290 710 000,00	0,00	42 132 732,86 332 842 732,86 299 789 051,98 33 053 680,88
30.20.43.2. Maatalouden ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (kausi 2014-2020) (KPY)	299 543 000,00	290 510 000	258 094 890,39	32 415 109,61	290 510 000,00	0,00	41 620 247,12 332 130 247,12 299 715 137,51 32 415 109,61
30.20.43.3. Maatalouden ympäristötuki ja ei-tuotannollisten investointien tuki (kausi 2007-2013) (KPY)	200 000,00	100 000	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	200 000,00 300 000,00 0,00 300 000,00
30.20.43.7. Ohjelman korjaukset ja lisämaksut (KPY)	300 000,00	100 000	56 313,37	43 686,63	100 000,00	0,00	312 485,74 412 485,74 73 914,47 338 571,27

Päluokan, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTAt)	Talousarvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.20.44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	572 888 000,00	518 738 000	454 460 133,46	64 277 866,54	518 738 000,00	0,00	79 686 237,00	598 424 237,00	533 647 296,17	64 776 940,83
30.20.44.1. Luonnonhaittakorvaus (kausi 2007-2013) (KPY)	200 000,00	100 000	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00	200 000,00	300 000,00	0,00	300 000,00
30.20.44.2. Luonnonhaittakorvaus (kausi 2014-2020) (KPY)	572 388 000,00	518 538 000	454 383 139,26	64 154 860,74	518 538 000,00	0,00	79 186 226,50	597 724 226,50	533 569 365,76	64 154 860,74
30.20.44.3 Ohjelman korjaukset ja lisämaksut (KPY)	300 000,00	100 000	76 994,20	23 005,80	100 000,00	0,00	300 010,50	400 010,50	77 930,41	322 080,09
30.20.46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	5 105 000,00	5 705 000	1 166 850,10	4 538 149,90	5 705 000,00	0,00	4 850 718,15	10 555 718,15	2 839 276,87	6 738 149,90
30.20.46.1. Hunajan tuotannon ja markkinoinnin edistäminen (EU- osarahoitteinen) (KPY)	205 000,00	205 000	196 116,45	8 883,55	205 000,00	0,00	73 541,44	278 541,44	269 657,89	8 883,55
30.20.46.2. Koulujakelujärjestelmän liitännäistoimenpiteet (KPY)	500 000,00	500 000	2 952,60	497 047,40	500 000,00	0,00	500 000,00	1 000 000,00	502 952,60	497 047,40
30.20.46.4. Menekinedistäminen sisämarkkinoilla ja yhteisön ulkopuolella (KPY)	2 200 000,00	2 200 000	0,00	2 200 000,00	2 200 000,00	0,00	3 155 000,00	5 355 000,00	0,00	4 400 000,00
30.20.46.6. Tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmat (KPY)	2 200 000,00	2 800 000	967 781,05	1 832 218,95	2 800 000,00	0,00	978 176,71	3 778 176,71	1 945 957,76	1 832 218,95
30.20.46.7. Koulujakelujärjestelmän tiedotus ja liitännäistoimenpiteet (KPY)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	144 000,00	144 000,00	120 708,62	0,00
30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	477 000,00	477 000,00	314 579,05	162 420,95
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämissuunnitelmat (KPY)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	477 000,00	477 000,00	314 579,05	162 420,95
30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	31 531,83	0	0,00	0,00	0,00	0,00	524 995,47	524 995,47	524 995,47	0,00
30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	3 869 952,86	6 382 199	6 382 198,57	0,00	6 382 198,57	0,00	975 000,00	7 357 198,57	7 357 198,57	0,00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 794 388,55	3 765 000	3 764 999,43		3 764 999,43	0,57				
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arvionmääräraha)	1 794 388,55	3 765 000	3 764 999,43		3 764 999,43	0,57				
32.50.64.10. Väliavustusten apu (KPY)	1 794 388,55	3 765 000	3 764 999,43		3 764 999,43	0,57				
Määrärahatilit yhteensä	2 108 071 804,08	2 112 258 237	1 810 129 718,88	283 136 538,02	2 093 266 256,90	18 991 980,14	311 304 398,23	1 691 873 596,80	1 392 328 754,93	295 385 657,70

Valtion talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä pääluokan tarkkuudella

LIITE 1 sivu 2

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾										Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarvioennot ja määrärahatarve (1 000 €)									
Pääluokka (numero ja nimi), johon valtuus liittyy				Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ²⁾	Uudet valtuudet			Vuoden n valtuudet		Käytetty		Käyttämättä	Uusittu 2019 TA:ssa	Talousarvio-menot 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha-tarve 2020	Määräraha-tarve 2021	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
30.10.40 Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3v)				199 500	80 250	12 666	92 916	91 171	1 745	1 745	1 745	64 653	104 408	48 000	20 000	2 449	239 510		
Aikaisempien vuosien valtuudet					80 250	12 666	92 916	91 171	1 745	1 745	23 722	35 000	10 000	2 449	148 339				
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet																		91 171	
...																			
30.10.41 Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arvionmääräraha)				2 520 397	250 000	0	250 000	204 635	45 365	0	11 030	23 899	26 599	23 899	104 735	190 162			
Aikaisempien vuosien valtuudet					250 000	0	250 000	204 635	45 365	0	10 214	21 017	22 104	19 741	86 723	159 799			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet											816	2 882	4 495	4 158	18 012	30 363			
...																			
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (arvionmääräraha)				475 492	121 818	89 408	211 226	132 590	78 635	78 635	167 847	107 000	101 500	32 449	25 044	433 840			
Aikaisempien vuosien valtuudet					121 818	89 408	211 226	132 590	78 635	78 635	151 695	67 000	60 500	12 449	9 606	301 250			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet											16 152	40 000	41 000	20 000	15 438	132 590			
...																			
30.20.40 Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)				0	30 000	0	30 000	0	30 000	0	0	0	0	0	0	0	0		
Aikaisempien vuosien valtuudet					30 000	0	30 000	0	30 000	0	0	0	0	0	0	0	0		
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet																			
...																			
30.20.43 Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)				1 185 782	38 000	40 000	78 000	45 218	32 781	32 781	277 944	297 212	80 459	11 898	0	667 513			
Aikaisempien vuosien valtuudet					38 000	40 000	78 000	45 218	32 781	32 781	277 944	277 881	61 128	5 343	0	622 296			
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet											0	19 331	19 331	6 555	0	45 217			

...

32.50.64. Vähävaraismmille suunnattu eurooppalaisen avun rahasto (Fead)

Aikaisempien vuosien valtuudet

15 325

Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet

...

Pääluokat yhteensä	523 929	142 074	666 003	477 475	188 526	113 161	525 419	536 544	260 038	88 246	132 228	1 542 475
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta												
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾	4 396 496						484 729	438 843	171 839	47 533	96 329	1 239 273
	2 520 397						10 214	21 017	22 104	19 741	86 723	159 799
Vuonna n käytettävissä olleet valtuudet, josta												
- korkotuki- tms. valtuudet ³⁾	523 929	142 074	666 003	477 475	188 526	113	40 690	97 701	88 199	40 713	35 899	303 202
	250 000	0	250 000	204 635	45 365	0	816	2 882	4 495	4 158	18 012	30 363

¹⁾ Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

²⁾ Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevina varainhoitovuosina.

³⁾ Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettävien valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja pääluokat yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

3. Tuotto- ja kululaskelma

MAASEUTUVIRASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2018-31.12.2018	1.1.2017-31.12.2017
TOIMINNAN TUOTOT		
Maksullisen toiminnan tuotot	246 569,40	276 546,12
Vuokrat ja käyttökorvaukset	200,00	0,00
Muut toiminnan tuotot	<u>2 408 778,91</u>	<u>3 903 841,78</u>
	2 655 548,31	4 180 387,90
TOIMINNAN KULUT		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	80 403,30	102 864,27
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	5 999,00	900,00
Henkilöstökulut	11 755 290,53	11 172 729,22
Vuokrat	1 183 679,42	1 229 964,98
Palvelujen ostot	12 546 424,73	11 149 151,82
Muut kulut	1 000 920,63	914 255,21
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 734 904,45	-2 204 839,82
Poistot	7 648 640,47	6 480 643,19
Sisäiset kulut	<u>19 346 484,43</u>	<u>13 014 466,74</u>
	-51 832 938,06	-41 860 135,61
JÄÄMÄ I	-49 177 389,75	-37 679 747,71
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Rahoitustuotot	215 583,02	158 661,94
Rahoituskulut	<u>-154 729,67</u>	<u>-4 822,53</u>
	60 853,35	153 839,41
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT		
Satunnaiset kulut	34 419,47	0,00
JÄÄMÄ II	-49 150 955,87	-37 525 908,30
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT		
Tuotot		
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>875 239 422,21</u>	<u>854 977 613,52</u>
Kulut		
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	17 450 283,38	11 767 269,62
	854 977 613,52	854 977 613,52

Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	55 007 830,58	62 599 173,28	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	1 910 505 342,77	1 900 190 210,93	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	62 894 050,98	47 198 984,26	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	3 936 065,75	3 374 659,10	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	3 030 808,09	3 068 209,06	<u>-2 028 198 506,25</u>
JÄÄMÄ III			-1 210 746 801,03
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA			
Perityt arvonnäverot	59 453,55	18 023,51	
Suoritetut arvonnäverot	<u>-3 923 486,58</u>	<u>-2 969 433,28</u>	<u>-2 951 409,77</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ			<u>-1 213 698 210,80</u>

4. Tase

MAASEUTUVIRASTON TASE

VASTAAVAA

31.12.2018

31.12.2017

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Muut pitkävaikutteiset menot

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

17 246 865,36

7 934 288,97

23 043 625,58

5 304 871,40

25 181 154,33

28 348 496,98

KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset YHTEENSÄ

25 181 154,33

28 348 496,98

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS

VAIHTO-OMAISUUS

Valmiit tuotteet/Tavarat

91 036,69

178 584,96

178 584,96

PITKÄAIKAISET SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset

312 063,75

416 323,71

416 323,71

LYHYTAIKAISET SAAMISET

Myyntisaamiset

178 847,92

185 402,93

Siirtosaamiset

5 344 284,88

10 033 368,65

Muut lyhytaikaiset saamiset

12 308 565,17

10 586 529,27

Ennakkomaksut

4 150 000,00

4 725 000,00

25 530 300,85

RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT

Muut rahat ja pankkisaamiset

8 597,49

8 938,82

8 938,82

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ

22 393 395,90

26 134 148,34

VASTAAVAA YHTEENSÄ

47 574 550,23

54 482 645,32

MAASEUTUVIRASTON TASE

	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-222 562 940,18	-200 632 884,94
Pääoman siirrot	1 192 764 465,90	1 191 768 155,56
Tilikauden tuotto-/kulujaama	-1 230 599 948,24	-1 213 698 210,80
	-260 398 422,52	-222 562 940,18
RAHASTOJEN PÄÄOMAT		
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	8 597,49	8 938,82
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdistytilit	304 735 093,21	269 925 630,96
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	118 726,88	161 644,09
Ostovelat	263 563,22	4 287 442,49
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	0,00	217 144,92
Edelleen tilitettävät erät	0,00	223 963,03
Siirtovelat	2 749 478,94	2 090 821,51
Muut lyhytaikaiset velat	97 513,01	129 999,68
	307 964 375,26	277 036 646,68
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	307 964 375,26	277 036 646,68
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47 574 550,23	54 482 645,32

5. Liitetiedot

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksen liiteellä 1 selvitetään kertaerän kohdentaminen. Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.2.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen käyttö vuonna 2018	Tilinpäätös 2018	Vertailu Talous-arvio - Tilin-päätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot		
						Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytetty vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle

Momentti 30.01.01	Bruttomenot	330 753,00	0,00	0,00			0,00	
Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (S2V)	Bruttotulot	0,00	0,00	0,00			0,00	
	Nettomenot	330 753,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Momentti 30.20.03.	Bruttomenot	31 073 156,56	26 603 874,19	30 641 009,92		5 406 547,57	32 009 600,57	
Maaseutuviraston toimintamenot (S2V)	Bruttotulot	6 871 156,56	6 520 009,92	6 520 009,92		821,19	6 520 009,92	
	Nettomenot	24 202 000,00	24 121 000	24 121 000,00	0,00	5 405 726,38	29 526 726,38	4 037 135,73

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Maaseutuvirastolla ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Päälukon ja tilijaotteen numero ja nimi. Tilijaotteen erittelyt myöntämisvuosittain.		Peruutettu Tilijaotteen	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala			4 159 184,17
Vuosi 2016			4 159 184,17
30.10.44	Maatalouden toimintaedellytysten turvaaminen	1 440 000,00	
30.20.42.3	Satovahinkojen korvaaminen (KPY)	1 740 892,79	
30.20.46.4	Menekinedistäminen sisämarkkinoilla ja yhteisön ulkopuolella (EU-osarahoitteinen) (KPY)	955 000,00	
30.20.46.7	Koulujakelujärjestelmän tiedotus ja liitännäistoimenpiteet (KPY)	23 291,38	
Päälukojen yhteensä			4 159 184,17
Vuosi 2016			4 159 184,17

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	10 045 496,44	9 588 076,05
Tulospoistot	9 878 677,32	9 617 242,73
Lomapalkkavelan muutos	0,00	0,00
	166 819,12	-29 166,68
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 709 794,09	1 584 653,17
Muut henkilösivukulut	1 571 599,40	1 492 488,17
	138 194,69	92 165,00
Yhteensä	11 755 290,53	11 172 729,22
Johdon palkat ja palkkiot, josta	434 860,14	508 740,06
- tulospoistot	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto % ¹⁾	Jäännösarvo € tai %
11 Aineettomat hyödykkeet				
1140040 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 7v	tasapoisto	7	14,29	ei määritetty
1191010 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoaikaa			
12 Aineelliset hyödykkeet				
1270010 Asuinhuoneisto- ja toimistokelusteet 5v	tasapoisto	5	20	ei määritetty

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		119 Ennakkomaksut ja keskenäiset han-		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot		kirjat		
Hankintameno 1.1.2018	47 646 427,70		5 304 871,40		52 951 299,10
Lisäykset	1 851 880,25		4 481 297,82		6 333 178,07
Vähennykset	0,00		1 851 880,25		1 851 880,25
Hankintameno 31.12.2018	49 498 307,95		7 934 288,97		57 432 596,92
Kertyneet poistot 1.1.2018	24 602 802,12		0,00		24 602 802,12
Vähennysten kertyneet poistot	0,00		0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	7 648 640,47		0,00		7 648 640,47
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00		0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00		0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2018	32 251 442,59		0,00		32 251 442,59
Arvonkorotukset	0,00		0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	17 246 865,36		7 934 288,97		25 181 154,33

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2018	2017	Muutos 2018-2017
Korot euromääräisistä saamisista	266 467,99	193 104,02	73 363,97
Muut rahoitustuotot	-50 884,97	-34 442,08	-16 442,89
Rahoitustuotot yhteensä	215 583,02	158 661,94	56 921,08
Rahoituskulut	2018	2017	Muutos 2018-2017
Korot euromääräisistä veloista	153 963,05	4 597,16	149 365,89
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	766,62	225,37	541,25
Rahoituskulut yhteensä	154 729,67	4 822,53	149 907,14
Netto	60 853,35	153 839,41	-92 986,06

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvioloudesta annetut lainat

Sektorit	Lainapääoma 31.12.2018	Lisäys 2018	Vähennys 2018	Lainapääoma 31.12.2017	Pääomamuutos 2018-2017
Yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Julkiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- Yksityiset yritykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asuntoyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahalaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoituslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Paikallishallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionhallinto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	312 063,75	0,00	104 259,96	416 323,71	-104 259,96
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	312 063,75	0,00	104 259,96	416 323,71	-104 259,96
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	312 063,75	0,00	104 259,96	416 323,71	-104 259,96
- Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisuuksien ja tuloinsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionkirkot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut voittoja tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euroopan unioni	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	312 063,75	0,00	104 259,96	416 323,71	-104 259,96

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Maaseutuvirastolla ei ole arvopapereita ja oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2018	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	312 063,75	312 063,75
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	8 597,49	0,00	0,00	8 597,49
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	8 597,49	0,00	312 063,75	320 661,24
31.12.2018	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Valtion hoitoon jätetty vieraat varat	0,00	0,00	0,00	118 726,88	0,00	0,00	118 726,88
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	118 726,88	0,00	0,00	118 726,88

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Maaseutuvirastolla ei ole valtiontakauksia ja -takuita

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2018	Määräraha- tarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	973 093,03	973 093,03	973 094,03	973 094,03	973 095,03	3 892 376,12

Muut monivuotiset vastuut yhteensä

3 892 376,12

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2018	Varat 31.12.2017	Käyttötarkoitus
Bremers Donationsfond för lantbrukstjänstemännen i Finland	8 597,49	8 938,82	Maataloushallinto- virkamiesten virkistys
Yhteensä	8 597,49	8 938,82	

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisällymättömät rahastoidut varat

Maaseutuvirastolla ei ole taseeseen sisällymättömiä rahastoituja varoja.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maaseutuvirastolla ei ole velan muutoksia.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maaseutuvirastolla ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatioa.

Maaseutuviraston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maaseutuviraston taseessa on Sampo-tukisaatavien arvo n. 11,992 M€. Varainhoito-osaston tekemän laskelman (liitteenä) mukaan saatavien todennäköinen arvo 31.12.2018 on n. 6,319 M€.

Ero taseen arvon ja todennäköisen arvon välillä johtuu saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Lisäksi EU-rahoitteisten saatavien osalta komissiolle tapahtuva raportointi vaikuttaa kirjanpidossa avoimna olevien saatavien määrään.

6. Allekirjoitus

Hyväksyn Maaseutuviraston tilinpäätöksen vuodelta 2018.

Seinäjoella 28. päivänä helmikuuta 2019

Pääjohtaja Antti-Jussi Oikarinen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Mari Brusila
Johtava tilintarkastaja

____/____

